

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 80 korona. Félévre 44 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyre szám belföldön és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 42.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 762. Kiadóhivatal 704.

A paktum szentsége.

Budapest, május 25.

Alláspontunk a tisztí fizetések dolgában nem változott meg.

Mikor legelőször fölbukkant ez a kérdés, felsoroltuk azokat az okokat, melyek a katonai terheknek ilyen módon való újabb növelését lehetetlenné teszik. Akkor még csak idea volt a tisztí fizetések fölemelése s politikai kérdésként nem szerepelt. Mindamellett nem lehetett elfogadni azokat az argumentumokat, melyekkel a fölemelést plauzibilissé akarták tenni.

Bizonyos, hogy a katonatisztek anyagi helyzete nem virágzó; de hol az a két keze vagy feje munkája után élő ember, kinek a helyzete olyan nagyon irigyléreméltó lenne? Néhány milliomost nem számítva, mindnyájan küzködünk; a katonatisztekkel egyivásu intelligenciájú emberek pedig éppenséggel olyan sorban élnek, hogy a katonatisztek nem reklámlhatnak szánalmat.

Ha tehát a hadsereg nem lenne a nemzet szemében, a mi; ha a tisztikar szelleme nem lenne olyan, amilyen; ha ezek a tisztí urak nem lennének képesek akár holnap, bécsi parancsszóra szétverni a nemzeti képviselést, mint ahogy a valóságban képesek — még akkor is meggondolandó lenne, vajjon az ő helyzetükön segítsünk-e előbb, vagy pedig az ország valamelyik más kategóriájú tisztikarán?! Sajnos, ilyen elmél-

kedésekről ma szó sem lehet. Nagyon jól tudjuk, hogy a hadsereg vezetői milyen érzelmeket táplálnak a magyar nemzeti aspirációk iránt és éppen ilyen körülmények között követelik az országgyűléstől, hogy szavazza meg a fölemelt tisztí fizetést.

Bizonyos, hogy nemzet ilyen megalázott helyzetben még nem volt. Hiszen már csak az is, hogy a védőerő, tehát életfunkciójának egyik leghatalmasabb szerve, vágyaival ellenkező célok szolgálatában áll, olyan faktum, mely elegendő lenne arra, hogy egy fityinget se adjon az ilyen hadsereg föntartására. A nemzet azonban, bizva a jövőben, rálépett a lassu haladás útjára és apránként akarja visszaszerezni mindazt, amit a balszerencse elsodort tőle.

Sohasem zárkózott el ridegen attól, hogy a hadsereget a többi modern védőerők színvonalára emeljék. Áldozatkészségeért azonban azt kívánta, hogy a hadseregben egy keskeny parcella legyen az övé is. Vegyen tudomást arról ez a hadsereg, hogy van magyar nemzet és hogy az a hadsereg ennek a nemzetnek a szolgálatában is áll. Évtizedekig attól visszhangzott a törvényhozás háza, menyire nem érvényesül ez az elv a hadsereg keretében. Majdnem mindegyik vitánál fölbukkan a katonai kérdés; folyton kísért; egyre hányorgatják. Az utolsó nemzeti küzdelem alatt hevesebben tört ki ez az indulat és úgy látszott, hogy kenyértörésre kerül a dolog.

Elhalasztották a kenyértörést. Majd akkor lesz a nagy leszámolás, majd akkor tudjuk meg, kell-e a nemzetnek a hadsereg magyarsága (milyen ironia?), ha a nemzet még szélesebb rétege kerül be a képviselőházba.

Ebben megnyugodott mindenki; a nemzet leginkább most tudta, hogy őt esztendő mulva sem fog másképpen gondolkodni, mint ma. Taktika, hogy most ne essék szó katonai kérdéstről? . . . Hát kövessék ezt a taktikát.

Es ime, mikor ez a köztudat már szinte megkövesedett, akkor váratlanul újabb katonai terhek követelésével állanak elő azon a czimen, hogy a tisztí urak nem képesek meleg vacsorát vásárolni mostani fizetésükből. Ezt az országgal nem fogják tudni megértetni soha. Olyan világosan állították föl a tizist — hogy a katonai terheket nemzeti rekompenciák nélkül emelni nem fogják s hogy azt félremagyarázni vagy elmagyarázni nem fogja tudni senki. Világos tehát, hogy ha a katonai terheket, engedmények nélkül, mégis emelik, az országot félrevezették és olyan ultra taszították, a honnan csak nehezen fog tudni visszatérni az önálló hadsereg felé vezető úthoz.

Mert abban senksem kételkedjek: ha egyszer Bécs látni fogja, hogy az a parlament, melynek többsége az önálló hadsereggel élő-haló függetlenségi párt, új katonai terheket szavaz meg ellenérték nélkül, akkor ő az engedmények terére többé nem lép és erre őt rászoritani

Tiszta szerelem.

Írta: Nógrádi László.

(Utánnyomás tilos.)

I.

A költő, ki még az élet nyíló tavaszát élte, egy gyönyörű őszi délután kint járt az utcán s lelke csodálatos hangulatokkal volt tele. Ragyogó, erős érzések hullámzottak benne s mérész képekké, dallamos sorokká formálódtak. A költő lelkével felölelte a mindenséget, az embert, a természetet, a láthatatlan világokat, az életet s a nagy semmit, a halált. És mindez, mint tűzben az ércz, felolvadt a költő tüzes lelkében, hogy érzéssé, hangulattá formálódjék. Lelkének ezen ihletett ittasultságában látta meg a lányt. Tekintetével felitta a lány karcu alakját, ringó járását, szöke haját, arcának vonásait. És most már a benne forrongó érzések mind a lányra szálltak, mint harmateső a virágra. Nem látott senkit, csak a lányt, aki előtte haladt. Ment utána csodálatos vágyódással, mint az árnyék. Szeretete, megszerette forrón, hirtelen, lelke egész erejével.

— Meg kell vele ismerkednem, — gondolta a költő titkos, sóvár vágyódásában lelkének.

Ment, ment utána. A lány észrevette, hogy a költő követi őt. Hátra nézett. Tekintete mélyen befurudott a költő lelkébe, aki most már nem tudott magán uralkodni. Oda lépett a lány mellé.

Együtt mentek tovább. Keveset beszéltek, de szó nélkül is sejtették, hogy szeretik egymást. Valami csodálatos erő rázta meg mindkettőjük

lelkét, érezték, hogy egymástól elszakadni nem tudnak.

Kértek az emberáradatból, csöndesebb helyeken jártak, hol szóhoz jutott a szürke ősz szomorú, kopott bánata is. Lassan hulldogáltak le a levelek s halk susogás töltötte meg a levegőt. A költő kétszeresen érezte frissen támadt szerelmének erejét. A lány pedig ott mellette lassan évdöve lelkével ment, ment és fel se mert nézni.

— Megengedi, — szölt a költő, — hogy Muzsámnak nevezzem?

— Nevezzen így, — mondta halkán a leány s odanyújtotta kezét a költőnek.

Egymásra néztek s megértették egymást.

— Mért oly szomorú, — kérdezte a költő.

— Én? téved, — felelte a lány s kacagni próbált.

Kaczagott, de a lelkére szörnyü szomorúság nehezedett. A költő lelkére pedig az ihletés ragyogó sugara szállt. Örült. Nem tudta, hogy a lány, kit szeret, perditá.

II.

Az volt, az utcák lánya, a szerelem papnője. S mikor lelkére ráhullott a költő szerelmének tiszta tüze, nagy félelem, szomorúság szorongatta őt. Mint a halálfélelem, oly erősen ragadta meg s kegyetlenül gyötörte. Ő, a könnyü szerelem árusa, ki kaczagva áldozott könnyü lélekkel a mámor szennyes oltárán, most, most hirtelen felébredt. Világosság gyult benne s látta rettenetes életét.

— Nem vagyok én méltó a te szerelmedre, mert te tiszta vagy. Én el vagyok merülve. Ne szeress engem, — sirta keservesen gyöttrődései között önmagának. — Ne szeress te engem . . .

mért láttál meg s én mért ismertelek meg téged, — kiáltotta kétségbeesve és érezte, hogy a lelkében támadt tiszta szerelem rettentő erővel tartja fogva. Érezte, hogy nem tud menekülni ettől.

Pedig menekülni szeretett volna messze, el a nagy város forgatagából, el oda, hová el nem ér elveszett lelkének emléke.

— Elmegyek, — siránkozott, — messze megyek innen, hová a te szerelmed nem ér el, eltemetkezem előled . . . és nem foglak én többet látni téged.

De mikor aztán elgondolta, hogy többé nem fogja látni a költőt, dermesztő hideg rázta meg lelkét s nem tudott cselekedni. Olthatatlan vágy szállta meg a költő után, minden porczikája égett, hogy szeresse őt a költő. Alig várta a holnapot, hogy megint láthassa, hallhassa hangját, érinthesse kezét.

És elment a találkára. Együtt jártak megint. Az új szerelem kiölt lelkéből minden más vágyat, csak ez az egy volt benne. De ez tiszta volt benne, mint a harmatesőpp. Mig ott jártak az emberek közt, rettegve félt, hátha megismerik őt, kit annyian szerettek már. Reszketett, hogy a költő megismeri életét, megismeri, hogy ő perditá, az utcák virága, kit leszakíthat bárki.

— Mi lesz velem, ha megtudja ez a jó fiú, — gondolta s szédületes mély örvény nyílt meg előtte. — Megvet, mert az ő szerelme tiszta és tiszta a lelke is.

— Menjünk, menjük, — sürgette a költőt.

Mikor aztán messze jártak az emberektől, kart karba öltve haladtak tovább. A költő a jövődőről szólt.

— Egy munkán dolgozom, — mondta a költő.

olyan eszközökkel többé nem is lehet, a milyenekkel eddig lehetett volna. Az új katonai terhek tehát a jövőt is élesen érdeklik.

Gondolja meg jól a többség, mit művel. Gondolkozzék arról, mit fog mondani a választónak, kit négy esztendő óta folyton ezzel hiteget: „Bécsnek egy hunczut krajczárt sem, míg nincs meg a magyar vezényszó“... mit fog neki mondani most, mikor a tiszt urak fizetését milliókkal fölemelte.

Budapest, május 25.

Andrássy a választói reformról. A képviselőház mai ülésének végén a Ház elnöke bejelentette, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter szerdán fog válaszolni Mezőfi Vilmosnak a választói reform tárgyában hozzá intézett interpellációra. Híre jár, hogy gr. Andrássy Gyula ez alkalommal nemcsak a benyújtás terminusát fogja a Háznak bejelenteni, hanem a reform főbb alapelveire is rámutat a beszédében.

Minisztertanács. A képviselőház miniszteri tanácstermében ma délelőtt fél 12 órakor dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kivételével, aki a honvédelmi költségvetés tárgyalásában a képviselőház ülésén vett részt, a kormány valamennyi tagja jelen volt. A tanácskozás tárgya folyó ügyek voltak.

A horvátországi helyzet. A báni palotában, mint zágrábi tudósítónk táviratozza, ma délelőtt érkekezlet volt báró Rauch Pál elnöklésével. Holnap folytatják a tanácskozást, még pedig több főispán részvételével és hír szerint az országos tisztviselők nagyszámú elmozdításáról lesz szó. A horvát főváros szomszédságában levő állomásokon tizenöt vasuti hivatalnok ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak. A hivatali eskü megszegésével vádolják őket.

A bécsi nunczius és a vatikáni nagykövet. Bécsből, a vatikáni államtitkársághoz közelálló körökből szerzett információk alapján jelentik, hogy a Kuria tudatta a külügyminisztériummal, miszerint Granito di Belmonte herceg, nunczius magatartását a Wahrmond-ügyben, legalább ami a diplomáciai módszert illeti, nem helyesli, de kifogásoládnak találja gróf Szécheny vatikáni nagykövet-

nek a Feilbogen-ügyben követett eljárását is és ez okból mindaddig nem fogja visszahívni Belmontet, amíg gróf Szécheny állásában marad. Ezért valószínű, hogy a nunczius szabadságidejét meg fogják hosszabbítani és így a szentszéki bécsi képviselőtében hosszabb időre a rendestől eltérő állapot fog beállani.

A tisztí fizetések fölemelése.

— A király szava. —

Budapest, május 25.

A függetlenségi pártnak szombati értekezletével a tisztí fizetések fölemelésének dolga még nem nyert elintézését. Az értekezleten az idő rövidsége miatt a pártnak alig kétötöde jelent meg, a képviselők nagyobb fele tehát távol maradt s így az értekezlet határozatát nem lehet véglegesnek tekinteni.

Kilépés a függetlenségi pártból.

Gaál Gaszton a szombati értekezleten tett kijelentéséhez hiven ma levonta a konzekvenciát és kilépett a függetlenségi pártkörből. Elhatározását a következő levélben adta tudtára Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek, a függetlenségi párt elnökének:

Mélyen tisztelt elnök ur! Kegyelmes uram! A kormánypártból való, élszóval már bejelentett kilépésemet van szerencsém ezuttal írásban is tisztelettel tudomásodra hozni. Végtelenül sajnálom, hogy ebből kifolyólag az adott helyzetben személyedtől és a párttól is, amelyhez immár husz éve tartozom. — szintén meg kell válnom, de meggyőződésem szerint nem maradhatván tovább a kormánypárt tagja, ameddig a koalíció fennáll: a függetlenségi pártból is ki kell lépnem. Azt talán mondanom sem kell, hogy függetlenségi pártállásomból folyó kötelességemet, sőt a koalíció feladatait is addig a mértékig, ameddig vállaltam, a párt keretein kívül is állom és becsületesen teljesíteni fogom; csunán azon a mértéken túl elmenni, tiltja a meggyőződésem. Bejelentésem szíves tudomásul vételét kérve, változatlan őszinte ragaszkodással személyes s függetlenségi baktársaid iránt mély tisztelettel vagyok igaz híved Gaál Gaszton.

A képviselőház folyosóján ez a kilépés élénken foglalkoztatta a függetlenségi párt tagjait, akik között erős mozgalom indult meg, hogy a

párt Gaál Gaszton kilépését ne vegye tudomásul. Ez a mozgalom is bizonyosága annak, hogy a párt még nem nagyon békült meg a tisztí fizetések fölemelésének kérdésével, amelvet még számosan, így Faragó Antal is, vissza fognak utasítani.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma a képviselőház folyosóján a függetlenségi párt több tagjával beszélgetett a tisztí fizetésekről és a pénteki kavarodásról. A miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Rendkívül meglepett a pénteki parlamenti kavarodás. A függetlenségi párt vezető emberei jól tudták, hogy mint végeztem ügyükben és arra is el lehettek készülve, hogy nekem a bécsi megegyezés értelmében gondolkodnom kell a honvédtisztí fizetések parlamenti eldöntéséről is. Legjobban meglepett azonban az, hogy azok, akik legerősebben hangzottak, hogy a tisztí fizetéseket ne a delegáció, hanem a parlament emelje fel, egytől-egy hiányoztak akkor, amikor a párt néhány aggodalmaskodó tagjával szemben engem igazolni és védelmezni kellett volna. Hogy én a függetlenségi párt minden egyes tagját nem avattam a terveimbe, ez a dolog természetében rejlik, különben is én nem vagyok pártvezér s a függetlenségi párt nem panaszkodhatik azért, hogy elhanyagolom. Más oldalról inkább azt vetik a szememre, hogy túlságosan tolong a függetlenségi párt szekerét. A tisztí fizetésekkel nekem mégis elég bajom volt Bécsben. A legnagyobb erőfeszítés árán tudtam kicsikarni a negyvenéves gyakorlat megváltoztatását, amelylyel újra a függetlenségi párt álláspontja domborodott ki. Ami most már a honvédtisztí fizetéseket illeti, a pénzügyi költségvetéshez pótlólag megjegyzem, hogy a költségvetés hiányos, mert hiányzik belőle a honvédtisztí fizetések emelésének megfelelő költség-többlet. Tárgyalatni azonban nem fogom, hanem az appropriáció vitájára hagyom.

Az appropriáció tárgyalása tehát nagyon mozgalmasnak ígérkezik.

A király a közös miniszterekhez.

Beleszólt ma a tisztí fizetések fölemelésének kérdésébe a király is, véget vetve a közös miniszterek lemondási komédiájának. A hivatalos „Budapesti Közlöny“ ugyanis holnapi számában a következő legfelsőbb királyi kéziratot közli:

tő, — egy hatalmas költeményen. Régen küzdött már lelkem a gondolattal, de a mindenható ihlet csak tegnap oszlatta el az érzés és hangulatok zűrzavaros forrongását. Tegnap, — beszélt a költő s ittasult hévvel magyarázott a leánynak. — Tegnap elszállott a sötétség s egész nagyszerűségében megvillant előttem költeményem, hogy mit kell írnom. Mikor te veled jártam, egyszerre felbukkant előttem az eszme s fényes sugárként mutatta az utat, melyen mennem kell. A gondolatok, melyek alakatlan tömegként forrongtak lelkemben, hirtelen határozott értelmet kaptak, az érzések és hangulatok biztos szárnyalással vittek magukkal, mint az áradat a gondolatokat. Ihletés szállt rám s ezt a te lelked hozta meg... Ne szólj semmit... Emlékezel, mikor arra kértelek, engedd meg, hogy Muzsámnak nevezzelek. látod, már akkor éreztem, hogy itt az ihletés perce. Éreztem, hogy a te közelséged megrázza lelkemet s képessé teszi arra, hogy teremtsen.

Egy nagy mohos köhöz értek. Leültek. Lábak alatt sárga harasztok pihentek. Egy-egy megnémult ajak a beszédes nvárból. Mint a holtak ajkai: csöndesek e harasztok. A költő tekintetével a messzeségbe révedezett, mintha onnan olvasná ki az előtörő gondolatokat.

— Hallgass ide, — mondta hirtelen, — mit akarok írni. Csak az eszmét mondom el. A költő, a tiszta érzelmek embere, ki még nem szeretett soha, egyszer, hirtelen megszeret egy lányt. A lány szép és ragyogón tiszta, ártatlan az arca. A költő halálosan beleszeret, érzi, hogy nélküle élni nem tudna. Ez a szerelem tehetségének hatalmas szárnyakat ad, csodás hangulatokat, érzelmeket sugall neki. Szóval a költőnek mindene a lány. Forró, tiszta szerelemmel fonja át

— És az megcsalja, — szólt közbe a lány. — Nem, nem, hanem a költő megtudja, hogy a lány, kit tisztának tartott, perditá.

A költő elhallgatott, ismét a messzeségbe merül tekintetével, hol finom foszlányokban szakadozott fel az őszi köd.

A lány fagyosan rázódott össze, de a költő annyira el volt merülve gondolataiba, hogy ezt észre nem vette.

— Végem, meghalok, — gondolta a lány. — Rólam mondta a mesét, retentő életem titkát megtudta.

Halálos félelem fogta el a leányt és szeretett volna lehullani, mint a lábánál heverő sárga harasztok. Lelkének kínzó gyötrődésében le akart térdelni a költő elé, hogy megalázkodva, könyveivel mossa annak lábát. Megmozdult.

A költő gyöngéden megfogta karját s csendre intette.

— Várj, ne mozdulj, látod most hirtelen zavaró sötétség ereszkedett lelkem tiszta látása elé. Nem látok világosan, a gondolatok összefolytak s mintha valami nehéz súly huzná le őket, mozdulni nem tudnak. Az érzélem s hangulat küzdve küzd velök, de nem bírják felemelni. Egyszerre elvesztettem költeményem befejezését s érzem, hogy összeomlik az egész.

A költő tenyerébe hajtotta fejét s szemét lehunyva, belsejébe tekintett eszméjének nagy erőfeszítéssel igyekezve lelkét munkára sarkalni.

— A vég, a vég, ismételtette s szavából kiérté, hogy lelke milyen küzdelmes erőfeszítéseket tesz.

A lány nézte a költőt. Megsimitotta lelkének nehéz munkájában verejtékező homlokát.

— A vég, a vég, mondta ő is halkán suttogva s végtelen fájdalom szorongatta lelkét. Könyek törtek elő lelke mélyéből s végig perregtek arcán, melyen annyi mámoros csók foltja égett.

— Sirsz, mondta a költő, szelíden megsimogatva a leány kezét.

— Örömemben, költeményed eszméje gyönyörű.

— Az eszme szép, de érzem, hogy nem bírok vele, a megoldás, a vég homályos. Érzem, hogy valaminek meg kellene rázni lelkemet, hogy alakatlan gondolatok értelmet nyerienek s hogy lankadó hangulatom biztos erővel szárnyaljon ismét. Most hiába küzd lelkem, a tárggyal nem bírok. A lány lelkét gondolatok tépték, át szeretete volna ölelni a költőt, de félt, hogy beszennyezi ölelésével.

— Majd ha te leszel az én kis fészkelem sugárzó napja, mondta a költő, szemét nyugodtan pihentetve a lányon. De szólj, ki vagy te, elég-e a lelkem ahhoz, hogy téged elnyerhesselek. Látod én szegény vagyok.

És a leány nem mert igazat mondani. Aggódo gonddal beszélt, nehogy megcsipten valamit a költő.

II.

Mikor aztán magára maradt megint otthonában, a szerelem azon templomában, hová mindenki beléphetett, undorodva fordult önmaga ellen.

— Nyomorult vagyok én, mondta s eszébe jutottak azok, amit a költő mondott:

— Majd ha te az enyém leszel. Soha, soha, sirta, zokogta, soha. És akkor egyszerre nagy

Kedves dr. Wekerle! Idezártan közlöm Önnek mai napon Házam és a külügyek miniszteréhez intézett kéziratom másolatát. Kelt Bécsben 1908. május 25-én. Ferencz József s. k., Wekerle Sándor s. k.

Kedves báró Aehrenthal! Habár méltánylom azokat az okokat, amelyek Önt és közös hadügyminiszteremet, Schönauich tábornagyt arra indították, hogy állásaiktól való felmentésüket Előttem kérelmezzék, mégis nem tarthatom ezeket az indokokat kielégítőknak arra, hogy kérelmük teljesítésére határozzam el magamat.

A legutóbbi miniszteri értekezlet, hála valamennyi résztvevő belátásának és mindkét kormányom előzékenységének, oly egyetértő és kötelező megállapodásokra jutott, amelyek a tiszti fizetések szabályozásának s ezzel kapcsolatosan a legénység anyagi helyzete javításának kérdését megnyugtatólag és egyetértőleg oldják meg. Én ezeket a megállapodásokat, amelyek a közösgyűj eldíránvzatban a delegációk elé lesznek terjesztendők, őszinte megelégedéssel vettem tudomásul, elvárva, hogy a delegációknak a közelebbi tanácskozásokra kellő időben leendő egybehívása iránt előterjesztését megteendji s fenntartva Magamnak eziránti elhatározásomat.

Biztosítom Önt és közös hadügyminiszteremet, Schönauich tábornagyt további teljes bizalmamról. Az a kívánságom, hogy hivatalukban mindketten továbbra is megmaradjanak és úgy, mint eddig, ezentul is eredménydus s Általam köszönettel elismert szolgálataikkal támogassanak. Kelt Bécsben, 1908. évi május 25-én. Ferencz József s. k.

A király tehát nagyon meg van elégedve. A függetlenségi pártnak talán más a meggyőződése.

Osztrák állásfoglalás.

Bécsi tudósítónk jelenti: A képviselőházban ma délután a keresztény-szociálista pártszövetséghez tartozó képviselők tanácskozásra gyűltek össze. A konferencia, amely két óra hosszat tartott, a delegáció összehívásának kérdésével foglalkozott. A keresztény-szociálista delegátusok tudvalevőleg nincsenek megelégedve a legutolsó közös miniszteri konferencia határozataival és tiltakoznak a delegációnak őszre való halasztása ellen. Időközben a kormány és keresztény-szociálista párt között tárgyalások folytak.

Sötétség szállt látása elé: Mi lesz az én életem vége, győtrődött. Az én titkom eltemetve nem maradhat, ő meg fog tudni mindent.

Keserű gondolatok emésztették. Olykor pillanatra ujjongva reménykedett: eltemetve ezt az én multamat és ő nem tud meg semmit. Ugy fog szeretni tisztán. De aztán kétségbeesés nehezedett rá megint. Ezt a hazugságot nem bírnam el, mert őt tisztán szeretem s ő is így szeret engem.

Végig gondolta multját és semmikép se látta tisztán, mi következik ezután. Küzdött a kétségbeesés ellen, de lelkét megnyugtanni nem tudta.

Akkor hirtelen eszébe jutott a költő munkája, melynek tartalma annyira egyforma az ő szellemükkel, mintha csak onnan másolta volna a költő.

— A vége, mondta s elgondolkozott.

És hogy erről gondolkozott, érezte, hogy lelkének győtrő kétségei megenyhülnek. A gondolatok határozott értelemmel szöknék elméjébe s oszladozik lelkéről a sötétség. Mintha elenyészett volna multja, érezte, hogy hirtelen támadt eszméje megtisztítja lelkét minden szennytől. És boldogan mosolygott a perditá.

— Megcsinálom én a végét a te nagy művednek, édes, tiszta szerelmem, mondta és sietve írta meg a költőnek levelét. Ebben már igazat mondott. És boldog volt, hogy életének nagy hazugságát felfedezhette az előtt, akit két nap lelkének tiszta tűzével szeretett.

Boldog volt s mosolygott akkor is, mikor a kis gyilkoló csövet szívéhez szorította

amelyek kedvező fordulatot vettek s a mai ülés után parlamenti körökben általános volt az a vélemény, hogy a keresztény-szociálista szövetség nem fogja ellenezni a delegáció őszi ülés-zakát. Szóba került a mai tanácskozáson az is, hogy számolva azoknak elégedetlenségével, akik a kompromisszumot nem helyeslik, a szövetség részéről interpellációt fognak előterjeszteni, amelyben a keresztény-szociálista párt kívánságai kifejezésre fognak jutni.

A t. Házból.

I. Elsimult hullámok.

A politikai élet zajlása két vakációk nap alatt lecsendesedett. Ma, amikor a honvédelmi tárcza költségvetését tárgyalták és Kmety Károly mondott igen tanulságos, okos és nevezetes beszédet, már elfeledték, hogy miért haragudtak pénteken és hiába láttak aktacsomókat a minisztereknél, nem gyanakodtak, hogy azokban a tiszti fizetésemelés lappang. Egyedül Nagy György tartott haragot. Ő megfogadta, hogy ezt a hétfői ülést végigbeszéli, nemcsak délelőtt, hanem este is és hozzálátott, hogy fogadalmát teljesítse. A hallgatóság gyorsan megfogyott. A korán menekülők tájékoztatták a szembejövő későbbben érkezőket:

— Nagy György beszél.

— Meddig beszél?

— Estig, amig megpukkad.

— Vagy inkább a hallgatói pukkadnak meg.

Az ilyen eszményi vállalkozások már kevesebb rokonszenvet keltenek, mint hajdanta. A sajtóban is csak egyetlen egy lap van, amelyik dicsőítéssel szól a legényi vállalkozásról, hogy azt mondja:

— Nagy György beszél reggeltől virradtig.

S ez a jóslat se bizonyos, hogy beválik. Hogy tán inkább mire alkonyodni fog, konstatálni kell, hogy:

— Alig virradt, már is alkonyul.

Mert Justh Gyula erősen szorongatja Nagy Györgyöt és valahányszor elkalandoznék a tárgytól, vissza-visszatérítgeti.

Különben a balpártiak se tulságosan lelkesednek. Tulságosan megnőtt Nagy György. A miniszter, az államtitkár, a házelnök, alkotmánypárti és függetlenségi korifeusok szünetközben mind hozzájönnek, vitatkoznak, diskurálgatni s őt megnyervén és nyájas beszédjükkel lekötelve, azt hiszik, hogy az egész balpárttal rendben vannak.

Továbbá pedig szomorúság terjed a kurucok tanyáján. Fekete zászlót tűznek a ház ormára. Szuha István, a közülök való, a nevezetes és híres Szuha Pista meghalt, hirtelen, váratlanul. Köszönés nélkül ment el, itt hagyva a balpártot és az egész politikát, melylyel leginkább csak annyit törődött, hogy akinek máskülönben jó módja van, annak ellenzékinek illik lennie. Ilyen a balpárti sors. Most jut eszükbe, hogy amikor megalakultak, éppen tizenhároman voltak s azóta már elment Uray Imre s most itt hagyta őket Szuha István.

Este van. Már Nagy György rég bevégezte a délutáni ülésen folytatott beszédet. Már a honvédelmi tárcza tárgyalását rég befejezték és megszavazták, sőt a pénzügyit is majdnem egészen elintézték, az elnöklést Justh Gyulától átvette Rakovszky. Az elnöki trónus felett a vilányos füzérek kigyulnak, ragyognak és Rakovszky szépen elparentálja a csendes mozgásu Szuha Istvánt.

A balpárti csoport tájékán izgatottan hadonászó alakokat lehet látni és hangos beszédek lármája hallatszik. Igen, a balpárt testületileg jelenik meg holnap a temetésen és éppen most parancsolják egy tollforgatónak:

— Azt tessék kiírni és hogy Babocsay koporsója mellett beszédet mond.

A láрма persze, nem emiatt van.

— Botokkal verjük agyon, aki oda me

jönni.

— A temetésre?

— Nem. Ugyan, ne képmutatáskodjatok! Leütjük, mint egy kutyát, ha be meri tenni a lábát akárki, mert az a kerület a miénk, az balpárti kerület.

Tetszik hallani? A kerületről van szó. Egy finom, elfoglalható kerület megüresedett. Egy mandátum, amivel mindama szép kilátások járnak, melyek uri rangot hoznak és szereplést és feltűnést, hírességet és az ügyesnek esetleg pénzt is. A paksi emberekhez még el se került az ő uruknak, nemzeti Szuha Istvánnak elmulásáról való hír. A halász ember bölcs óvatossággal eresztí le a hálót, hátha jó fogás lenne és ha talán megjövén a követjük, hozzávihetne pár szép halat. És a sariadó mezőn a magvetőlegények énekelnek, a leányok felelnek rá, hej, hogy miért nem ezek között a nóták között marad az ő kedves emberük, Szuha István. Mennyivel hosszabb élete lenne, mint amugy, hogy gyakran járogat Pestre, ahol minden családság és ahol a becsületes ember elpusztul. Ki gondol rájuk? Ők semmit se tudnak s itt már a cifra teremben a kerületről van szó, hogy ki kapja az örökséget.

— A vért vesszük annak, aki oda jön — kiáltja Nagy György — igenis. Ott vér fog folyni. Az a kerület a miénk.

A többiek kacagnak. Lári-fári. Gazda nélkül bajos számítani. Szuha István otthon volt a Duna mellett, de azért a módját megadta a dolgoknak. A választók jól éltek és a nagy bugyiláris gyakran nyilott. Hát hogyha Szuha nincs, kié a kerület? A választóké.

De, hogy a marakodással addig se várnak, amig elföldelték a halottat, ezen senki se csudálkozik.

Ha egy képviselő meghal, két alkotás születik egyszerre: a gyászbeszéd és a programbeszéd.

II. Különös esetek.

Megint konstatáljuk, hogy a képviselőház gyorsan haladt előre a munkával. Jekelfalussy az esti ülésen röviden felvilágosításokat adott a kérdésekre és minden honvédelmi ügyet megszavaztak tételenként is.

— Senki se kíván szólni, a vitát bezárom — mondta egyre-másra Rakovszky István megfajtendő rébusznak hagyva, hogy miképpen lehet vitát bezárni akkor, amikor senkise vitatkozik, sőt senkise szól.

A jelentések is így mentek keresztül és Rakovszky konstatálta:

— A jelentések el lettek fogadva.

Jekelfalussy minisztert éljenezték. A miniszter azonban egyre a padok alá tekintgetett.

— Mit keres, kegyelmes ur? — kérdezi a terembiztos.

— Az apró jelentéseket — feleli a miniszter.

— Apró jelentéseket?

— Igen, — feleli nevetve ő excellenciája — mert, hogy Rakovszky azt mondta: „A jelentések ellettek”, hát most kis borju jelentések kell, hogy legyenek valahol.

— Nem ellettek, dehogyan is ellettek, hanem el-fogadva lettek.

Mindjárt a pénzügyi tárcza tárgyalását kellett volna kezdeni, de megakadtak vele. Nem volt kéznél a költségvetési füzet. Kénytelenek voltak az ülést felfüggeszteni. Justh Gyula, miként Jupiter tonáns, dörgött végig a folyosón:

— Nincs egyetlen költségvetési füzet sem.

Botrány. Annyi ember van itt az irodában s egy se csinál semmit.

Egy öreg, régi hivatalnok került elő. Hozott egyetlen egy szál költségvetési füzetet. Mintha csak a rossz sors küldte volna, Justh rátámadt s azzal végezte, hogy:

— Adja be nyugdíjazási kérvényét.

Persze holnapig majd elmúlik a haragja s még se fogja nyugdíjba küldeni azt, aki tulajdonképpen a vihar idején egyedül volt a fedélzeten és ha ő nincs, abszolút nem találnak költségvetést.

Villámgyorsasággal haladt előre a pénzügyi tárca tárgyalása. Csak éppen azok szólaltak fel, akik bizonyos kívánságok hangoztatására ígéreteket tettek. Jankovich Marcell, hogy az adóhivatalnokok fizetését emelni kell. Marjay Péter, hogy erkölcstelen állapot díjtalan munkát elfogadni, tehát fizetést kell adni a segédfogalmazóknak és díjtalan fogalmazóknak. Van olyan, aki április óta 374 aktát intézett el anélkül, hogy egy fillért kapott volna érte. Bezzeg a kis hadnagy csak felkötötte a kardját s már fizetést kap.

A hallgatóság elgondolkozott. Hogy milyen nagy igaza van Marjay Péternek. Valóban, aki dolgozik, annak fizetés jár. Azonban, ha a kérdést úgy próbálnák megoldani, hogy ama képviselők, akik nem dolgoznak, ne kapjanak fizetést és az így megtakarított összegekből gondoskodjanak a dolgozó fogalmazókról, akkor ezt az ügyet itt senki se pártolná.

Novák Antal éppen a miniszterelnökkel diskurált, amikor felszólították. Nosza szaladt a felső hegyvidékre a jegyzetei mellé és nyomban paprikás beszédet mondott a sóról, felfedezve a sokféle házuzsora, husuzsora, kenyérzuzsora és pikkolozsora mellé egy egészen újat: a sósuzsórát. A sócsalások egész sorozatát leleplezte és egy csomó sót elővett a zsebéből és természetben bemutatta:

— Tessék megkóstolni. — mondta. — ezt tiszta só helyett adják 32 kraiczárért.

A trembiztos vitte a sötét fehér papíron Wekerléhez, a miniszterelnök azonban nem kért belőle. Tehát letette a Ház asztalára.

— Attikai só kellene ide, — vélték az elégedetlenek.

De Barabás Béla, meg Laehne Hugó odamentek és megkóstolták. Só már van, de hol vannak a husosfazekak, amelyek megszándók.

Rakovszky azt hitte, hogy Novák e sikerült trükkel bevégezte a dolgát és már más szónokot akart felhívni.

— Hohó! — kiáltotta kétségbeesetten Novák, — én még beszélek.

Beszélt is, még pedig a vaskartellről, amelyik emeli a vasgerendákat, tehát igen erős kartell. És beszélt a szivarok rosszaságáról is. Tulajdonképpen két beszédet mondott. Mert minden második szava „kérem alássan” és „könyörgöm alássan” volt s ezekből kiltelt egy beszéd, a másik viszont a tárgyról szólt.

Várady Károly és ifi. Dániel Pál szólaltak még fel és azután Wekerle Sándor szolgált felvilágosításokkal.

Főképben a szivarokat védelmezte. Hangoztatta, hogy nálunk csinálják az olcsó szivarok fajtájában egész Európában a legjobbakat.

— És a legjobb hőzentrágereket is itt csinálják, — szól egy hang.

— Miféle hőzentrágereket?

— Azokat, amelyek a szivarokban vannak. Akármilyen könnyen befejezhetők volna na, fél nyolcz óra után mégis félbeszakították a pénzügyi tárca tárgyalását.

Mert most meg az appropriációs javaslatot nem találták.

De hát holnapra is kell, hogy maradjon valami. Holnap azonban már esti ülés nem lesz.

Egyelőre ma volt az utolsó. S az elegáns hölgytársaság, amelyik a karzaton ragyogott, középkürt gróf Batthyány Tivadarnéval és két bájos leánykájával, örvendhetett, hogy a saison utolsó esti ülését nem mulasztotta el.

Az esti mulatság az első fagyos szent napján kezdődött s a másodiknál már be is fagyott.

Honvédelem és pénzügy.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 25.

Elült izgalom után a képviselőház ott folytatta ma munkáját, ahol pénteken este elhagyta. Tovább tárgyalták a honvédelmi tárca költségvetését, amelynek — bár tárgyalása az esti órákig eltartott — mindössze két szónoka volt. Az egyik magasan szárnyaló, alapos és meggyőző beszédet mondott, a másik hat óras távszónoklatot tartott. Kmetty Károly, a közjog tudós tanára volt az első főszóaló. Behatóan foglalkozott az új véderőtörvény megalkotásával, amelynek keretén belül a hadsereg hazafias irányu fejlesztését és vezetését kell megállapítani. Sürgeti a honvédtüzérség és a honvéd műszaki akadémia föllállítását és nyomatékosan mutat arra, hogy a hadkiegészítő kerületek a nemzeti állam érdekeivel ellentétben vannak beosztva és elhelyezve. Ezt az állapotot meg kell változtatni s első sorban Fiumébe magyar ezredet kell helyezni. A katonatisztek fizetésemelésének kérdését lehet szociális szempontból is fölfogni, de akkor szükséges és méltányos, hogy azzal legalább is párhuzamosan a polgári tisztviselők fizetése is arányosan javíttassék. De politikai oldala is van ennek a kérdésnek, amelyet éppen a császárijubileum idejében sürgetnek annyira s ezt a politikai oldalt is figyelembe kell venni. A katonaság szolgálaton kívüli fegyverviselését meg kell szüntetni. Sürgeti végül a honvédtiszti egyenruhák magyaros jellegének föntartását. Általános, élénk helyeslés fogadta a magas színvonalon álló beszédet.

Utána Nagy György állott föl szólásra és délután hat óráig bírálta a honvédség és a hadsereg állapotát. A költségvetést nem fogadja el. Beszéde után a vita véget is ért s Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter reflektált a főszóalásokra. Kijelentette, hogy minden erejét a honvédség fejlesztésére és harcoképességének fokozására fordítja és rámutatott azokra az eredményekre, amelyeket már eddig is elért. A negyvennyolczas honvédekről való gondoskodása miatt zajos éljenzésben is volt része. A nagy katonai kérdésekkel nem foglalkozott.

Ezután a honvédelmi tárca költségvetését megszavazták és háromnegyed hét órakor megkezdheték a pénzügyi — az utolsó — tárca költségvetésének tárgyalását. A budget elintézését most már annyira siettették, hogy még az előadó Hoitsy Pál sem szólalt föl. Mindössze Jankovich Marcell és Várady Károly szóltak az adótisztek helyzetének javításáról, Novák Dániel a só-uzsorról, a vaskartellről és a rossz szivarokról, Marjay Péter a díjtalan gyakornokokról és segédfogalmazókról.

Wekerle Sándor miniszterelnök az elhangzott panaszokra és kérelmekre nyomban válaszolt, megígérve minden jogos panasznak orvoslását, minden jogos kérelemnek teljesítését. Nagy tetszéssel fogadta az egész Ház azt a kijelentését, hogy rendezni kívánja nemcsak az adótiszteknek, de az összes pénzügyi tisztviselőknek státuszát és a helyeslés megismétlődött, amikor a miniszterelnök az államtisztviselők szolgálati pragmatikájának mielőbbi benyújtását helyezte kilátásba.

Ezután még a pénzügyi tárca költségveté-

sének egy részét is elfogadták tételenként. Holnapra már csak a másik rész maradt, amelylyel délelőtt végezni fognak. Ilyen körülmények között holnap már nem lesz délutáni ülés.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

A délelőtti ülés.

Justh Gyula elnök délelőtt 10 órakor megnyitja az ülést.

Napirend szerint

a honvédelmi tárca

költségvetése következett.

A központi igazgatás tételénél

Kmetty Károly: A honvédséget, mint nemzeti hadi intézményt, nagyfotosságnak tartja, ezért a költségvetést megszavazza. Utal a hadseregben a jövőben bekövetkezendő változásokra s kívánatosnak tartaná, ha a honvédelmi miniszter erre vonatkozó fölfogásait megismertetné a közvéleménnyel, főleg a közös minisztereknek a hadsereg kérdésében korábban tett nyilatkozatait után. Ugy sejtí, két kérdés körül van eltérés a közös hadügyminiszterrel: a póttartalék feloszlása és a kétéves szolgálat s az ezzel járó nagy létszámemelés. Szeretné, ha a honvédelmi miniszter arra az álláspontra helyezkednék, hogy — 10%-on kívül — az összes póttartalék a honvédséget illesse. A kétéves katonai szolgálat behozatala esetén 50 százalékkal kell több újoncot megajánlanunk. Pénzbelileg is óriási teher táramlana ránk. A kétéves szolgálat nemzetgazdaságilag nem járna az országra nézve haszonnal, nem érdemi tehát meg a súlyos áldozatokat. Tájékoztatni kellene a közvéleményt a honvédtüzérség kérdésében is. Reméli, a magyar honvédséget oly irányban fogják fejleszteni, hogy nem marad az osztrák honvédség mögött. A honvédségnek meg kell adni az ágyukat, mert enélkül nem képez teljes taktikai egészet. Sürgeti egy honvédségi műszaki akadémia föllállítását, vagy addig is, míg ez megvalósítható lenne, a bulapesti Ludoviczem keretében honvédtüzér-tiszti tanfolyam rendszeresítését. (Helyeslés.) A hadkiegészítés a magyar törvényhozás főhatósága alá tartozik, mint kizárólag magyar ügy. A hadkiegészítésnél fennálló beosztásokat nemzeti szempontból kellene megváltoztatni. Kívánatos volna Fiumének a zágrábi hadtestből való kivétele. (Helyeslés.) A fiumei Jellasics-ezred cserélhetne egy magyarországi ezreddel. A honvédtisztek fizetését tisztán szociális kérdésnek tekinti. A tiszték javadalmasításánál ugyanazon szempontoknak kell határozniok, mint az állam egyéb köztisztviselőinél. Összehasonlítva a honvédtisztek és egyéb köztisztviselők fizetéseit, kitűnik, hogy a honvédtisztek fizetése a jobb, főleg a lakberek. Ezzel szemben fölhívja a kormány figyelmét a városi tisztviselők sanyarr helyzetére. (Helyeslés.) A városi tisztviselők igényelhetik azt a fizetést, amelyet a tiszték.

A tiszti fizetésemelést junktimba kellene hozni a városi tisztviselő javadalmasításának emelésével. Határozati javaslatot kívánt benyújtani a junktimra nézve, de eltér ettől s bizik a miniszterelnök ígéretében, melyet a városi tisztviselőknek tett. A tiszti fizetésemelés politikai jelleggel is bír. (Ugy van! Igaz! balfelől.) A dolognak az osztrákok kölcsönöztek politikai jelentőséget, amikor a császárijubileum idejére akarták a fizetésemelést. A párt igen nagy része a katonatiszti fizetésemelést úgy tekinti, mely a paktum értelmében ki van kapcsolva. A függetlenségi pártban van egy más fölfogás, mely szerint csak a hadsereg „extenzív” fejlesztése kapcsolható ki a paktum értelmében az átmenet idejére. Szó szerint az „intenzív” fejlesztés folytán előálló teher-többlet is kikapcsolható. Egyébiránt a tiszti illetmények tekintetében nem lehet kétely, azok szabályozása természetesen a magyar törvényhozás hatáskörébe tartozik. (Helyeslés balfelől.) Hiszen a tiszti árvaik segélyezése is törvényileg szabályozott. Kérdi a minisztert, mi akadály lehet a tiszti fizetésemelés törvényileg való szabályozásának? Ezt követeli a tiszték jogbiztonsága is, melynél fogva szerzett igényeiket bíróságnál érvényesíthetnék. Helyteleníti az oldalfegyvernek szolgálaton kívüli használatát, főleg a legénységénél. Ez sok vérengzésnek okozója. Az oldalfegyverviselést be kell szüntetni. A miniszter kilátásba helyezte a honvédtiszti ruhának reformját. Kéri, vegyék az új tiszti ruháknál a magyaros motívumokat tekintetbe. (Általános élénk helyeslés és taps.)

Nagy György: A honvédség valóságos tartaléka a közös hadseregnek. Foglalkozik a vezérkari tiszték elnyomott helyzetével s a honvédségi meneszkari tisztakat ért sérelemmel. Kifogásolta azt, hogy a vezérkari honvédtiszteket csapatukhoz helyezték vissza s helyükre a közös hadseregből neveztek ki. Nem ért egyet a honvédelmi kormány politikájával s véleménye szerint a miniszter osztrák befolyás alatt intézi a honvédség ügyeit. Conrad vezérkari főnök a vezérkart elosztrákosítja. (Zaj.)

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Dehogy, nem lehet azt!

Nagy György: Foglalkozik a honvéd katonai tanítással s kifogásolja, hogy még a honvéd reáliskolák falain is az osztrák csaták emlékei láthatók.

Hock János: Mert ami nekünk dicsőség, az az osztráknak szégyen. (Helyeslés.)

Nagy György: A hadtörténelemben csak azt látja, hogy az író csak ott melegszik fel, ahol egy Habsburg főherceg állítólagos győzelméről lehet szó. A magyar történelem nagy emlékeit pedig teljesen elhallgatják. Ez nem lehet a magyar honvédség tanterve. (Zaj.) Kifogásolja azt, hogy a Ludovika-Akadémia növendékeit a német vezényletre is megtanítják, mert ezáltal a közös hadsereg számára nevelnek tiszteket. Ez ellen a függetlenségi párt küzdött, de bár az emberek változtak, de a viszonyok nem.

Szünet után

Nagy György folytatja beszédét. Birálja a honvédelmi miniszter által kiadott ügyviteli szabályzatot. Tiltakozik az ellen, hogy honvédtiszteket osztrák főherceg mellé oszszának szolgálatra. A katonatiszteknek más a hivatásuk, mint az ajtót nyitni, vizet vinni. (Nagy derűltsg.) Áttér a jelentésekre.

Az elnök figyelmezteti, hogy a jelentések külön fognak tárgyalatni.

Molnár Jenő: Ez is idetartozik. (Zaj.)

Az elnök rendreutasítja Molnárt.

Farkasházy Zsigmond: Hát hol beszéljen róla? Az elnök Farkasházyt rendreutasítja. Nagy Györgyöt figyelmezteti, ne térjen el a tárgytól. (Helyeslés.)

Nagy György beszél ezután a Ludovikában divó tanítási rendszerről. A honvédségnél szervilizmus van, az önértetes ember otthagyja a honvédségi szolgálatot...

Bolgár Ferenc: Ez mégis sok! Egy szó sem igaz! Mindennek van határa! Tessék adatokra hivatkozni!

Nagy György: A katonai tanításnak intenzívebbé tételére hívja fel a miniszter figyelmét. Utal a svájci mintára, melyet az összes nyugati államok példa gyanánt használnak. Ezt az eszmét Kossuth Lajos már akkor hirdette, mikor egyetlen államnak sem jutott eszébe. Kitért a ménaskari tisztek helyzetének rendezésére. A ménaskari tisztek részben a földművelésügyi, részben a hadügyi kormány alá tartoznak. Ezen változtatni kell. Ajánlja, hogy a ménaskari tiszteket állítsák be a lószorozó-bizottságba, mert ők szakértők s jobban meg tudják ítélni a lovak jószágát, mint a laikusok. Ajánlja, hogy a miniszter törölje a költségvetésből Papp Béla és Nyíry Sándor miniszteri nyugdíját. Ezeknek nyugdíját inkább fordítsák a bevonuló póttartalékosok családjainak felszerelésére.

Bolgár Ferenc: Ausztriában három és fél milliót fordítanak erre a célra.

Nagy György: Erre a célra mi is bármely összeget megszavazunk. Ajánlja, hogy altisztek csak azok lehessenek, akik a hat polgári iskolát elvégezték, de akkor adjanak nekik olyan fizetést is, amilyen egy hozzá hasonló polgári kishivatalnoknak van. (Helyeslés.)

Az elnök: Az ülést 2 órakor négy órára halasztja.

A délutáni ülés.

Rakovszky István alelnök ismét megnyitja az ülést.

Nagy György folytatja délelőtti megszakított beszédét. A katonai büntetőtörvénykönyv egy betűkbe öntött osztrák generális. Éppen olyan hülye és korlátolt, mint azok.

Elnök: Ezért rendreutasítom.

Nagy György: Majd igazolom magam...

Elnök: Sértést nem lehet igazolni.

Nagy György szakaszokat olvas föl a katonai büntetőtörvényből, amelynek lehetetlen rendelkezéseit bírálja. Elmegy a kedve annak a katonai szolgálatlól — mondja többek között — aki az ő adatait meghallgatja.

Elnök: Kérem a szónokot, térjen a tárgyra, de ne ijesszessen bennünket.

Nagy György végül a katonai és polgári büntetőtörvénykönyv hatáskörének választóvonalát kívánja pontosabban precizizálni. Kéri a honvédelmi minisztert, hogy erre vonatkozólag sürgős törvényjavaslatot terjesszen a Ház elé. Kitér azután a honvédség tüzéségére, melyet a közös hadsereg kimustrált, rossz ágyúival akarnak felszerelni.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter: Nem igaz!

Nagy György: Tekintettel arra, hogy a honvédség szelleme olyan, hogy a negyvennyolcas eszméktől áthatott férfi nem helyeselheti, a honvédelmi tárca költségeit nem szavazza meg.

Várady Imre: A nőülési jognak liberálisabb alapra fektetéséről beszél. Fontosnak tartja közgazdasági szociális és erkölcsi szempontból is, hogy a honvédelmi kormány eddigi szigorából engedjen. De fontosnak a kivándorlás szempontjából is. Családos ember nehezebben szánja el magát a tengerentuli utra, mint a legényember.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter: A honvédelmi tárca 2,677.000 koronával szerepel a költségvetésben. Ez a költség azonban állandóan növekedőben van, ezért többet kért, mint amennyit a ta-

valyi költségvetés előirányzott. Mindent meg fog tenni a honvédség érdekében, hogy mennél magasabb színvonalra emelje. Nyugodtan állítja, hogy honvédségünk magasabb színvonalon áll, mint az osztrák Landwehr. Az altisztek sorsán akképen akar segíteni, hogy az anyagi dotációt olyképen szabja ki, hogy az kenyérkereseti pályának minősíthető legyen. Hogy ez a fejlődés minél tökéletesebb legyen, arra a honvédség minden egyes tagja őszinte lelkesedéssel és munkakedvvel törekedik. Arra törekszik, hogy fegyverhasználatban minden egyes kintő legyen. Bizonyos, hogy ezt már ifjúságában kell mindenkinek gyakorolnia s ez okból teljes erővel pártolja az iskolai előkészítet intézményét. A képzett altisztek szintén egyik legfontosabb követelménye a kiképzésnek. Arra kell súlyt helyezni, hogy kielégítő anyagot kapjunk s ez az anyag a katonaságnál existenciát találjon. Eddig 2384 továbbsholgáló altisz van a honvédségnél. Ezeknek 53 százaléka nő, a többi nem nőülhet az első módozat szerinti pártolásban. Súlyt helyez arra is, hogy az altisztek szabad idejükben műveljék magukat, s tapasztalja, hogy az altisztek erre szívesen hajlandók. A mult esztendőben létesített altiszti alap ma 180.000 koronát tesz ki. Meg van győződve arról, hogy ez az alap is az intézmény előnyére válik. A honvédmeházát teljesen és tökéletesen reformálta. Az ott állottak kora 80—90 esztendő s így helyes volt oda-rendelni állandóan egy ezredorvost, aki ott lakik és minden pilanában rendelkezésre áll. Az élelmezés is kétszerakkora, mint volt és bort is háromszor kapnak. Az aratási időben való szabadságolásokat lehetőleg megadják. Figyelemmel van általában a legénység és a tisztikar követelményére és kéri, hogy a költségvetést változtatlanul fogadja el a Ház. (Helyeslés.)

Az elnök felveti a kérdést, hogy elfogadják-e Nagy György javaslatát.

Nagy György: Igen, igen! Egyedül vagyok az egész Házban, aki a tisztí fizetés ellen szavaz. (Mozgás.)

Az elnök: Nincs joga a képviselő urnak szavazás helyett beszédet tartani. Rendreutasítom.

A honvédelmi tárca költségvetését ezután részleteiben hozzászólás nélkül megszavazták. Hasonlóképpen a jelentéseket is hozzászólás nélkül tudomásul veszi a Ház. (Éljenzés.)

Az elnök: Az ülést öt percre fölfüggeszti.

Szünet után

az elnök: Következik

a pénzügyi tárca

költségvetése.

Hammersberg László jegyző olvassa az első tételt.

Jankovich Marcell az adótsztek helyzetére hívja föl a képviselőház figyelmét. Rendkívül igazságtalannak vallja azt a helyzetet, melyben az adótsztekviselők tengődnek. Reméli, hogy a pénzügyminiszter orvosolni fogja ezt az ügyet.

Marjay Péter még szomorubb esetekre hívja fel a t. Ház figyelmét. A díjtalan gyakornokok és díjtalan segédfogalmazókra beszél, akik nagy tanulmány után lépnek közpályára, azután esztendőig nem kapnak fizetést. Tarthatatlannak mondja ezt a helyzetet. A hadnagy, aki husz évét alig érte el, kap fizetést, míg a doktor, aki sok tanulással szerzte meg diplomáját, huszonef éves korában sem kap semmit.

Novák Dániel a pénzügyi tárca egyes ágazataihoz szól hozzá. Különösen a sószorára terjeszkedik ki. A só ára törvényesen van kiszabva, de ezt a rendelkezést sehol sem tartják be, ellenben kiuzsorázzák a vevőket. Kéri a pénzügyminisztertől a só-eladás szabályozását.

Az elnök: Szólásra jelentkezik...

Novák Dániel: Ohó! Még nem vagyok kész. (Derűltsg.) A pénzügyi tárczának egy másik fontos kérdéséről: a vasról beszél és a vaskartellek ellen foglal állást. Beszél még a dohánygyártásról és konstátálja, hogy az osztrák szivar jobb, mint a magyar. Kéri, mi az oka ennek? A költségvetést elfogadja.

Várady Károly arra kéri a miniszterelnököt, hogy nyilatkozzék az adóreform kérdéséről.

Dániel Pál a hadmentességi adó helytelen kivételéről beszél és annak reformját kívánja. A költségvetést elfogadja.

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Miután a budget-törvény tárgyalása alkalmával lesz alkalmam tájékoztatni a t. Házat több oly kérdésről, amey az általános vita során felmerült, s melyet eddig felelet nélkül hagytam, most a részletes tárgyalásnak megfelelően csakis a feltett kérdésekre szolgálók rövid felvilágosításokkal. (Halljuk! Halljuk!) Jankovich Marcell, utána Várady Imre, valamint az előttem szóló t. képviselő ur az adóhivatal személyzetének mostoha helyzetét említette föl. En ezzel a kérdéssel nemcsak foglalkozom, hanem miután ez a mostoha helyzet nemcsak az adótsztekviselőkre vonatkozik, mert lehet mondani, hogy viszonylag a többi ágazatokhoz képest a pénzügyi tisztviselők, akiktől mi igen fokozott munkát, igen magas kvalitást és képzettséget kívánunk, (Igaz! Ugy van!) legalább is hasonló helyzetben vannak. En nemcsak az adóhivatali tisztviselők, hanem álta-

lában a pénzügyi alsóbb tisztviselőknél, a külső tisztviselők fizetésének javításával nemcsak foglalkozom, hanem a pénzügyi bizottság tárgyalásainak során elő is terjesztette azt a státuszrendezési javaslatot, amelyet a közelebbi költségvetésben szándékozom keresztülvinni. (Helyeslés.) Miután látom, hogy ilyen nagy az érdeklődés, ha talán nem is tárgyalja forma szerint a képviselőház, hanem úgy a t. képviselőház felszólaló tagjainak, valamint különösen az engem közvetlenül és első sorban érdeklő pénzügyi tisztviselőknél megnyugtatót végett lesznek bátor erről alkalomadtán gondoskodni (Helyeslés.) és a t. elnökséget kérem, hogy a tervezett státuszrendezés eszméjét kinyomatni és a Ház tagjai között széleskörűen szíveskedjék. (Helyeslés.) Vagyok bátor megjegyezni, hogy ezen státuszrendezésen kívül egy a pénzügyi tisztviselőknél, mint általában a többi tisztviselőknél egyes helyzetüket befolyásoló intézkedések később és külön fognak megtétni. (Helyeslés.) Ezzel kapcsolatban Marjay t. képviselő ur felemlítette a díjtalan alkalmazottak szomorú helyzetét. En általánosságban kötelező ígéretet e tekintetben nem tehetek. Csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy én sem helyeslem, hogy díjtalan alkalmazottak vétesse-nek nagyobb mértékben igénybe. (Helyeslés.) És — hogy úgy fejezzem ki magam — az a beteges állapot, amely nálunk kifejlődött, onnan van, hogy fizetés nélküli állásokra tisztviselőket tisztí minőségben kezdtek kinevezni. En megnyugtathatom a t. képviselő urat, hogy amennyiben díjtalan alkalmazottak újabb felvétele általában beszünttetik. (Éljénk helyeslés.) a most alkalmazottaknak megfelelő elhelyezése pedig, illetőleg azoknak, kik másutt el nem helyezhetők, a kormány hatáskörében álló napidíjban való részesítésével közelebből gondoskodni fogunk. (Éljénk helyeslés.)

Novák Dániel t. képviselő ur a sóügyet hozta szóba. En a sókezelés terén többnemű intézkedéseket tettem. Az ezen ügyeket kezelő államtitkár ur vezetése alatt szakértő emberek állandóan foglalkoznak azzal, miként tudnák ezt a kérdést megoldásra juttatni és miután a kísérletezést el akarom kerülni, talán ez éppen az oka, hogy néhány hónappal késik ez az ügy, mert úgy akarjuk megoldani, hogy ne megint újabb kísérletet állítsunk a mai tarthatatlan helyzet helyébe. (Éljénk helyeslés.) A miniszterelnök ezután a denaturált sőt illető kérdésre is felelt Novák Dánielnek. Végül a szivarkezelésben kijelenti a miniszterelnök, hogy a közönség által széles körökben használt szivarjaita nálunk jobb, mint más országokban. Megnyugtatót csak annyit mondhat a t. képviselő urnak, hogy mind az anyag beszerzésében, mind annak felhasználásában és — amiben nálunk igen sok baj volt, mert a tőzsdei kezelés volt olyan, hogy a legjobb szivarjaink is deformálódtak — a tőzsdei kezelés tökéletesítésében is mindent elkövetünk, ami gyártmányaink jószágának megóvására szolgál és ennek érvényesítése céljából a kizárólagos tőzsdeket rendeztük be az egész vonalon. (Éljénk helyeslés.) Dániel képviselőnek adott válaszában a hadi díjra vonatkozólag elismeri, hogy a hadi díjat arányba kell hozni egyrészt az illetőnek vagyoni helyzetével, másrészt a teljesített katonai szolgálattal, helyesebben szólva azzal, hogy milyen katonai szolgálat alól mentpsült az illető. A hadi díj reformjával — így végzi beszédét — foglalkozunk és eziránti előterjesztésemet én a t. Háznak, azt hiszem, meg fogom tenni, mihelyt az adóreformmal foglalkozunk és arra fog a sor kerülni, hogy rég előterjesztett javaslatomat fogja tárgyalni a t. Ház, legyen meggyőződve a képviselő ur, hogy a hadi kötelezettség alóli mentességet a hadi díj fokozott érvényesítésével kivánom megróni. Kérem a t. Házat, hogy a költségvetést elfogadni méltóztassék. (Éljénk helyeslés és éljenzés a jobb- és baloldalán.)

A Ház a tételt ezután elfogadja.

Az elnök félbeszakítja a tárgyalást. Az elnöki előterjesztések során bejelenti Szluha István képviselő halálát.

A Ház jegyzőkönyvben ad kifejezést részvéteknél.

Elnök bejelenti, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter szerdán válaszolni fog Mezőfi Vilmos interpellációjára az általános választói jog ügyében.

A bizottságok jelentéseinek átvétele, a holnap ülé napirendének meghatározása és a jegyzőkönyv hitelesítése után elnök az ülést berekeszti.

Budapest, május 25.

A kivándorlási törvényjavaslat. A képviselőháznak a kivándorlási törvény tanulmányozására alakult bizottsága ma délelőtti 11 órakor Ugron Gábor elnöke alatt ülést tartott, amelyen a kormány részéről gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is megjelent. A jegyzőkönyvet ifj. Madarász József vezette, aki napirend előtt arra kérte a belügyminisztert, hogy a bizottság tagjainak tanulmányozás céljából adja át a kivándorlási vonatkozó hivatalos adatokat, mint a ki- és bevándorlók, utlevelek, büntetések statisztikáját, valamint a

külföldi államok kivándorlási törvényeit. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter megígérte, hogy az összes erre vonatkozó adatokat a bizottság rendelkezésére bocsátja. A bizottság ezután a kivándorlási törvényjavaslat előadójául megválasztotta Bernát István képviselőt. A bizottság legközelebbi ülését hétfőn, június 1-én délután 5 órakor tartja.

Küldöttségek Darányi miniszternél. Temesmoricza község küldöttsége tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, hogy tőle, mint a község kegyurától az építendő új templomra segílyt kérjenek. A földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy a kérést a lehetőség szerint, de mindenesetre teljesíteni fogja. A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a miniszter választát.

Szárca torontálmegyei község küldöttségét vezette ma délelőtt a képviselőházban Darányi földmívelésügyi miniszterhez gróf Karátsanyi Jenő, akinek választókerületébe ez a község tartozik. A küldöttség a földmívelésügyi miniszternek a legelővétel tárgyában beadott kérvényt ajánlotta jóindulatu támogatásába. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy közelebről törvényjavaslatot fog ez ügyben előterjeszteni és annak keretében gondia lesz arra, hogy a község méltányos kérése is teljesüljön. Ezután a miniszter kezét szoritott az egyszerű, de rendkívül intelligens sváb gazdákkal, akik átmentek a földmívelésügyi minisztériumba, ahol a megfelelő ügyosztályhoz utasították őket.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőház. A mai ülésre beérkezett irományok között vannak interpellációk, melyek szigorú vizsgálatot követelnek a salzburgi menetelés ügyében és rámutatnak egy lap jelentésére, mely szerint egy tartalékos az erős menetelés következtében meghalt. Az ülés elején Stölzel képviselő, tekintettel arra, hogy a landwährminiszter megbízható információk alapján álló közlései szerint a salzburgi helyőrség meneteléséről sok tekintetben téves hírek vannak forgalomban, javasolja az erre vonatkozó interpellációra adott válasz vitájának megnyitását és annak a következő ülés napirendjére való kitűzését. A javaslatot egyhangulag elfogadják.

Hosszabb, olykor-olykor igen heves vita után mindkét javaslat sürgősségét elvetik. Legközelebbi ülés holnap lesz.

Fallières elnök Londonban. Fallières, a francia köztársaság elnöke Pichon külügyminiszter kíséretében ma reggel fél 8 órakor Edvárd király látogatására Londonba utazott.

Az elnök ma délelőtt egy órakor érkezett Doverbe, ahol Edvárd király képviselőjében Alfred connaughti herceg várta. Doverből az elnök különvonaton ment kíséretével Londonba, ahol maga a király fogadta a walesi herceg társaságában. Ma este udvari ebéd volt az elnök tiszteletére, kedden pedig az államfők együtt tekintik meg a francia-angol kiállítását, ahol a látogatás előkészületein lázasan dolgoznak. Az elnök péntekig marad Angliában. Fogadására Doverben ötven angol hadihajó jött össze, a legnagyobb flotta, amely valaha egy parancsnok alatt együtt volt. A flotta parancsnoka lord Charles Beresford admirális, aki a VII. Edvárd nevű zászlóshajón a Shakespeare-cliffig ment ki az elnök üdvözlésére. Ma este a Doverben időző összes angol és francia hadihajókat kivilágították. Dover e ritka találkozóra való tekintettel, már most úgy tele van idegenekkel, hogy szállást egyáltalán nem lehet kapni. Az angol sajtó általában igen rokonszenves hangon ír az elnök látogatásáról, amelyben az entente cordialnak újabb megpecsételését látja.

Fallières elnök és Edvárd király találkozója rendkívül szívélyes volt. Midőn a köztársasági elnök elhagyta a pályaudvart, az ott felállított zenekar aMarseillaiset és az angol himnuszt játszotta. Az elnök ezután Edvárd király és a királyi hercegek kíséretében udvari kocsin hajtattott a St.-James-palotába. Az uton nagy néptömeg lelkes kiáltásokkal üdvözölte. Este 5 órakor Fallières elnök Pichon külügyminiszterrel az utcán várakozó község lelkes ovációi közben hajtattott a Buckingham-palotába, hogy meglátogassa Edvárd királyt és a királynét.

A spanyol republikánusok. A republikánus unió mai ülésén elfogadta a párt ujászervezésére vonatkozó alapelveket. A köztársasági képviselőket megbízták, hogy a különböző köztársasági frakciók egyesítésére alakuljanak bizottsággá. Határozati javaslatot fogadtak el, amely a terrorizmus elleni intézkedéseket tartalmazó törvényjavaslat ellen irányul és kijelenti, hogy a parlamenti köztársasági kisebbség az esetben, ha e törvényjavaslat elfogadásra kerül, elhagyja a parlamentet.

Belga választások. Belgiumban ma választották meg a kamara és a szenátus tagjainak felét. A választások lefolyása az egész országban nyugodt volt, csak St. Nikolausban történtek kisebb zavargások. Az éjjel 11 óráig beérkezett jelentések szerint a kormány többsége a kamarában, amely eddig 12 szavazatot volt, igen erősen lepadt. Monsban Hubert szenátor iparügyi és közmunkügyi miniszter is kisebbségben maradt a liberálisok és szocialisták pártjelöltjével szemben. A szavazatok összeszámlálása hétfőig fog tartani.

A Vörösmarty-szobor leleplezése.

— Saját tudóstónktól. —

Budapest, május 25.

A hálás magyar nemzet szobrot emelt a „Szózat” költőjének és ez a szobor pompázó szépségében ott áll a Gizella-teren, hogy késői utódoknak hirdesse a költő dicsőségét.

A tegnapi leleplezésre összegyűlt az egész magyar társadalom. Megjelent József főherceg és Augustia főhercegné, eljöttek Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter nevével, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Günther Antal igazságügyminiszter és Josipovich Géza horvát miniszter, gróf Hadik János, Meskó László, Szerényi József, Molnár Viktor, Imling Konrad és Ottlik Iván államtitkárok. Testületileg jelentek meg a tudományos, művészeti és irodalmi társaságok, küldöttségeket küldtek a városok, törvényhatóságok és főiskolák.

A gyülekezés.

Az Otthon Írók és Hírlapírók Köre, amely a szobor eszméjét felvetette, a Gizella-teret reggelre gyönyörűen feldisznította. Fehér árboczokra nemzetiszínű és a főváros színeit viselő lobogókat vontak, az árboczok derekára czimereket erősítettek s ezeket zöld guirlandokkal öszefűzték. A szobor baloldalára régi magyar stílusú sátrat emeltek a főhercegi pár és kísérete részére. A sátor piros plüssből készült s kupakján sárga selyemhímzésű alapon a magyar korona díszlett. Két hatalmas aranyozott rud tartotta a sátrat s a rudak végén egy-egy arany babérszörny függött. A szobor közvetlen környékét korlátokkal zárták el s az így elzárt területre csak meghívott vendégek mehettek. A szobortól jobbra deszkapallót állítottak a notabilitások részére. Köröskörül zászlódiszben pompáztak a házak s az erkélyeket és ablakokat szőnyegekkel, virágokkal és nemzetiszínű draperiával díszítették fel.

Tizenegy órára leleplezték az ünnep kezdetét s tízedfél órakor már ezrével tolongtak az emberek a gyalogjárókon, ahová a rendőrség visszazoritotta őket. A térre nyíló valamennyi ablak megtelt előkelő érdeklődőkkel. Tíz óra után megkezdődött a meghívott testületek, egyesületek, hatóságok és iskolák küldöttségeinek felvonulása. A fáradhatatlan rendezők valamennyit az előre kijelölt helyekre vezették, úgy hogy a rend pillanatra sem bomlott fel. Közben megtelt a notabilitások számára föntartott hely is.

József főherceg és neje, Augustia főhercegné pontban 11 órakor érkeztek Szegedy Gina udvarhölgy és Roskoványi Dezső szolgálattevő kamarás kíséretében az ünnep színhelyére. A fenséges vendégeket a rendező-bizottság elnöke, Rákosi Jenő főrendiházi tag fogadta. Üdvözlő szavaira József főherceg szép beszéddel választolt, amelynek befejező mondatai ezek voltak:

— Mindenekelőtt felséges urunk nevében köszönetet mondok kifejezett szeretetük és ragaszkodásukért! Nem fogom elmulasztani hírül vinni neki.

Hazánk nagy költőjének halhatatlan emlékét íme most a hálás nemzet szobor alakjában is

megörökíté. — De ércnél s márványnál mulhatatlanabbak azok, amiket ő alkotta.

Ha erre mentek hazánk fiai s föltekintetek e szoborra, jussanak eszetekbe nagy költőnk legmagasztosabb szavai:

„Hazádnak rendületlenül légy hive, oh magyar!”

A főhercegnék emelkedett hangon elmondott szavait hosszas, lelkes eljenzés és taps kísérte, mire a budapesti egyetemek énekkara Hackl N. Lajos karnagy vezényletével és négy operaházi kürtös kíséretével elénekelték a Szózatot, amelyet a község födetlen fővel hallgatott végig.

A leleplezés.

Az ének elhangzása után Rákosi Jenő mondta el az ünnepi beszédet.

— Ebben a felséges versben — mondotta — van egy szakasz, mely azt mondja: „a sirt, hol nemzet sülyed el, népek veszik körül s a népek millióinak szemében gyász-köny ül”. A költő e versben a nagyszerű halál rémes és félelmes képét rajzolja élénk. És íme, ma e dal után nagyszerű feltámadás ünnepén sirjából feltámad a költő. Képét, arcját, alakját, testét, lelkét és szellemét idézzük magunk közé, hogy soha többé egy pillanatra se távozzék gondolatainkból. Feltámadt, aki soha meg nem halt, oltárt nyer, aki halhatatlan, dicsőséget, aki a dicsőségnek gazdag forrása volt egykoron. Aki valamikor meglevenítette ezt a nemzetet, az ő régi dicsősége nem késik íme az éji homályban, hanem kilép a nap viláosságára, újra ráveti fényét a nemzetre, mely itt tolong Vörösmarty szeme körül. Azt hiszem, senki sem várja fölém azt, hogy Vörösmarty Mihálynak külső és belső életrajzát beszéljem el. Vörösmarty életrajza, melynek csak kezdete van és vége nincs és nem is lesz soha, az a nemzeti költemény, melyet ma halottunk, melyet már itt kőbe vésvé fogunk látni, mely a szivekben él, az ajkakon lebeg. Engedjék meg nekem, hogy a halhatatlanról áttérjek az élőkre és körülhordozzam szemem e sokaságon, mely e teret ellepi. Elsősorban a király lábai elé teszem zászlónkat, akiről ihletteljesen mondta a költő: „A legelső magyar ember a király”. Azután hadd dicsőítsem azt, akinek adatott a király személyét képviselni: József főherceget. József főherceg oly család ivadéka, mely a nemzet szívéhez mindig oly közel áll, hogy már közelebb nem is férközhetik. E fejedelmi család nemes hagyományai nemzedékről-nemzedékre szállnak és ma benn vannak a nemzet szívében. József főherceg a szobor-bizottság védője volt. Az ő nevének fénye borult munkánkra, mikor kezdtünk. És íme, ma eljön a fia és jelenlétével ad újabb fényt munkánk befejezésének. A nemzet szeretete és hálája vegye keril fenséges személyét és családját és ő lelje boldogságát a nemzet szeretetében.

Most köszöntöm a községet. Köszöntöm az ország föméltóságait, a polgári, katonai és egyházi föméltóságokat, köszöntöm a főrendiházat, a képviselőház elnökségét, a miniszterelnököt és a kormány tagjait. Akadémiánkat és egyéb képzőművészeti és irodalmi társaságaink elnökségeit és kiküldötteit. Köszöntöm a jelenlevő törvényhatóságokat, az iskolákat, az ifjuságot, köszöntöm a lengyel egyesületet, mely megemlékezően az évszázados testvériségről, diszruhában jött ünnepelni költőnköt. Köszöntöm a lengyel egyetemi ifjuságot, mely messze hazájából zarándokolt ide. Köszöntöm a mi tanulóinkat, köszöntöm az egyesületeket együtt és egyenként. És köszöntöm azokat, akik a Vörösmarty-család közelebbi és távoli ágából jelen vannak. Ezek közül: Széll Kálmánt, oldalán leányát, Vörösmarty unokáját. Itt áll köztünk ő, aki valamikor az elárvult Vörösmarty-ház küszöbén, mint válegény lépett be. Költőnk, aki a felhők között ül, bizonyára áldólag terjeszti rá kezeit, arra, aki fiává és lányának férjévé lett. Bizonyára senki sem áll itt olyan megindultan, mint ő. És köszöntök egy beteg asszonyt, akinek a Gondviselés megadta a napot, hogy megérje ezt az ünnepet: Vörösmarty Ilona asszonyt, Széll Kálmánét. A szobor áll — folytatta azután — a község ünnepel, a szívek dobognak és én alázattal kérem fenséges uramat, méltóztassék a jelt megadni, hogy a l epele lehulljon a szoborról.

Most a főherceg szólt:

— Hulljon le a lepel!

A következő pillanathon láthatóvá lett a hatalmas márványszobor. A község riadó ünnepsébe tört ki, amelynek lecsillapulása után Rákosi befejezte beszédét:

E dicső főváros polgármesteréhez fordulok. Átadom neki a szoborművet és kérem, hogy vegye a főváros gondjaiba.

Bárczy István polgármester a tetszésaj után a következő beszéddel vette át a főváros gondozásába a szobrot:

— Fenséges uram, mélyen tisztelt ünnepelő község! Mélyen megilletődve lépek e helyre, hogy Vörösmartynek a szobrárt ünnepélyesen átvegyem a

főváros gondjaiba. Az első szó, a hála szava, amely elhagyja ajkamat. Mindazoknak, akiknek köszönheti a főváros közönsége, hogy ime, e helyen immár művészi alkotásban testet öltött előttünk Vörösmarty emléke, köszönetemet fejezem ki. Dicsőretére áll ez a szobor azoknak, akiknek lelkében megfogant és életre kelt a nemes gondolat, ezek között első sorban Rákosi Jenőnek. Aki nem csak kezdője, hanem lelkesült támogatója volt a mozgalomnak és vezére a szobor-bizottságnak. Dicsőségére a magyar sajtónak, a magyar újságíróknak, akik a kiválasztottak nemes felbuzdulását át tudták vinni a nemzet szívébe. A szobor áll. És dicsőség illeti a művészeket, akik nemcsak Vörösmartyt, hanem az ő saját művészetüknek is maradandó emléket emeltek. A hála és köszönet szavai után elhoztuk ide a főváros közönségének koszorúját is. A nemzettel együtt a főváros polgársága is áldoz Vörösmarty emlékének. És ez a mi határtalan tiszteletünk nemcsak a nagy költőnek, a költői nyelv újjáteremtőjének, hanem egyszerűen annak a férfinak is szól, aki a 30-40-es reform-mozgalomnak közepette küzdött az idegen befolyás ellen és harc helyett, a békét hangoztatta. Ő megmutatta, hogy a nemzet multjára való visszaemlékezés, a régi dicsőségnek visszaidézése nem ok az elbizakodásra, sem a maradiságra, hanem ellenkezőleg, buzdítás a küzdelemre, amelynek végcélja a nép szabadsága, a nép jóléte, a nép előrehaladása. Vörösmarty emléke nemesítse és irányítsa széles e hazában a magyar sziveket.

A szobor megtekintése.

Erre ismét a budapesti egyetem énekkara következtetett a Himnusz éneklésével; amikor az utolsó akkordok elhangzottak, a főhercegi pár odament a miniszteri emelvény felé, ahol Széll Kálmán is helyet foglalt. Széll Kálmán a főhercegi pár elé ment és bemutatva leányát, vejét és azok gyermekeit. A főhercegnő szívélyesen fogadta a költő unokáját és dédunokáit, akik kezét csókoltak a fenséges asszonynak. Erre a főhercegi pár kezét szorított Wekerle Sándor miniszterelnökkel és a kabinet többi tagjaival s azoktól, valamint Bárczy István polgármestertől kísérvé a szobor megtekintésére indultak.

A szobor előtt állottak Kallós Ede, Telecs Ede és Márkus Géza, a mű megalkotói, akiket bemutatott a felségeknél. Mind a főherceg, mind a főhercegnő elragadtatással nyilatkoztak a szoborról.

— Gyönyörű, mondta a főherceg, egyike a legkiválóbb emlékműveinknek!

Majd aziránt tudakozódott a főherceg a művészeknél, meddig dolgoztak ezen a szép művön. A szobor baloldalán levő parasztsoport különösen tetszett a főhercegnének, aki nem telt be a szép csoport dicsőretével.

— El vagyok ragadtatva! Ez a legkiválóbb szobor egyike!

Látszott, hogy a főhercegnőt is teljes mértékben megragalta a hatalmas mű szépsége. Az emléket körüljárva, távozásuk előtt a három művész előtt, akiket kezét szorított a főherceg, újra legteljesebb elismerésüknek adtak kifejezést. A főherceg e szavakkal vált meg a művészekről:

— Örülök, hogy megismerkedhettem az urakkal.

A főhercegnő pedig ezt mondta:

— A szobor valóban gyönyörű!

A fenséges szívélyesen bucsút véve a kormány tagjaitól és a szoborbizottság elnökétől, a közönség felkeszélésére közben kocsiba szálltak és felhívták a budavári királyi palotába.

A megkoszorúzás.

A főhercegi pár távozását követően a küldöttségek letették koszorúikat a szoborra. A főrendiház koszorúját gróf Desseffy Aurél helyezte el néhány szóval a szobor talapzatára, a képviselőházét Náray Lajos e szavak kíséretében:

— A magyar képviselőház nevében teszem le a koszorút, a hódolat és a kegyelet jeléül, bizonysgául annak, hogy a Szózat a magyar nemzet örökéletű törvénye. E szobor előtt meghajtunk a magyar törvényhozás köznap munkásainak zászlaját.

Az Akadémia és a Kisfaludy Társaság koszorúját Beöthy Zsolt tette le.

Herceg Ferencz a Petőfi Társaság koszorúját tette le ezekkel a szavakkal:

— Leteszem a koszorút a költő lábaihoz, mint viruló szimbólumát annak a gondolatnak, hogy a nemzeti szellem legnagyobb bástyája a nemzeti költészetnek.

A Képzőművészeti Társulat koszorúját báró Forster Gyula elnök, a Budapesti Újságírók Egyesülete koszorúját Szatmári Mór alelnök helyezte el a szobor lábához

Pest vármegye koszorúját Fazekas Ágost alispán, az Országos Pázmány Egyesület koszorúját dr. Kiss János hozta. Rátkay László az országgyűlési függetlenségi párt koszorúját helyezte el a szobor talapzatára e szavakkal:

— A legegyszerűbb és legfőbb gondolat, amely a nemzetet nagygyá, hatalmassá, szabaddá és függetlenné teszi, te fejezted ki örökigazán és a költészet nyelvén, hogy tanuljunk és erőt merítsünk a jövőre!

Nagy Ferencz: Az országos alkotmánypárt nevében teszem le ezt a koszorút annak a férfinak emlékére, aki bennünket jóvendő földadatainkban eszmével, lelkesedéssel támogat, továbbá is emelni és törekvéseinket erősíteni fogja.

A Nemzeti Színház koszorúját dr. Zöllner Béla titkár, a m. kir. Operaházét Alszegehy Kálmán főrendező hozta el. Koszorút tettek le továbbá Pest vármegye főispánja, az erdélyi irodalmi társaság nevében dr. Hegedűs István, valamint Pest vármegye alispánja, Vas vármegye közönségének nevében a megye alispánja, a vas megyei kaszinó, Pest vármegye törvényhatósága.

A lengyelországi küldöttség nevében Rilszky lebergi polgármester lengyel nyelvén mondott szavakkal tett le a koszorút, mely lengyel nemzeti színű szalaggal volt átkötve. Szavait magya nyelvén dr. Báránsszky Gyula, a budapesti lengyel egyesület elnöke ismételte meg: „A lengyel nemzet meghódol a magyar költő előtt, aki annyira dicsőítette a lengyel nemzetet.” Zugó éljenzés követte a lengyel hódolatának megnyilvánulását. A lengyel egyetemi ifjúság nevében Moncsiszky Cseszlák egyetemi hallgató tett le a koszorút rövid lengyel beszéd kíséretében, amelyben rámutatott arra, hogy a magyar nép és a lengyel nép ezeréves története bizonyítja, hogy e két nemzet testvér volt bűben és örömben egyaránt.

A szobor talapzatát már a koszorúk egész tömege borította el és még mindig nem akart vége szakadni a gyönyörű virágadományoknak. Sorra következett egymásután Szekesfehértváros város, Sopron vármegye, a soproni Irodalmi és Művészeti Kör, a magyar nemzeti múzeum koszorúja, amelyet a múzeum igazgatója, Szalay Imre tett le, a szegedi Dugonics-Társaság koszorúja, amelyet Lipcsey Ádám „Régi dicsőségünk nagy énekesének a hódító magyarság rendületlen várából, Szegedről hozott”. A debreczeni Csokonai-Kör koszorúját Szávay Gyula, az Országos Nőképző-Egyesületét öz. Csiky Kálmán, a Franklin-Társulatét Dobján László, a társulat irodalmi titkára tette le. Koszorút küldtek a Makray-nővérek, a Budapesti Ügyvédi kamara, a Magyar Dalosok Országos Szövetsége, a Tulipánszövetség—Magyar Védőegyesület, Fejér vármegye, Győr vármegye, Máramaros vármegye, Nyitra vármegye, Zala vármegye, Győr város, a Józsefvárosi Kaszinó, az Erzsébetvárosi Kaszinó. Végül az ifjúság küldöttei helyezték el koszorúikat, u. m. az Orsz. Kossuth-Szövetség, a Kurucz Ifjak Társasága, az egyetemi Szent Imre-kör, a Műegyetemi Kör, a Tudományegyetemi Kör, a Bölcsészethallgatók Segítő Egyesülete, az Állami felsőbb leányiskola és leánygimnázium, melynek szónokája azt mondta: „Te voltál és Te vagy ma is érzésünk világának legigazabb tolmácsa”, az Országos Nőképző Egyesület leánygimnáziuma, a Budapesti kegyesrendi főgimnázium, a Barcsay-utcai állami főgimnázium, a László Mihály-féle főgimnázium, a IV. kerületi főgimnáziumi Vörösmarty Önképző Kör és még sokan mások.

A küldöttségek eltávazása után a Gizella-téren az érdeklődő közönség lepte el az emlékmű környékét és lelki gyönyörűséggel csodálta a főváros legújabb műalkotását.

Az Akadémia Vörösmartyról.

Az Akadémia ma délután Berzeviczy Albert elnök vezetésével összes ülést tartott, amelyet az elnök a következő Vörösmarty Mihály emléket méltató beszéddel nyitotta meg:

Mint a sorra kerülendő jelentésekből is kitűnik, a tegnapi napon ment végbe itt Budapesten a Vörösmarty Mihályt lelkes írói körök kezdeményezése kíséretében, de leginkább Rákosi Jenő tagtársunk buzgóságából, közadakozás útján emelt márványszobor leleplezése.

Az ünnepélyen vezetésem alatt nagy számmal jelentek meg az Akadémia tagjai s a szobor talapzatára koszorút tettünk. Míg tegnap a felséges uralkodóház s az egész nemzet egyesült irodalmunk és Akadémiánk egyik legfényesebb alakja emlékének ünneplésében, azt hiszem mulasztást követnék el, ha mai összes ülésünk alkalmával meg nem emlékeznénk itt a mi körünkben arról, hogy mi volt az Akadémiának az a nagy férfi, akinek dicsőségét tegnap óta szobor hirdeti a székesfővárosnak egyik leglátogatottabb terén.

Vörösmarty, mint irodalmi nyelvünk megújodásának befejezője, nemzeti eposunk sajátképi megalapítója, egyik leglenköltebb költőnk s egyik legjelesebb kritikuskunk dicsőségévé, büszkeségévé lett egész nemzetünknek, mely ha ma nem is lelkesedik

talán oly hévvel versein, mint egy félszázad előtt, hogy mily becsben tartja költészetét és nemes egyéniségének emlékét, azt e szobor létrehozásánál is tanúsította.

De bár Vörösmarty már fiatal korában az egész nemzetének tekinthette magát, bár az Akadémia csak a saját dicső, fényét emelte, midőn első megalkulásakor a már nagy hírnevű költőt tagjai közé sorolta, ő a költő magát kezdettől mindvégig munkásságával is, az Akadémiának, az Akadémiához tartozónak vallotta. Buzgón eljárásait, résztvevő tanácskozásait, teljesítette megbízásait mint bíráló, sőt mint szótárszerkesztő is, szóval ő, a legnagyobb írói társai között, érezte és tetteivel vallotta, hogy senki sem lehet oly nagy, hogy az Akadémiához való hozzátartozásának kötelességeit nevének pusztán átengedésével leróhatná.

Érdeklődése, szeretete az Akadémia iránt, melynek létrehozásán résztvevő s melynek az elnyomatás alól való felocsudását már meg nem érthette, mintha sírján túl is élne közöttünk. Halála óta egy új írói nemzedék foglalta el a tért, alig van egy-két nagyérdemű agastyán közöttünk, ki még az ő pályatársainak mondhatná magát, de az ő neve iránti tisztelet, az ő szenvedélyes életének kegyeletes emléket, az ő tiszta költészete iránti fogékonyságot szent hagyományként veszik át az öregektől az ifjak és ápolják tovább e körben, melyből ha alapítóink rendelkezéséhez hívek akarunk maradni, az ő szellemének sohasem szabad kiköltöznie.

Áldás emlékére!

Az összes ülés zajos helyesléssel és tapsal fogadta az elnök szép szavait

Lezuhant léghajó.

— A röpülés halottal és sebesülteivel —

Budapest, május 25.

A sohasem nyugvó, meg nem pihenő emberi ész, mely egyik győzelmet aratja a másik után s az elemeket szolgálóvá teszi, a röpülés problémájának megoldásán fáradozik. A levegő-occeán fölött azonban mindekkoráig nem tudott urrá lenni. Számítalan ember esett már áldozatul a kísérleteknek. A bátrak azonban nem riadnak vissza a veszedelemtől, mely minden új experimentumnál ott ólálkodik körülöttük. Mindig újra, meg újra kezdik előlről a kutatást. Most megint számos ember vesztét okozta ennek a nagy problémának a tanulmányozása. Ezeknek a tragikuma annál nagyobb, mert a röpülőgépek feltalálója — ugylátszik — igen közel járt a repülés végleges megoldásához s csak véletlen szerencsétlenség — a gáztartó felrobbanása — okozta a vérfagyasztó katasztrófát. New-Yorkon át Oklandból jön a rémes szerencsétlenség híre. A „Great Morel” nevű léghajó, melynek 50.000 köbláb tartalmú volt, 300 lábnyi magasságból a földre zuhant. Husz ember volt a léghajón. Ezek közül hét ember meghalt; a többi oly súlyosan megsebesült, hogy felgyógyulásukhoz alig van reményesség. Az erre vonatkozó kábeltáviratokat az alábbiakban foglaljuk össze:

Az óriási léghajó ötvenezer ember jelenlétében szállt fel s mindannyian kíváncsian várták, vajjon építői meg tudják-e oldani azt a nagy problémát, amelyet ezzel a léghajóval maguk elé tűztek. A léghajó építője Morel volt, aki azt a ma még szinte megvalósíthatatlannak látszó tervet akarta valóra váltóztatni, hogy naponként rendszeres léghajójáratakat rendezzen be Szan-Franciskó és Newyork között és később, ha ezek a járatok sikerültek volna, Newyork és London között. Morel társaságot alapított, mely elhatározta, hogy nagy léghajókat fog építeni, amelyekben ötszáz utas fér el, akik épp oly kényelmesen teszik meg az utat a szárazföldön, vagy az Atlanti-tengeren keresztül, mint a Pullmann-kocsikon vagy a legnagyobb fényűzéssel berendezett óceánjáró hajókon. Az a léghajó, amelyet múlt szombaton fölbocsátottak, még nem volt ilyen nagy; csak próbaléghajó volt s gondolájában huszan fértek el. De ez a próbaléghajó is jóval nagyobb volt minden más, eddig ismert léghajónál, még a Zeppelin-féle léghajónál is. A léggömbnek szivaralakja volt és félmillió köbláb nitrogén kellett megtöltéséhez; hossza négy százötven láb volt. A gondola motorokkal és aeroplánokkal volt ellátva s a feltaláló remélte, hogy mérsékelt szél mellett sikerülni fog föltétlenül biztos evolúciókat tenni. Minden egészen jól ment, amíg a léggömb szépen nyugodtan négy száz láb magasságig fölemelkedett; ebben a magasságban működésbe hozták a motorokat, de ebben a pillanatban

szétpukkadt a léggömb burkolata s az óriás léghajó eleinte lassan, azután egyre fokozódó sebességgel lebozsátkozott, amíg azután egyszerre, körülbelül száz láb magasságból rémületes eső sebességgel zuhant lefelé. A léggömb és a gondola a megrémült tömeg szemeláttára mint formátlan tömeg és roncs zuhant le s a benne ülő emberek a szélrózsa minden irányában repültek ki belőle. A tömegből sokan hozzájuk rohantak, főszedték őket és kórházba szállították őket. Szan-Franciskóból érkezett táviratok szerint a Great Morel kormányozható léghajó volt; a gondolában tizenhat tőkepénzes foglalt helyet, akik azért akarták ezt az utazást megtenni, hogy eredményhez képest a nagy léghajó-vállalatba pénzüket befektessék. A főlzállás minden baj nélkül történt; háromszáz láb magasságban fölrobbant a gáztartó s a léggömb süllyedni kezdett, süllyedése oly lassan ment végbe, hogy földre szállása egészen biztosnak látszott. Amikor a léghajó már csak hetvenöt lábnyira volt a föld fölött, újra robbanás történt, aminek következtében az egész több tonna súlyú készülék szétdítő gyorsasággal lezuhant. A szerencsétlenül járt emberek segítségére siető nézők valamennyit veszedelmesen megsérülve találtak; egyetlenegy sem volt közöttük, akinek lába, karja, vagy koponyája el ne tört volna. Mindnyájukat kórházba szállították, ahol heten közülük már meghaltak. A katasztrófa helyén a nézőket borzasztó rémület fogta el és az aszonyok közül számosan elájultak.

Szan-Franciskóból a Groat Morell-léghajó katasztrófájáról éjjel még a következő részleteket jelentik: Morell, a léghajó építője, aki szintén felszállott és szerencsétlenül járt, azzal dicsekedett, hogy ballonja elszakíthatatlan, hiába figyelmeztették a szakértők, hogy ne terhelje meg túlságosan a kosarat, mert baj lesz. A tegnapi felszálláskor háromszáz lábnyi magasságban Morell két gépet hozott működésbe s alulról még észre sem lehetett venni, hogy a motorok dolgoznak, amikor a kosár megbillent s orra 55° szögben lefelé hajlott. Távcsovéken csak annyit lehetett látni, hogy az utasok kétségbeesetten kapaszkodnak a kötelekbe, Byrme kormányos pedig felkuszott a léggömbre, amely így beszakadt. A léghajó lassan leereszkedett s mikor már csak 75 láb magasság választotta el a föld színétől, a ballon nagy sivitással továbbrepedt és lezuhant. Esés közben a kosárból többen kiugrottak s ez a látvány olyan rémületet keltett a nézőközönségben, hogy mindenki hanyatthomlok rohant el. A léghajó kosara mélyen belevágódott a földbe, közben felborult, 200 lóerejű motorosgépei felbillentek és maguk alá temették az utasokat.

Morell karját és lábát törte, sőt olyan belső sérüléseket is szenvedett, hogy aligha marad életben, az utasok közül hétnek sebesülései halálosak. A városban azt híresztelték, hogy mind a tizenhatan meghaltak s erre ezrével rohant a nép a katasztrófa színhelyére. Akkor már a sebesülteket elszállították a kórházba.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Uj rendezett tanácsu város. Zsolnán Smialovszky Valér főispán kezdeményezésére mozgalom indult meg a nagyközségnek rendezett tanácsu várossá való átalakítására. Az adófizetők fele, mint azt a törvény kívánja, már alá is írta az ez iránt beadandó kérvényt.

EGYHÁZAK.

— (Metianu János), a magyarországi román gör. kel. egyház érsek metropolitája, tegnap töltötte be nyolczvanadik évét. Ebből az alkalomból az ország összes gör. kel. templomaiban tegnap ünnepélyes istentisztelet volt.

— (Sikkasztás egy szerb hitközségnél.) Nagybecskerekben, az ottani szerb hitközségnél nagy visszaéléseket fedeztek fel. Hétezer korona hitközségi tagdíjat elikkasztottak. Letics püspök vizsgálatot rendelt el, amelynek következtében a püspök ma a hitközség elnökségét és választmányát felfüggesztette hanyag ellenőrzés miatt; a hitközség pénztárosa, Oligorievics János nagybecskereki kereskedő ellen pedig a hitközségi díjak elikkasztása miatt fölleltést tett. A bíróság Oligorievics vagyónára

elrendelte a bűnügyi zárlatot. A sikkasztás itt nagy feltűnést kelt, mert a sikkasztó pénztáros, Oligorievics, a szerb radikálisok vezére és megyei bizottsági tag. A vizsgálat folyik.

Mozgó képek.

Renomé.

PÁN SZLÁV: Mi van azzal a sztari Björnsonnal, hogy úgy elhallgatott?

DOMNULE: Az ámi! Talán már megunta a magyarfalást.

PÁN SZLÁV: Elvették a kedvét. Özönével kapta a czáfolatokat.

DOMNULE: A mi hibánk, hogy nem rázzuk föl. Az ilyen elaggult hűlyét... pardon... elhűlyült aggot csak injekciókkal lehet ébren tartani.

PÁN SZLÁV: Dobre. Adjunk be neki valamit.

DOMNULE: Mit?

PÁN SZLÁV: A dánosi cigányokat...

DOMNULE: Az már elavult. Most a francia gyermekfosztogató érdeklí a világot.

PÁN SZLÁV: Hát... hát... a fiúmei botrányt?

DOMNULE: Isten ments! Még a nemzetiségi társaink ellen fordulna a rud!

PÁN SZLÁV: Mit szól elcsipett „emberhuskeskedők”-höz?

DOMNULE: Eh, mi ez a berlini eulenburgiadákhoz képest!

PÁN SZLÁV: Hát csakugyan semmit se lehetne a kutya magyarok rovására felhozni?

DOMNULE: Törjék csak a fejünket, majd találgatunk valamit.

PÁN SZLÁV: Töröm, töröm, de hiába!

DOMNULE: Igazán furcsa. A képviselőházban még csak oláznak se neveztek a románt.

PÁN SZLÁV: Arra se tudok újabb adatot, hogy valami duhaj legény azt mondta volna: „A tót nem ember”...

DOMNULE: Vagy, hogy a mamaliga nem étel.

PÁN SZLÁV: Áj, áj; ezt azok a zsarnok magyarok csak azért teszik, hogy ne panaszkodhassunk.

PÁN SZLÁV: Könnyű azt mondani...

DOMNULE: Ha nincs ok, ki kell találni.

PÁN SZLÁV: Ez már beszéd. Irjuk például, hogy a tótokat eltiltották a drótozástól és hogy ennek következtében rakásszámra halunk éhen.

DOMNULE: Meg hogy a magyar szót, úgy, hogy most már a siket oláh anya nem érti a néma gyermek szavát.

PÁN SZLÁV: Irjuk meg, hogy krumpli-földeket a kergesség bacziusaival permetezik.

DOMNULE: A keserű turóba belekeverik a terméketlenség fermensét...

PÁN SZLÁV: Doszt! Hadd abba! Doszt!

DOMNULE: Miért?

PÁN SZLÁV: Nem hiszik ei.

DOMNULE: Meglehet... de hát akkor?...

PÁN SZLÁV: Pihentessük az agyunkat. Később talán jön egy jó ötletünk.

DOMNULE: Nem hiszem.

PÁN SZLÁV: (Esti lapot vesz elő.) Hadd lám, mi újság? (Kis ideig olvas, majd ujjongva felordít): Heuréka!

DOMNULE: Riéka? Fiume? Mégis csak Fiume?

PÁN SZLÁV: Sokkal nagyszerűbb. Ide hallgass! (Olvassa): A millenári verseny pályán a közönség agyon akarta ütni az angol footballistákat... éktelen láрма közt inzultálták őket...

A Manchester United csapatát a rendőrök védelmezték meg a felbőszült tömeg dühe ellen...

DOMNULE: Jó az isten, gondoskodik az ő elnyomott nemzetiségeiről...

(Boldog zokogással borulnak egymás karjába.)

Rosta.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köcsvénynél, enyhe betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.
Főraktár Budapestben: EDESKUTY L.-nél.

Sortüz az utcán.

— Tizenegy munkást letartóztattak. —

Budapest, május 25.

Vasárnapi számunkban foglalkoztunk azzal a merénylettel, amelyet néhány elvetemült ember követett el Koszálék Márton, a husipari melléktermények szövetkezetének elnöke, Lujza-utca 24. szám alatt levő hentesüzlete ellen. A merényletnek Motaszku István huszonhétéves henteslegény az egyik áldozata. A gyilkos golyó bal tarkóját érte. Még szombaton éjjel behalt sebébe. A másik áldozat Sánta Fülöp villamos kocsivezető, akin súlyos sebet ejtett a merénylők golyója.

Az azonnal megindított nyomozás meglepő eredményre vezetett. Bár maguk a sztrákolók a leghevesebben tiltakoztak minden olyan föltevés ellen, hogy a pártnak része van a vérengzés előidézésében, a már eddig megejtett nyomozás minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a vérengzést a nyolczadik kerületi szocziáldemokrata párt-szervezet inszczenálta.

A vérengzés dolgában a rendőrség a legszelesebbkörű nyomozást indította meg és ötszáz korona jutalmat tűzött ki annak, aki a merénylők nyomára vezet.

A nyomozás.

Amikor a vérengzést a nyolczadik kerületi kapitányság bejelentette a főkapitányságon, Csizsár fogalmazón kívül azonnal nagy rendőri készültség ment ki a Lujza-utczába. Krecsányi tanácsos vezetésével tizenhat detektív jelent meg és azonnal hozzáfogtak a nyomozáshoz. Helyszíni szemlét tartottak, átkutatták Koszálék Márton lakását, boltját és a környéket, ahol egy egész csomó kilőtt föltényt találtak. Természetes, hogy az egész vidéket ellepte a kíváncsiak tömege. A rendőrségi nyomozás most annak kiderítésére irányult, hogy vajon van-e az ottlévő emberek között olyan, aki szemtanuja volt az eseménynek.

Jelentkezett is egy Fischer Félix nevű tizenöt éves inasgyerek. Elmondta, hogy látta az egyik merénylőt, aki magas, fekete fiatalember volt.

Egy másik fiatalember, aki szintén tanuja volt, kijelentette, hogy megismerné a merénylők egyikét, ha szembesítnék vele.

Szentpéteri detektív ezalatt Koszálék Mártont hallgatta ki. Ez két hentessegédet: Schiff Ferenczet és Jeromikov Vazult gyanúsította. Kinyomozták és bevitték őket a rendőrségre, ahol Tóth János kapitány, Bartha Endre, Becker Adám és Korody Béla rendőrfogalmazók fogták viallatás alá őket. A két terhelt azonban alibit tudott bizonyítani s így szabadon kellett őket bocsátani.

Az első nyom.

Eközben értesítették a kint levő detektíveket, hogy a tömegben négy föltűnően ideges ember járkel, akik mindenkitől kérdezősködtek, vajjon mi történt, ott voltak-e már a rendőrök és több ehhez hasonlót. A rendőröknek gyanus volt a dolog és a négy ember felkutatására indultak.

A négy ember pedig a Magdolna-utca 34. számú ház kapujában állt és igen ideges hangon beszélgetett. Azonnal körülvették és bekísérték őket a rendőrségre. Itt megállapították, hogy az illetők Fröhlich Rezső tizennyolcz éves szabósegéd, Csomor Pál huszonnyolcz éves asztalossegéd, Döményi Albert huszonöt éves kőmivessegéd és Kleizik Pál nap-számos.

Ezeket tegnap délelőtt hallgatták ki, azonban mind a négy tagadott. Fröhlich Rezső bevallotta ugyan, hogy ott volt, de nem lőtt egyetlen egyszer sem, a revolver pedig csak véletlenségből volt nála. A többi három még csak hallani sem akart arról, hogy ott lett volna.

Délben megjelent a rendőrségen Koszálék Márton és bejelentette, hogy Baumgarten nevű lakatosmesternél van egy Weisz Izidor nevű inas, aki akkor a helyszínen járt. A merénylők egyike mellette szaladt el és az ő szeme láttára vágta zsebre a revolvert.

A fiut délután szembesítették Fröhlichchel akiben az fölismerte az egyik merénylőt

A pártszervezet.

Ma délelőtt besúgták a rendőrségen, hogy az egész vérengzés a nyolczadik kerületi szociáldemokrata párttól indult ki. A pártszervezetnek a Prater- és Futó-utca sarkán levő Böhm-féle vendéghelyen van az olvasóterme, ahol szombaton este mintegy hatvan gázgyári munkás gyűlt össze.

Fröhlich szónoklatot tartott a megjelenteknek: — Ne engedjétek — mondotta — elpusztulni testvéreiteket. Gyertek, romboljuk össze a fősztitónak, Koszalik Mártonnak a házáat. A menet két-hármas sorokban meg is indult és a szervezetből állandóan küldtek utánuk segítő csapatokat.

Ezen nyom alapján a rendőrségre ma a következő gázgyári munkásokat:

Tóth Károly harmincz éves, Csávás Sándor huszonhárom éves, Gergely Gábor huszonnyolcz éves, Vámosi Mihály harmincznégy éves, Gernek István huszonegy éves, Nagy Károly harmincz éves és Meszly István harmincz éves munkásokat állították elő.

A kihallgatások.

Azonnal megkezdtek a kihallgatásokat.

Gergely Gábort Huszár fogalmazó hallgatta ki. Azt vallotta, hogy járt ugyan szombat este a Lujza-utczában és látott ott egy csomó embert, akik tettesei a merényletnek, de ő abban nem vett részt. Adatai teljesen fedték a már eddig letartóztatottak ellen megindított vizsgálat során előállított egyénekre vonatkozó adatokat. Bevallotta azt is, hogy a pártszervezetben biztatták fel a munkásokat arra, hogy Koszalik Márton üzletét rombolják össze.

Vámosi Mihály, akit Solti fogalmazó hallgatott ki, szintén bevallotta, hogy a pártszervezetben bujtogatták fel a rombolásra, amelyben azután ő is résztvett.

Nagy Károlyt Török fogalmazó hallgatta ki. Tagadja, hogy résztvett volna a tüntetésben és Szabó Sándor József-körút 72. szám alatt lakó házmesterrel alibit kívánt bizonyítani.

A többiek mind bevallották, hogy részesek a merényletben, de azzal védekeztek, hogy a pártszervezet utasítására tették mindazt, amit tettek.

A rendőrség mind a tizenegy terheltet előzetes letartóztatásba helyezte. Holnap kiserik át őket a rendőrségre.

Egyébként a legtöbben azonnal vallottak, csak Fröhlich Rezső nem. Még a merénylet estéjén felment a Népszava szerkesztőségébe s ott elmondta a történeteket. A kihallgatások egész éjszaka folytak s holnapra újabb letartóztatások várhatók.

Az éjszaka híre terjedt annak, hogy a belügyminiszter tekintettel arra, hogy a vérengzést a nyolczadik kerületi szociáldemokrata szervezet kezdeményezte és irányította, ezt föl fogja oszlatni.

Feloszlatták a sztrájkanyát.

A vérengzés következtében dr. Boda Dezső főkapitány elrendelte a sztrájkanya fősztitását, amelyről a következő rendeletet adta ki:

5494. F. k. 1908. Véghatározat. Folyó hó 23-án este 9^{1/2} órakor Koszalik Márton, VIII. Lujza-utca 29. szám alatti üzlete előtt, több tagból álló csoport megjelent s többször belépett az üzletbe. A lövések közül három talált és Motasky István hentessegéd a szenvedett sérülések következtében meghalt. Az üzletben vásárló Sánta Fülöp villamos vasuti kalauz pedig súlyos sérülést szenvedett. Miatán ebből a sajnos tényből azt látom, hogy a közvágóhidak munkásainak sztrájkmozgalma a legsúlyosabb büncselekményre vezetett, ennek folytán a sztrájkoló sertésközvágóhídi munkások együtt-tartózkodását a közrend és közbiztonság megóvása érdekében meg nem engedhetem s ezért az I. kerületi Budafoki-ut 91. szám alatt Horváth Béla vendéglőjében levő sztrájkanya fősztitását rendelem el. A sztrájkanya fősztitásával Máltás Hugó rendőrtanácsos urat bízom meg s rendelkezésére egy rendőrfelügyelő vezénylete alatt husz lovas- és ötven gyalogosrendőr vonult ki a Budafoki-utra, a Széchenyi-kertben levő sztrájkanyára, hogy

a főkapitány fősztitató rendeletét végrehajtsák. A rendőrök körüllopták az óriási kerthelyiséget és elzárták a kaput, hogy azon senki se ki, se be ne mehessen. Nyolcz órakor érkezett meg Máltás Hugó rendőrtanácsos és Beniczky Tamás rendőrfelügyelő. A kert közepére gyűjtötték azokat a sztrájkolókat, akik ilyen korán már megjelentek és Máltás Hugó felolvasta a főkapitány rendeletét, amely a sztrájkanya fősztitására vonatkozik. Amikor a rendőrtanácsos a Lujza-utczai merényletről kezdett beszélni, a hentessegédek felháborodva kezdtek tiltakozni az ellen, mintha nekik bármi részük volna benne.

A rendelet felolvasása után a munkások, mintegy százötvenen, nyugodtan távoztak a sztrájkanyáról. A rendőri kirendeltség azonban továbbra is ott maradt, hogy a későbbben érkező sztrájkolókkal közöljék a fősztitást és elküldjék őket. A munkások között rendkívüli módon nagy az elkeseredés a fősztitás miatt. A harcztot ennek daczára is tovább folytatják, annál is inkább, mert ügyüket immár magáévá teszi a szociáldemokrata-párt vezetősége is. A párt ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen megvitatta a teendőket.

A sztrájk vége.

A sztrájkanya fősztitása után a sztrájkolók ellepték a környékbeli kisebb kocsmákat, ahol megbeszélték a további teendőket. A Raday-ut külső részét ellepték a rendőrök, hogy az esetleges zavargást még csirájában elfojthassák. Erre azonban nem került a sor, mert a munkások a legnagyobb csendben viselkedtek. Este híre érkezett annak, hogy a közvágóhidak és a sztrájkolókat között létrejött a megegyezés. Eszerint az összes marhavágóhídi munkások a régi föltételek alapján holnap újra munkába állanak.

TÁVIRATOK.

Visszaélések katona-szállításnál.

Szófia, május 25. (Saját tudósítónktól.) A Malinow-kormány tudvalevőleg vizsgáló-bizottságot küldött ki azoknak a visszaéléseknek kiderítésére, amelyeket a francia Schneider-gyár a hadsereg számára történt szállítások körül elkövetett. A bizottság megállapította, hogy a francia cég a bolgár államkincstárt a szállításoknál hétmillió frankkal károsította meg és hogy a szállítóit ágyulövegek hitványak, az új gyorstüzéző ágyuk pedig a kezelésben veszedelmesek a tüzérlegénységre nézve, de különben sem felelnek meg a követelményeknek. Ennél még sokkal kellemetlenebb volt az a felfedezés, hogy a creusoti francia gyár hihetetlenül megsarcolta a bolgár kormányt a nyergek és löszerszámok szállításánál, amelyeket a bolgár lovasság és tüzérség kapott. A Schneider-gyár a reális áron tul 250 százalékkal drágábban számította fel a nyergeket és löszerszámokat, aztán a szállításnak ezt a részét átruházta egy budapesti katonai felszerelési cégnek, természetesen normális áron s a vége a dolognak az volt, hogy a bolgár lovasság és tüzérség löszerszámaikat és nyergeit Franciaországban rendelte ugyan meg, de Budapestről kapta, a horribilis árakat pedig a bolgár kormány a Banque de Paris et des Pays Bas-nál utalványozta a Schneider-gyár számára. A Malinow-kormány el van tökélve, hogy pört indít a francia cég ellen.

A bagdadi vasút.

Berlin, május 25. (Saját tudósítónktól.) A 840 kilométer hosszúságú Bagdad-vasút kiépítését hét évre tervezik, de valószínűleg hamarabb fog elkészülni, mert egyszerre négy ponton indul meg a munka. Az egész vasutépítés 227 millió frankba fog kerülni.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	máj. 23.	máj. 25.
B u z a	Jacobuza májusra	100 ^{1/4}	100 ^{3/4}
	juliusra	107 ^{1/2}	108 ^{1/2}
	szeptemberre	93 ^{3/4}	100
T e n g e r i	májusra	76 ^{3/4}	76 ^{3/4}
	juliusra	75 ^{1/8}	75

Csikagó.

B u z a	májusra	101 ^{7/8}	102 ^{3/8}
	juliusra	90 ^{3/8}	91
T e n g e r i	májusra	76	74 ^{3/8}

New-York, máj. 25. Gyapot New-Yorkban helyben 11.50 (11.10 tegnap), gyapot júliusra 9.97 (9.83), gyapot augusztusra 9.32 (9.18), gyapot New-Orleansban helyb. 11^{1/2} (11^{3/10}), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, május 25. (Zárlat.) Zsir májusra 8.35 (tegnap 8.37), zsír júliusra 8.42 (tegnap 8.42), szalonna short clear. 7.49 (tegnap 7.56), sertéshus júliusra 12.57 (tegnap 13.57).

A német kamatláb.

Berlin, május 25. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank igazgatósága, hír szerint, hajlandó holnap vagy holnapután mérsékelni a kamatlábat, ha az e heti bankkimutatás lehetővé teszi azt, amit pénzügyi körökben remélnek.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd május 26. — Róm. kat.: Ner. Fülöp. — Prot.: Béla. — Görög-ország: Május 13. Glicéria vt. — Zsidó: Ijar 25. — A nap két reggel 4 óra 13 perc, nyuszik este 7 óra 42 perc, — A hold két éjjel 2 óra 45 perc, nyugszik délután 3 óra 32 perc.

A közoktatási miniszter fogad délután 4 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — Az Orsz. Közegészségügyi Egyesület gyakorlati előadása este 6 órakor. — Fényképképzés a Műcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Tavasz és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-7-ig. Belépődíj 1 korona. — Gyűjteményes kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utczai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Tavasz kiállítás az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Automobilkiállítás az Iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum nyitva 9-9-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 3-6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi képcsarnok nyitva 10-12-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Rákóczi György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-4-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Személyi hír. Báró Bánffy Dezső szombaton Deésre utazott, ahonnan holnap reggel tér vissza a fővárosba.

— A kolozsvári egyetem új rektora. A kolozsvári tudományegyetem múlt heti rektorválasztó-gyűlésen a karok egyhangulag dr. Jancsó György jogkari professzort választották meg rektornak az 1908-1909. évre. Jancsó egyike a legkiválóbb jogi tudósoknak, aki egyszersmind jeles tollu publicista is.

— Meskó László államtitkár gyászja. Özv. felsőkubini dr. Meskó Pálné, szül. Böлке Matilde hó 24-én 82 éves korában elhunyt Nyiregyházán. Az elhunyt matrónában Meskó László igazságügyminiszteri államtitkár, Meskó Elek takarékpénztári igazgató és Meskó Pál gazdaszövetségi titkár édes anyjukat gyászolják. A köztisztelőben állott urnó halála Szabolcsban megveszerte nagy részvétet keltett.

— Széchenyi István levelei. A Sopronban lakó Lunkányi-családnak gróf Széchenyi Istvántól 970 levele van. A leveleket hajdan Lunkányi Károlyhoz, uradalma jószágigazgatójához intézte Széchenyi, aki valósággal bizalmas barátságban volt igazgatójával. Az utódok most a nagybecsű leveleket megvétele ajánlották a Nemzeti Múzeumnak. Fejérváry László egyetemi tanár és Szász Károly osztálytanácsos most a miniszter megbízásából itt voltak, megvizsgálták a leveleket, melyek nagy része igen érdekes és nagyjából politikai tartalmu.

— Kossuth az automobilkiállításán. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a legközelebbi napok egyikén ismét megnézi az automobilkiállítást. Lehetőleg délelőtt megy, amikor átlag kevesebben látogatják a tárlatot s az egyes gépeket és más kiállítási tárgyakat tüzebben megismerheti. Tegnap, vasárnap egész nap zsufolva volt az Iparcsarnok, látogató- és vevőközönség egyaránt nagy sokaságban járt a kiállításban még a déli órák alatt is. Itt említjük meg, hogy gróf Andrassy Gyula belügyminiszter vasárnap megnézte az automobilkiállítást s csaknem két óra hosszáig időzött ott. Gróf Zichy Béla Rezső kiállítási elnök és Krisztinkovits Béla igazgató kalauzolták. A miniszter nagy érdeklődéssel szemlélte a különféle gépeket s az egyik kocsin próbatut is tet

— **Megszökött egy hercegnő.** Az utóbbi években annyi udvari botrány történt, hogy egy-egy újabb udvari skandalum nem is meglepetésszámba. Mindamellett a legújabb udvari botrány, amelyről alább lesz szó, olyan természetű, hogy nagyobb feltűnést fog kelteni. Egy fejedelmi vérből való hercegnő szerelmi regénye az, amely most az érdekelt udvarokat foglalkoztatja. Az első táviratok azt adták hírül, hogy egy Habsburg-házbeli főhercegnő szökéséről van szó. A későbbi távirati jelentések szerint ez a verzió nem felel meg a valóságnak. A megszökött hercegnő nem más, mint Fürstenberg Amália hercegnő, Fürstenberg Egon herceg testvérhuga. A hercegnő Duna-Esingenből szökött meg és megszököttje Koczián nevű ember, állítólag egy automobil-gyárnak képviselője, voltaképpen azonban jobbaitájú sofőr. Fürstenberg Egon herceg a hercegnő szökésének hírére sietve Bécsbe utazott, hogy rábírja a leányt, térjen vissza a hercegi birtokra, de Koczián már elvitte a hercegnőt Morvaországban lakó anyjához s a hercegnő férjhezmenetelig ott fog maradni. Egy másik Fürstenberg herceg, aki attasé londoni nagykövetségünknel, szintén Bécsbe érkezett, hogy a dolgot valamiképpen applaválja.

Bécsből jelenti éjjel tudósítónk: A hercegnő, akinek szerelmi kalandja ma kipattant, a legősibb osztrák arisztokrata családok egyikéből való: Fürstenberg Amália Leontin, mostoha huga Fürstenberg Miksa Egon hercegnek, Vilmos német császár meghitt barátjának, aki legutóbb is Coriuba kísértette a német uralkodót. Fürstenberg Amália hercegnő a múlt szombaton elutazott Bécsből, Koczián Gusztáv volt főhadnaggyal s London felé vette útját a szerelmes pár, ahol azóta valószínűleg meg is esküdött már. Koczián Gusztáv lovassági főhadnagy volt, de egy év előtt kilépett a tényleges szolgálatból s egy német automobil-gyár bécsi fiókjának lett alkalmazottja. A hercegnő ismert szépség az osztrák fővárosban, akit megbámult mindenki, valahányszor löversenyen vagy a Praterben megjelent. Karlsbadban ismerkedett meg tavalgy Koczián Gusztávval s a fiatalok szerelemre gyuladtak egymás iránt. A hercegnő csütörtökön elhagyta anyjának palotáját a Jacquin-utczában s egy előkelő hotelben szállott meg. Szombaton Koczián Gusztávval s ennek anyjával, aki időközben Bécsbe érkezett, elutazott a Nordbahn állomásáról.

Fürstenberg Amália Leontin hercegnő a múlt ősszel nagykoru lett s így még akkor sem áll semmi házasságának útjában, ha családja ellenezni találná. S az is kétségtelen, hogy az osztrák hatóságok nem fognak akadályokat gördíteni frigyé elé. A vőlegény a lovasságnál szolgált s főhadnaggyáig vitte. Szeretett volna a vezérkarba jutni s le is tette a felvételi, majd a fővizsgát, de a hadiskolát nem végezte el, mert a második évfolyam után valami okból ki kellett maradnia. Később adósságokba keveredett s egy év előtt megvált a tényleges szolgálatól, a Benz-féle német automobil-gyár bécsi fiókjának, a „Max“-nak lett képviselője, amely nyáron fiókokat tart fenn Marienbadban és Karlsbadban. A cseh fürdőhelyen találkozott a hercegnővel Koczián s ő volt állandó kísérője az automobil-kirándulásokon. A fiatalok között még tavaly nyáron kezdődött a szerelmi regény s azóta sűrűn leveleztek. Koczián 34 éves, nyulánk, elegáns és rendkívül csinos világi. Mikor beleszeretett a hercegnőbe, kilépett a „Max“ szolgálatából, mert ez az állása nem volt eléggé jövedelmező. 1907. július havában Marienbadból Manheimba utazott s az ottani német automobil-társaság szerződtette. Az utóbbi időben — amint barátainak beszélt — lépéseket tett, hogy visszanyerje őseinek nemesi előnevét. Manheimből gyakran írt a hercegnőnek s nyilván még akkor levélben állapították meg londoni utazásuk tervét. Néhány nap előtt Koczián anyjával megérkezett Bécsbe és a Nordbahn állomásának közelében szállott meg egy fogadóban. Ez 18-án történt. Koczián Gusztáv tartalékos főhadnaggyal és a manheimi automobil-társaság képviselőjének írta be nevét a vendégkönyvbe. Anyját pedig így: Kocziáné, tanácsos neje Brünnből. Valószínű, hogy időközben a szerelmesek találkoztak és megbeszélték a szökés részleteit. 22-én este Koczián atyja is a hotelbe érkezett.

Csütörtökön a fogadóból a Nordbahn állomására vitették podgyásukat s ugyanaz nap

Fürstenberg Amália hercegnő eltávozott anyjának palotájából s a Landstrasse egyik fogadójában vett szobát. Még aznap és pénteken találkoztak a szerelmesek, szombaton reggel Koczián fiakkert küldött menyasszonyának szállásához s azóta a hotelben nem látták a hercegnőt. Az a bérkocsi, amely a szerelmes párt a vasúthoz vitte, nagy kerűloutat tett, nyilván azért, hogy téves nyomra vezesse a hercegnő hozzátartozóit, ha üldöznék. A Nordbahn állomásán már várta a szerelmes párt Koczián és felesége. A reggel 6 órakor induló gyorsvonattal utaztak el mind a négyen Németországon át Londonba. Koczián Gusztáv csakugyan tartalékos főhadnagy, mert tavaly nem vált meg teljesen a hadseregtől, csak a tényleges szolgálatból kellett kilépnie.

A londoni rendőrfőnököt táviratilag kérte fel a bécsi hercegi család, hogy a szökevényeket tartóztassa fel addig, míg a hercegi család tagjai Londonba nem érkeznek. A rendőrfőnök valamennyi kikötőbe s szállodába megküldte a hercegnő és kedvese teljes személyleírását. Együttal értesítette azonban a bécsi rendőrséget, hogy a házasságot megakadályozni az angol törvények értelmében nem lehet, mert a hercegnő nagykoru.

— **L'Arronge meghalt.** Coppée után ismét halottja van az irodalomnak. L'Arronge Adolf német szinpadíró és költő ma reggel 71 éves korában meghalt. A népszerű és termékeny író nemrégien ünnepelte születésének hetvenedik évfordulóját az irodalmi körök és a nagyközönség élénk részvétele mellett. L'Arronge 1838. márczius 6-án született Hamburgban. Az atyja színész volt. A lipcei konzervatóriumban zenei pályára készült és tanulmányai befejezése után Köln- és Königsbergben mint karmester működött. Csak 1866-ban, amikor a berlini operához igazgatónak nevezték ki, lép az irodalmi pályára. Mindjárt első bohózatával, „A nagy végzet“-tel, határozott sikert ér el és mint különféle színházak igazgatótulajdonosa, nagy érdemeket szerez a klasszikus drámák előadásával. Mint a tizenkilencedik század második felének finneplé íróját, egyidőre elnyomja ugyan a naturalizmus; élete vége felé azonban egymás után felélednek darabjai, melyeket a világ csaknem valamennyi szinpadán játszanak. „Dr. Klaus“, „Az üzletárs“, „Hasemann leányai“ és „Az én Lipótom“ felelevenítésükkel maradandó sikert ígérnek. Budapestén Reinhardték éppen ma mutatják be az egyik legnagyobb sikerű darabját, „Az üzletárs“-at, melynek szép sikerében L'Arrongenak tekintélyes része van.

— **Szappanos István beteg.** A függetlenségi és 48-as balpárt elnöke, a magyar képviselőház patriárchája nagybetegesen fekszik kecskeméti házában. Szappanos a múlt hét elején meghült és szerda óta ágyban fekvő súlyos beteg. Kecskemét polgárai aggodó szívvel várják szeretett képviselőjük egészségi állapotának jobbra fordulását. Parlamenti körökben, hol csak ma értesültek Szappanos betegségéről, általános részvét nyilatkozott meg a balpárt elnöke iránt.

— **Szoborleleplezés Sümegen.** Sümeg közönsége szobrot emelt a városka jótevőjének, a nagy emberbarátnak, Ramassetter Vinczének, kinek nevéhez nagyon sok kulturális intézmény fűződik. Vasárnap délután leplezték le az Istók János szobrászművész alkotta szép szobrot, nagy ünnepek keretében. Az ünnepen megjelent gróf Batthyány Pál főispán, mint gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselője, Árvay Lajos, a vármegye alispánja a törvényhatósági bizottság küldöttségével, Bosnyák Géza, a zalai függetlenségi párt elnöke, Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő, Eitner Zsigmond, Sümegi Vilmos, dr. Óváry Ferenc és Dobrovics Milán országgyűlési képviselők. Az ünnep a plébánia-templomban tartott szentmisével kezdődött, amelyet a város szülötte, Rédey Gyula veszprémi kanonok, cz. püspök celebrált. A díszsátorban az ünnepi beszédet dr. Lukonich Gábor, a szobor-bizottság elnöke tartotta. A szobrot a város nevében Kiss Antal városbíró vette át. Dr. Fürst János ódát szavalt. Az ünnepély után Batthyány főispán megnyitotta a sümegi Tulipánszövetség háziipari tanfolyama által rendezett női kézimunka-kiállítás. Déli egy órakor a Kisfaludy-Kaszinó nagytermében fényes banket volt.

— **Szluha István meghalt.** Ma hajnali négy órakor a Vöröskereszt-kórházban meghalt Szluha István országgyűlési képviselő, a balpárt lelkes tagja. Szluha 1850-ben, a fehérmegyei Szentiványon született. A középiskolákat Budapesten végezte, atyja halála után terjedelmes birtoka kezelését vette át és ott gazdálkodott. A közéletben tevékenyen részt vett. Az ezredéves ünnepség alkalmával a június 8-iki felvonuláznál, a korona kivételénél neki is jutott szerep. 1892. óta képviselte a paksi kerületet. Előtte Ugron-párti, majd a függetlenségi és 48-as párt oszlopos tagja lett, ahonnan a kvótacemelés alkalmából kilépett. A balpárt megalakulásakor annak tagja lett és tevékeny részt vett a párt minden hazafias akciójában. Szluha már hosszabb idő óta betegeskedett. Szombaton beszállították a Vöröskereszt-kórházba, ahol az orvosok nagymérvű szivgyöngöseséget konstataáltak rajta. Halálát őszinte részvéttel gyászolják katonai, ismerősei és számos barátja. Temetése holnap délután három órakor lesz. A balpárt nevében Babocsay Sándor alelnök fog bucsuztató beszédet mondani. A párt testületileg vesz részt a temetésen és koszorút helyez a halott koporsójára.

— **A prágai sakkverseny.** A nemzetközi mester-verseny hatodik fordulójáról tudósítónk a következőket táviratozza: Dus-Chotimirski vezérgyalg-játékban győzött Janowski ellen. Alapin hasonló megnyitásu versenyben győzte le Marshallt. Salve spanyol játékban nyert 24 lépés után Bardeleben ellen. Leonhardt ugyancsak spanyol játékban győzött elegáns tisztáldozattal Leontiew ellen 39 lépésben. Mieses nyert Prokes ellen, aki durva elnézést követett el. Maróczy ellen a francia játszmat a 46. lépésnél Süchting örökös sakkal döntetlenné tette. Vidmar és Schlechter közt a vezércsel szintén remisvel végződött. Spielmann már nyeresre állott Duras ellen, midőn hibát követett el és kiadta kezéből a biztos győzelmet. Továbbá remis véget ért a Rubinstein-Teichmann (spanyol játék, 32 lépés), valamint Treybal-dr. Kvicala játszma is.

A verseny állása a hatodik forduló után: Schlechter 5, Duras, Leonhardt, Vidmar 4½, Rubinstein 4, Salve 3½, Alapin 3 (1), Mieses, Spielmann 3, Maróczy, Janowski, Teichmann, Süchting, Leontiew 2½, Dus-Chotimirski (1), Bardeleben, dr. Kvicala, Prokes, Treybal 2.

— **Csehek és németek verekedése.** Karlsbadban történt az alábbi nem érdektelen, habár ma már majdnem mindennapi incidens. A hatósági tilalom daczára a cseh nemzeti szociálisták tegnap az ottani Cseka Besedában gyűlést akartak tartani. Az épület előtt összegyűlt németek, akiknek szintén megtiltották gyűlésük megtartását, behatolni igyekeztek a Besedába, miközben egy Kaspar József nevű német könyvelő fején megsebesült. Ez még fokozta a németek izalmát és kövekkel dobálták meg a Beseda épületét. A kerületi főnökök és Löschl tanár képviselőnek sikerült a tömeget lecsillapítani, de csak akkor, amidőn a csehek csoportonként elhagyták az épületet. Esté ismét tüntetések voltak a Beseda előtt, ezeket azonban a csendőrség és rendőrség elfojtotta.

— **Lengyel küldöttek Budapesten.** Vörösmarty Mihály szobrának leleplezési ünnepére harmincznégy tagból álló lengyel küldöttség érkezett Budapestre. A lengyelek között van a lembergi városi tanács egy tagja, két törvényhatósági bizottsági tag, a lembergi főlovászmester és harmincz diák, valamennyi a lengyel Otthon-diákszövetség tagja. A küldöttséget a Budapesti Lengyel Egyesület élén dr. Baránszky Gyula elnökkel, valamint a budapesti egyetemi polgárság ünnepiesen fogadta és a tegnapi ünnep lezajlása után a Menza Akademia helyiségében lakomát rendezett a diákság tiszteletére. A lengyelek ma megtekintették az országházát, Kossuth Lajos mauzóleumát és a főváros nevezetességeit. Ma este a főváros a lengyel vendégek tiszteletére a Margitsziget alsó vendéglőjében lakomát adott, amelyen a tanács képviselőjében Almády Géza tanácsos jelent meg.

— **Háromszoros halálítélet.** Pétervárról érkezett távirati jelentések szerint a katonai törvényszék ma fejezte be a forradalmi szociálista szervezet 11 tagja elleni vizsgálatot. A vádlottak által elkövetett gyilkos merényletek, valamint több meghírsított merénylet miatt a törvényszék hármukat kötél általi halálra, négyet kényszermunkára, hármat Szibáriába való telepítésre ítélte, egyet pedig felmentett.

— A czettinjei nagy pör. Czettinjében ma kezdődött meg a fejedelem ellen forralt összeesküvés bünypörének tárgyalása. Harmincz vádlott jelent meg, huszan a külföldön tartózkodnak. A bíróság elnöke előtt az asztalon állanak a bünjelek: paiczkalaku bombák. A tárgyalás elején a vádlottak izgágán viselkedtek s több kéréssel zaklatták az elnököt s mikor az elnök türelmét vesztve Vojvodics diákokat, a vádlottak egyikét kivezetette, a többi vádlott felugrált és nagy lármát ütött. Az elnök kénytelen volt a tárgyalást felfüggeszteni és a vádlottakat kivezetetni. A tárgyalás folytatásakor elsőnek Rojkovics betűszedőt hallgatták ki. Elbeszélte, miképpen keveredett az összeesküvők közé, hogy utazott Belgrádba s mint jött vissza bombákkal megrakodva. Czettinjében aztán töredelmesen bevallott mindent a kormánynak és kiszolgáltatta a bombákat. Ezzel végződött a mai ülés. A tárgyalás előreláthatólag három héttig fog tartani.

— Az algyógyi tüdőbeteg-szanatórium megnyitása. Vasárnap déiben nyitották meg a máv. gépgyári munkásainak tüdőbeteg-szanatóriumát Algyógyon, a kormány, Hunyad vármegye és a szomszéd városok képviselőinek jelenlétében Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter másfelől előtt elhatározták, hogy bármilyen áldozatokkal is, de sanatóriumot építenek a tüdőbeteg vasgyári munkások számára. És másfél évi szakadatlan munka után tegnap megnyitották az intézetet, Erdély egyik csodaszép helyén, a vadregényes Algyógyon. Vállalkozók hihetetlen nehézségekkel küzdöttek, míg a sanatórium építését befejezheték. Mély hegyszakadékokban kellett utakat törni, erdőket irtani, az építési anyagot messziről szállították Algyógyra. A sanatórium nagyszerűen sikerült, a modern higiénia minden fegyverével fel van szerelve.

Dr. Popovics Sándor államtitkár, aki a Vörösmarty-szobor leleplezésénél elfoglalt miniszterelnököt helyettesítette, délután két órakor indult a fővárosból Algyógyra. Vele utazott Márfy Albin elnökségi államtitkár is. Reggel volt az ünnepélyes fogadtatás. Báró Boromissza Lipót főispán, Pogány Béla alispán, André József szászvárosi polgármester és Berevics János nagybirtokos jelentek meg a pályaudvaron és üdvözölték az államtitkárokat. Azután az egész társaság a főispán négyes fogatán megindult Algyógyra. Délre érkeztek Algyógyra. Az új feketefedélű, pirosfalú sanatórium előtt dr. Axmann, máv. főorvos fogadta a kormány képviselőit nagy küldöttség élén. Dr. Popovics államtitkár egyszerű és rövid beszédben nyitotta meg a sanatóriumot. „A néppusztító tuberkolózis ellen való védekezés — mondta — sarkalatos pontja a kormány szociális programjának. Az állam az ország legnagyobb munkaadója és így a legnagyobb kötelességei is vannak munkásaival szemben.” Azután vázolta a sanatórium feladatát és célját és megnyitotta az intézetet. Az államtitkárokat és a vendégeket dr. Axmann és Vajkay Károly kálauzolták a sanatóriumban. Az intézet százhusz beteg befogadására készült. Egy betegszobában csak két beteg fekszik; az óriási terrazon, szembe a fülgyerdőkkel borított hegyekkel állították fel az ugynevezett „liegehülle“-t. Azonkívül tágas pihenőgarzonok, ebédlők, gazdasági hivatalok, gépházak, külön kórtermek és fertőtlenítő-termek vannak a sanatóriumban. Két órakor ebéd volt, amely után dr. Popovics Sándor államtitkár megnézte az Algyógyi Kun-Mocsárd Földmives Iskola. Délután a vendégek visszautaztak a fővárosba.

— Öngyilkosság a Margitszigeten. Ma kora délután a vadregényes margitszigeti romok között forgópisztolyal mellbelőtte magát Stark Kornél huszonkétéves joghallgató, aki magánháznál tanítókodott és ezzel kereste a kenyerét. Állítólag a szüleiivel zördült össze és ez adta a kezébe a fegyvert, de szerencsére a golyó, amely a bal mellkason az egyik borda alatt furódott be, nemesebb részeket nem érintett. A mentők eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba.

— Nemzetközi hajózási kongresszus. A XI. nemzetközi hajózási kongresszust, melynek védője az orosz császár, Szentpéterváron május hó 31-től június 7-ig fogják megtartani. A földművelésügyi minisztériumból részt vesznek a kongresszuson Faragó Lipót oszt. tanácsos, Tóth Jenő miniszteri titkár, Udvarnoky József műszaki tanácsos, Majorer Gyula kir. mérnök; azonkívül a kereskedelmi minisztérium képviselőiben Kohányi Zoltán tengeri hajózási főfelügyelő, Egan Ede államvasuti felügyelő és Macher Ernő kir. főmérnök. Az Atlantika tengerhajózási r.-t. képviselőiben Pollacsek Jenő vezérigazgató, a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási r.-t. részéről Sényi Péter igazgatóhelyettes, a hajózási és műszaki osztály vezetője jelennek meg.

— A contichy-i vasúti katasztrófa. A contichy-i vasúti szerencsétlenség ügyében kiküldött törvényszéki vizsgálóbíró megállapította, hogy a katasztrófát elsősorban a váltóórterhelési felelőség. A szerencsétlen ember a kiállott izgalomba belebetegedett s ujjában agyhártya- és tüdőgyuladást kapott, tehát aligha fog törvény előtt felelőtni mulasztásáért, mert az orvosok nem bíznak felépülésében. Ez az ember már kétszer okozott vasúti balesetet, de mind a két kisiklás jelentéktelen volt. Enyhítő körülmény mellett, hogy válóságga éhezett kilencty családjával napi három frank béren. Az állomásfőnök szerint ez a váltóór csekély intelligenciájú és nem felelt meg ezen a nagyforgalmu vonalon a súlyos felelősséggel járó hivatásának. Az antwerpeni lapok hevesen támadják a kormányt, amiért az utasok ezreinek életét ilyen könnyelműen kockáztatják. Az antwerpen-contichy-i vasútvonal egyike a legforgalmasabbaknak s kiderült, hogy egy váltóór teljesen megbízhatatlan. Két vasúti tisztviselő is súlyosan vétkezett a katasztrófaért, mert a szabályok értelmében olyankor, ha a blockháznál hiba van a váltó körül, vasúti hivatalnokoknak kötelességük öröködni, hogy a vonatok ugyszólván lépeben közeledjenek az állomáshoz. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófa után a halottakat és sebesülteket kirabolták. Antwerpenből a szerencsétlenség hírére temérdek gonosztevő utazott Contichiba s nemcsak a gazdátlan podgyászokat döszmálta meg, hanem a szerencsétlen utasok zsebeit is kiforgatta. A belga államkincstár a halottak és sebesültek hozzátartozóinak milliókra menő kártérítést fog fizetni.

— Nagy földrengés Kecskeméten. Kecskeméten, Nagykörösi és Lajosmizsén az utóbbi negyvennyolc óra lefolyása alatt nagyobbszámú földrengés volt, mely főleg Kecskeméten nagy pánikot okozott. Kecskeméten az első földindulás vasárnap délelőtt háromnegyed tíz órakor kezdődött hullámszerű rengéssel. A föld egymásután háromszor mozdult meg. A földindulás husz perc múlva ismétlődött négy lökésel tizenhatsz másodpercig és előzetes morajlással. A lakosság közt nagy rémület támadt és a templomból ijedten tódultak kifelé. Száz nál több kémény bedőlt, sok házfal megrepedt és az üzletekben, valamint magánlakásokban sok kárt okozott. Délután egy óra negyven perczkor gyöngye moraj volt hallható és egy óra tíz perczkor ismételve középfokú rengés volt. A lakosság közt nagy volt az izgalom és sokan éjlelre a közeli tanyákra menekültek. A földrengések déltől északi irányban húzódtak. A középpületeket és templomokat ma hatóságilag megvizsgálják, vajjon a földrengés nem okozott-e kárt bennük. — Nagykörösién tegnap délelőtt háromnegyed tíz óra és negyed tizenegyekor északról déli irányban haladó, négy-öt másodpercig tartó heves földrengés volt amelytől a szobában a butor is megingott. Gyöngébb földrengés volt ugyanakkor Lajosmizsén.

— Házasság. Báder Jakab és neje, Weiszfeld Szidónia vasárnap ünnepelték házasságuknak 25-ik évfordulóját. Ez alkalommal az Első Leánykiképző Egyesület, melynek az ünnepelt tíz év óta buzgó tisztviselője, testileg üdvözölte, ugyszintén számos rokona és ismerője is.

— Nászajándékok, leggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Botrány a labdarugó mérkőzésen. A millenáris versenypályán vasárnap délután két mérkőzés folyt le, több mint tízezer főnyi nézőközönség jelenlétében. Először a Magyar Testgyakorlók Köre és a Törekvés Sport-Egyesület játszott a magyar bajnokságért, majd a Manchester United angol csapat és a Ferencvárosi Torna-Klub mérkőzése került sorra. Mind a két mérkőzés lefolyása alatt olyan izgalom volt a közönség között, hogy minden pillanatban veszedelmes zavargástól lehetett tartani. Az első mérkőzés alatt az egyik tribünön botrányos dolgok történtek. Weisz Richard ismert sport-író Brüll Alfréd társaságában a versenyen egy bérelt páholyban foglaltak helyet, de miután Brüll Alfréd, ki a bérelt páholy tulajdonosa volt, bizalmasabb diskurzusra meghívta páholyába egy ismerőst és míg ez befejezést nyert, Weisz Richard a közvetlenül mellette lévő páholyba ment, melyben Hock János képviselőn kívül még csak egy uriember ült. Miután a páholyban fölösleges szék nem volt, Weisz állva maradt s így nézte tovább a versenyt. Közben a páholy után következő ülőhelyről egy ismeretlen fiatal ember rászólt.

— Üljön le, mert nem látok.

— Szívesen — felelte Weisz — nemcsak székem.

Erre a fiatal ember patikaszer ajánlott neki, mire Weisz felkérte, hogy ne szellemeskedjék. A további szóváltás közben az ismeretlen ember Weisznak pont ígért, mire ez odament hozzá és arczon legyintette. Erre nagy kavarodás támadt, mire az inspekcziós rendőrfogalmazó odament és rendre intette az incidens előidézőit és miután az egész ügynek Hock János képviselő közvetlen szemtanuja volt, megkérte a fogalmazót, hogy mondja elő az eset lefolyását. Hock János képviselő az első pillanatban nem mondta el a dolog részletes történetét s hiányos felvilágosítást adott, mire Weisz odaszólt a képviselőnek:

— Hazudik!

Erre a közönség nagy része a páholyok köré tódult és nagy lármában tört ki, mire a fogalmazó eltávozott és kérte a jelenlevőket, hogy maradjanak békében és ne zavarják a verseny további folyását s a verseny végén majd elintézi a kellemetlen ügyet. A verseny végével egy külön helyiségbe mentek az incidens rendezői és tanúi, ahol Hock képviselő most már bővebben, szóról-szóra adta elő az esetet és elismerte, hogy Weisz jogos felháborodásában követte el a tetteges bántalmazást. A másodszeri előadással Weisz Richard is meg volt elégedve és kényszerítve érezte magát, hogy a sértő kifejezésért sajnálkozását fejezze ki és ezután Hock képviselővel kezét szorítva, az ügyet elintéztnek tekintették. Ellenben az inspekcziós rendőrfogalmazó a VII. ker. kapitányságnál jelentést tett az esetről és így a kellemetlen ügy a rendőrségnél nyer majd befejezést. — A Manchester United mérkőzése alatt azután még nagyobb botrány tört ki. A mérkőzést vezető bíró helytelen ítéletei és az angolok durva viselkedése nagy forrongásba hozta a közönséget. Két angol játékos a bíró elé ugrott és a közönség szemeláttára inzultálni akarta. A két brutális angol a bíró ki akarta állítani, de azok nem akarták elhagyni a játéktérrel. A közönség éktelen lármában tört ki.

— Gyalázat! Agyon kell ütni őket!

Ez hallatszott mindenfelől és már sokan berontottak, hogy inzultálják az angolokat. Valahogy sikerült a bírónak esett sérelmet orvosolni és folytatták a játékot. A mérkőzés befejezésekor az öltözőbe igyekező angolokat csak a kivonult rendőrök tudták megvédelmezni a felbőszült emberek dühe elől. Az angolok rendőri felügyelettel távoztak el a millenáris versenypályáról.

— Gyógyszerészek országos értekezlete. A gyógyszerészek országos kongresszusa alkalmából az ország minden részéből a kongresszusra egybegyűlt gyógyszerészek hétfőn előértekezletet tartottak. Az értekezlet után mintegy kétszáz gyógyszerész és családtagjaik Bayer Antal, a Magyarországi Gyógyszerészegylet elnöke és dr. Jarmay Gyula, a

Amerikai jéggel hűtött étterem
Aczél Gambrinus Nagyvendéglője
 Szalmaözvegyeknek!! Ebéd Table d'Hote 2 korona, egész nyáron nyitva.

Budapesti Gyógyszerésztestület elnökének vezetésével megtekintették a budafoki Törley pezsgőgyárat. A Törley-palotában Törley Bálint, Dezső és Antal családtagok fogadták a vendégeket, akik Pfender Emil gyárigazgató kalauzálása mellett megismerhették a gyárat. A vendégeket a gyár megtekintése után a kastélyban megvendégelték, melyért Bokor Adolf szegedi gyógyszerész mondott szíves szavakban köszönetet.

Megőrült volt képviselő. Cziedler János önkéntes tűzoltó-főparancsnok, ki Zombor városának hosszú időn keresztül főkapitánya és később országos képviselője volt, megőrült és a szabadkai kórház elmeosztályába szállították.

Felfordult csónak. Ma délután a Dunán nyolczan a pesimegyei oldalról csónakon akartak Paksra jönni, de átkelés közben a csónak felborult és a benne levők a Dunába estek. Hetet sikerült kimenteni, egy azonban nyomtalanul elűnt. Neve Tamás István 51 éves napszámos, hét gyermek atyja. A nyomban megtartott helyszíni szemle kiderítette, hogy a szerencsétlenséget a rév albérlőjének vétkes mulasztása okozta, mert sem a kormányos, sem a jármű nem volt alkalmas az átkelésre.

Két öngyilkosság. Vasárnap este két intelligens ember követett el öngyilkosságot a fővárosban. Az egyik fiatal tanárjelölt, aki meghasonlott önmagával, a másik egy ékszerész, akinek halálraosztásának okát nem tudják. Az öngyilkos tanárjelölt Kiss Gábor Miklós, huszonkét éves és negyed éves egyetemi hallgató. Az édes atyja dr. Kiss Károly tanár. A Damjanich-utca huszonötödik száma alatt lakott szülei, nővérével és bátyjával. Az utóbbi időben a fiatalember állandóan busz visszavonuló volt. Faggatták kiderítették, hogy mi bántja, de rendesen kiterő feleletet adott. Többször arról is panaszkodott, hogy nem képes tanulni. Hiába minden igyekezete, nem marad a fejében, amit megtanult. Most alapvizsgára készült, be is adta a folyamodványát, de lekésett vele s ezért visszautasították. Ez fokozta az elkeseredését. Szombaton a bátyjának nagy busan mondotta:

— Nem tudom, hogy mi van velem, de nem jó végem lesz. Kérlek, ne hagyjatok magamra!

Próbálták vigasztalni, de hasztalan volt. Vasárnap este csak a három testvér volt otthon. A szülők látogatába mentek valahova. Nyolcz óra tájban Kiss Gábor a szalonból átment a hálószobájába s pár perc múlva bátyja meg a nővére lövés zaját hallották. Berontottak a szobába s a tanárjelöltet a földön fekvő, vértől borított arcával, holtan találták. A boldogtalan fiatalember kiverte a bátyja íróasztala fiókjából a revolvért s azzal a szájába löött. A gyilkos golyó nyomban megölte. Az asztalon papírlapot találtak. Erre mindössze két szót írt a nővérének: „luska kövess!” Az öngyilkos ifju holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — A másik öngyilkos Fornheim Zsigmond negyvenöt éves nő ékszerész. Ujpesten, az Árpád-utca huszonkilencedik száma alatt lakott. Vasárnap délután bejött Budapestre. Este tíz órakor a Bécsi-utczában levő Budapest-szállodában szobát bérelt a negyedik emeleten.

— Aludni akarok — mondotta a szobapinczérnek — ne költsenek fel. Ha kell valami, majd csöngetek.

Tizenkét óra lehetett, mikor a szálloda portása nagy zuhanásra ébredt. Kiszéledt az utcára s a gyalogjárón összezuzott testtel találta Fornheim Zsigmondot. A boldogtalan ember a negyedik emeletről leugrott. Zuhanás közben ráesett a kapu fölé levő üvegteretűre, azt keresztülzúzta és azután hullott a földre. A mentőket hívták hozzá, akik az ékszerészt a Rókus-kórházba vitték. Itt pár perc alatt meghalt. Jettének oka ismeretlen. Levelét nem hagyott hátra. Holttestét a bonczitani intézetbe vitték.

A Naschitz-leányiskola jubileuma. A Naschitz-féle felsőbb leányiskola növendékei az intézet hatvanéves fennállása alkalmából ünnepséget rendeznek. Az előkészítőbizottság elnöksége felkéri az intézet volt növendékeit, hogy a jubileumi ünnepség programjának végleges összeállítására ügyében csütörtökön, e hó 28-án, délelőtt 11 órakor, a városligeti Fővárosi pavillon (Weingruber) tóparti oldalán megjelenjen szíveskedjenek vagy akadályoztatásuk esetén a meghívók pontos kézbesíthetése céljából címüket Grünwald Erzsivel (VI., Szondy-utca 98a. II. 9.) tudassák.

— Szóigátalatot vélnék teljesíteni olvasóinknak, ha szíveskednek, hogy a számos fővárosi czég közül béröndárukat a legszebb válfajokban jelenleg Heller Mór utóda czégnél (VII., Károly-körút 3. sz.) lehet beszerezni. E megbízható, hírneves czéget ajánljuk olvasóink figyelmébe, ahol ilyenemű cikkek nemcsak dus választékban, hanem a kiváló minőséghez képest jutányos árakon kaphatók.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél, Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb fal-

szerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutai és Röntgenintézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve, páratlanul áll a fővárosban s főként idegbetegek (neurasthenia, hystéria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

A fénykép-kiállítás megnyitása.

— Saját tudóstónktól. —

Budapest, május 25.

A Mücsarnokban tegnap délután négy órakor József főherceg és Augustza főhercegnasszony megnyitották a magyar amatőr-fotográfusok országos szövetségének a kiállítását. Az amatőr-kiállítást, amely általánosságában, rendezésében és beállításában valóban elsőrangú, Pogány Lajos országgyűlési képviselő, fő-amatőr fotográfus, tervezte és rendezte. Amatőr- és professzionátus-fotográfusok versenyeznek egymással kiállított tárgyaikkal, az amatőrök felvételeikkel, a professzionátusok felvételeikkel és felszereléseikkel.

A megnyitásra igen nagyszámu és igen előkelő közönség gyűlt egybe a kiállítási palota termeibe, melynek soraiban ott voltak:

Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter, a kiállítás védnöke, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, a Képzőművészeti Társulat elnöke, báró Forster Gyula alelnök, Benkő Kálmán igazgató, Bárczy István polgármester, K. Lippich Elek min. tanácsos, a művészeti osztály főnöke, ormódi Ormódy Vilmos főrend és Zala György, a kiállítás elnökei, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, gróf Hadik-Barkóczy Endre, az Iparművészeti Társulat elnöke, Boda Dezső főkapitány és nagyon sok más előkelőség. Teljes számmal volt jelen a kiállítás rendezősége, élén Pogány Lajos országgyűlési képviselő elnökkel, valamint a kiállítók is. Természetesen a közönség díszét ezuttal is szép asszonyaink és leányaink tették, akik pompás tavaszi toilletheikben elragadó szép képeket nyújtottak.

A főherceg Augustza főhercegnasszonnyal, Roskoványi huszárkapitány kamarással és Szegedy Gyula udvarhölgygyel pontosan négy órakor érkeztek a mücsarnok elé, ahol gróf Apponyi Albert üdvözölte előbb a fenségeket, majd a rendezőbizottság nevében Pogány Lajos képviselő fogadta és felkérte a főhercegi párt a kiállítás megnyitására. József főherceg, megköszönve az üdvözlést, megnyitottnak jelentette a kiállítást és elindult annak megtekintésére. Körutájában Pogány képviselő, Lippich Elek min. tanácsos és Hoffmann Viktor szolgáltak a fenséges párnak tájékoztatással.

Rendkívüli érdeklődést tanúsított József főherceg és Augustza főhercegnasszony Uher Ödön cs. és kir. udvari és kamarai fényképész kiállított fényképei iránt. Uher Ödönt, ki jury-tagja a kiállításnak, bemutatták a főhercegi párnak, kik elragadtatással szemléltek a kiállított szépjá platin képeket. Ezek a fotográfiában a legnehezebbek. A nagy gyűjteményben feltűnnek a női arcképek, melyek olyan művészi módon hatnak, mintha festmények volnának. Gyönyörűek a tájképei is, különösen az olaszországi részletek. Arcképei általában bravurosak. Pekár Gyuláné arcképei nagy művészetre vallanak, a ruházat lágyasága, élet-hűsége igen feltűnő. Ki kell emelnünk arcképei közül Szénássy Gyuláné, Hatvány Deutsch Lili, Ambrus Zoltáné, Lempel Stefánia báróné, id. Vastag György és dr. Wallon György jól sikerült portraitaikat.

Távozóban József főherceg és Augustza főhercegnasszony legteljesebb megalégedésüket fejezték ki a művészi izléssel kiállított fényképek fölött.

Erdélyi cs. és k. udvari, német császári és porosz kir. udvari fényképész kiállítása a X. terem foglalja le. A főhercegi pár figyelmét különösen lekötötték az ország különböző vidékeiről felvett tájképek, melyekből egy nagy darab Magyarországot ismertek meg. Különösen érdekelték őket a néprajzi képek eredetisége.

Valóságos szenzációja az Erdélyi-kiállításnak a halatonmelléki tájképfelvételek, amelyek a kormány megbízásából külön műben fognak megjelenni. József főherceg és Augustza főhercegnasszony nagy dicsérettel nyilatkoztak Erdélyi előtt a kiállítás fölött, amelynek gazdagsága meglepte őket.

A Mai és Társa cs. és kir. udvari fényképe-

szek képei méltó feltűnést keltenek. Országszerte ismeretes a Mai és Társa czég, mint elsőrangú portrétista és speciálista gyermekfelvételekben. József főherceget és Augustza főhercegnasszonyt Mai ur fogadta a kiállításon és szívesen hallották a kalauzoló Pogány József országgyűlési képviselőtől, hogy Mai ur jurytag és hogy a czég már harmincz év óta speciálista gyermekfelvételekben. A kiállított gyermekfotográfiáktól el volt ragadtatva a főhercegi pár és örömlüknek adtak kifejezést afelett, hogy a Mai fotográfiák sok külföldi első díjat nyertek el. Szívesen hallgatták a czégnök magyarázatát, hogy a kiállított képek valamennyie fénynyomat, illetve pigment-eljárással készültek, ezen eljárás adja a képeknek a művészi színhatást, amelyek a gumminyomatokhoz leghasonlóbbak. Főelőnyük, hogy eltérnek a sablonos felvételektől, ezek mindannyia belső interier, szalon felvételek. József főherceg és Augustza főhercegnasszony alig tudtak megválni a gyönyörű kiállítástól és elragadtatásukat fejezték ki ennek műremekei felett. Szívesen hallották, hogy a kiállított fényképek előállításában jelentékeny része van Kozman Gusztáv urnak, ki a czég felvételeit intézi.

De hosszabb időt szenteltek a főhercegek az amatőrök s az államrendőrség kollekcziójának, ahol Boda Dezső főkapitány szolgált magyarázattal. Nagyon tetszettek a fenségeknek a Konkoly-Thege Miklósnak a felvételei is, de általában az egész anyag, amelynek összeválogatásánál a bíráló-bizottság ugyancsak fáradságos munkát végzett. A majd két óra hosszat tartó szemle után a főherceg újból elismerését fejezte ki az uraknak a kiállítás felett, amelyhez hasonló szepet és érdekeset — ugymond — még nem látott. Távozásakor a főhercegi párt a palota előtt összegyűlt közönség lelkesen megéljenezte.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Vendégjáték a Nemzetiben.** A Nemzeti Színházban ma este kezdődtek meg a minden évben szokásos vendégjátékok. Ezuttal Almássy Endre, a szegedi színház tagja mutatkozott be Cyrano de Bergerac szerepében. A közönség nagy érdeklődéssel s feszült kíváncsisággal kísérte a vendégszereplő játékát, annál is inkább, mert Pethes e nagy szerepével lett a közönség kedveltje. Almássy a darab kezdetén keveset ígért s szinte úgy látszott, hogy a gascognei poétalovag nehéz szerepében az eddig megszokottnál jóval kevesebbet fog adni. A harmadik felvonásbeli csökijelenetben azonban váratlanul és meglepetészerűleg oly hatalmas bravúrral játszotta meg a fellegős szerelmi vallomást, hogy nyílt színen megtapsolták. Kedvesen adta az utolsó jelenetet is. Játéka mindvégig temperamentumos és értelmes maradt. Roxant Paulai Erzsé, Christiánt Odry, Guiche grófit Pálfi játszotta.

(*) **Berliniek a Vígyszínházban.** Max Reinhardt-ról csak a naivak hitték valamikor, hogy a kultura fátylavívője. Ó maga bizonyára sohasem. A dolog úgy áll, hogy ennek a kivételes színházi talentumnak minden eszköz jó a sikerre. Igaz, hogy még az irodalom is. A komoly irodalom. Néhány év előtt az intim irodalmi primöröknek nem volt Berlinben hajlékuk, tehát Reinhardt jónak látta irodalmi színházat csinálni. Persze, kitűnően csinálta meg, szinpadí, sőt még irodalmi szempontból is. Aztán felfedezte — Shakespearet. Azt hiszem, a forgó szinpad okéért. Széert, hogy például a népszerű és kitűnő Wassmann sekszipri bohócokat játszhasson bennük. Még az arragóniai herceg szerepében is, melyben pedig, isten engem, egyetlen szó sincs egy bohóc szavaiból. Mindegy. A nép nevetni akar és Reinhardt, a faustheii bohóc, készségesen árulja bukfenzeit az istenadtának. Ma este egy vaskos bukfenzben volt részünk. L'Arronge Adolf darabját adták, ugyanazét a L'Arrongeét, akiről ma este hozza a táviró, hogy elköltözött a Kadelburgok és Blumenthalok sorából, hogy odaönn Kotzebueval egyesüljön örök halhatatlanságban... E szomorú aktualitásnak hódoljunk azzal, hogy nem részletezzük a „Compagnon”-t. Műfaja: vigjáték. Terjedelme: három felvonás. Értjük, hogy odakünn, sörközi állapotban, tetszik is, de nekünk igazán nincsen erre az importra szükségünk. Még az előadása sem kínált szenzációkat. Tegnap Gogol régismert vigjátékát, a „Revizor”-t láttuk nagyon elmés előadásban. Ebben sem a darab jellemzésbeli finomságaira ügyeltek Reinhardték, hanem a vaskos, robajjal hangzó helyzeti hatásokra. Az orosz kisvárosi levegőből semmit sem kaptunk és a biederből is csak keveset. Ezt is csak a nőktől: a kitűnő Hedvig Waa-

geltől és a gyönyörű fiatalúg Else Kupfertől. Az előadás egésze nagyon mulatságos volt. Mindkét darab együtteséből az említettek kivül Kurz, Wassmann, Schildkraut és Arnold emelkedtek ki. (B-s.)

(*) Három Nagymama-előadás. A Népszínház-Vigopera állandó vonzóerejű műsordarabja, a Nagymama, már csak háromszor fog ebben a szezonban színre kerülni. A klasszikus „nagymama”, Blaha Lujza, ugyanis nyári pihenőre megy és ezzel a gyönyörű kreációjával bucsuzik lelkes és hű közönségétől két estén, kedden és vasárnapon, közben pedig csütörtökön délután mérsékelt helyárak mellett lép föl. A hét többi előadása a Páris almájának és a Wiesenthal-leányok meghosszabbított nagyszerű vendéglátékának jut.

EGYESÜLETEK.

(—) A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület közgyűlése. A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését gróf Batthyány Lajos elnöklésével. Ugyanekkor gyűlésezett az egyesület ifjúsági szakosztálya, a „Sorompó”. Az elnöki megnyitó után Dobieczki Sándor tett jelentést az egyesület működéséről. Az ezután elfogadott pénztári jelentés szerint az egyesület vagyona 30.011 korona 21 fillér. Az 1908. évi költségelirányzatot 57.200 korona bevételben és 56.920 korona kiadásban állapították meg. A fölmentések megadása után 45 választmányi tagot választott a közgyűlés, amelyet erre gróf Batthyány Lajos elnök befejezettnek nyilvánított és felkérte Téglás Gézát, a Sorompó közgyűlésének megnyitására. Az ifjúsági szakosztályban Mezey Cornél főtitkár tett jelentést. Ezt tudomásul vették, mire gróf Batthyány Lajos bekezdette a közgyűlést azzal a kéréssel, hogy a tagok a jövőben azzal az erélyvel és kitartással támogatassák az egyesületet a cél elérésében, mint azt eddig is tették.

(—) A Természettudományi Társulat chemiásványtani szakosztálya 1908. május hó 26-án, kedden d. u. kirándulást rendez. A kirándulás célja megtekinteni a m. kir. szőlészeti központi kísérleti állomást és Ampelológiai intézetet. II. Debrői-ut 13/15. Indulás a Kálvin-térről 4 óra 30 perccor.

(—) A Magántisztviselők Országos Szövetsége tegnap tartotta meg az évi rendes közgyűlést Halász Manó elnökle alatt. Az elnöki megnyitó után az évi jelentéshez Fried Ferencz (Nagyvárad), Róna Artur (Marosvásárhely) és Székely József szövegezték. Fischer Árpád és dr. Kreutzer Lipót felvilágosításai után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Az alapszabályok módosítása után tiszteletbeli tagokul dr. Kovács Gyula és Blechsrith Antal egyhangúlag megválasztották. Ezután Kreutzer Lipót elnököt, Fischer Árpádot, dr. Gertner Henriket és Halász Manót alelnökké, Gelléri Adolfot főtitkárrá választotta meg. A megválasztásért dr. Kreutzer Lipót elnök mondott köszönetet.

(—) Az Ingyentel-Egyesület évi közgyűlését tartotta vasárnap délelőtt báró Guttmann Vilmosé elnök vezetésével. Az elnöki megnyitó beszéd után Haár Ignác elnök elterjesztette az évi jelentést. Eszerint az Izabella-utcai, köbányai és óbudai tejkiosztó helyiségekben 1907. május 1-től 1908. április 30-ig 724.330 liter tejet és 129.050 zsemlyét osztottak ki. Dr. Deutsch Ernő főorvos jelentése szerint az elmúlt évben 1470 gyermek, köztük 979 csecsemő részesült orvosi kezelésben. Az egyesület bevétele 33.458 korona 43 fillér, kiadása 36.132 korona 60 fillér volt. A jelentések tudomásulvétele és a fölmentések megadása után az igazgatóságot egészítették ki. A közgyűlés végén dr. Gaál Dezső indítványára köszönetet mondtak a főváros törvényhatósági bizottságának és a sajtónak támogatásukért.

(—) A Budapesti Egyetemi Gyorsíró-Egyesület vasárnap tartotta évzáró felolvasó ülést. Bárdos György elnök emlékezett meg dr. Cserei József elhunyt kiváló gyorsíró-tanáráról. Utána Teleki

Ernő olvasta fel a gyorsírói díjazásról szóló értekezését. Végül Bárdos György tartott előadást az egyetemi gyorsíró-egyletek hivatásáról és fejtegette azokat a módokat, melyek segítségével a gyorsírás az egyetemen, különösen a bölcsészeti-hallgatóság körében, intenzívebben terjeszthető. Az előadásához Bajusz Károly gyorsíró-tanár szólt föl, ki az előadó tartalmas előadásáért a hallgatóság köszönetét talmácolta.

(—) Az Ingatlanok Közvetítésével Foglalkozó Ügynökök Egyesülete e hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlést a Louvre-kávéház külön termében. A tisztikart a következőképpen választották meg: Elnök Gross Márk, alelnök Fodor Adolf, titkár Gyenes Áron, pénztáros Ganz Ármán, ellenőr Treibauer Dezső, gazda Horovitz Adolf. A közgyűlés elhatározta, hogy egyetemi helyisége VI., Andrassy-ut 54. (Louvre-kávéház külön terme) lesz.

FŐVÁROS.

() Világítási ügyek. A világítási bizottság ma délelőtt ülést tartott Vosits Károly tanácsnok elnökle alatt; a napirend tárgyait dr. Kemény Géza fogalmazó adta elő. Egy vállalkozó a magnézia-gázvilágítás berendezésére kért engedelmet és 50 évre szóló kizárólagos jogot a közterületek világítására. A bizottság a kérelem elutasítását javasolja. Hozzájárult a bizottság az ügyosztálynak ahhoz a javaslatához, hogy a légszusz-társulat az invert gázvilágítással próbavilágítást rendezzen be a Rákóczi-ut, Muzeum-körut, Károly-körut és Kossuth Lajos-utca találkozásánál, a Kigyó-téren és a Rákóczi-ut keresztezésénél. A társulat képviselőjében jelen volt Bernauer Izidor igazgató kijelentette, hogy a próbavilágítás berendezésének költségeit a társulat hajlandó viselni. Összesen mintegy 15 ilyen kandelábert állítanak fel, mindegyiken öt-öt invert (függő) lángzóval: egy-egy kandeláber közel ezer gyertyafény erejű világosságot terjeszt. Előterjesztésre került a középítési ügyosztály javaslata a főbb utvonalaknak vilamos lámpákkal való megvilágítása ügyében. Az idevonatkozó indítványt a közgyűlésen Biró Henrik bizottsági tag tette meg. Az ügyosztály hosszabb jelentésben ismerteti a főváros mai közvilágításának állapotát, amelyet kielégítőnek talál. Elismeri ugyan, hogy a nagyobb európai fővárosokban a főbb utvonalakot mindenütt elektromos ivlámpákkal világítják és hogy a főváros fejlődése, az élet- és vagyonbiztonság emelése ezt a tetszetős világítási módot nálunk is kívánatosá tenné, de tekintettel van a főváros mai pénzügyi helyzetére és röleg azért, mert a terv megvalósítása közel 30.000 korona évi költséget igényel, az indítvány mellőzését javasolja. A bizottság Biró Henrik, Ámon József, Kozma Gyula és Willinger Ferencz bizottsági tagok és Vosits Károly tanácsnok hozzászólása után az ügyosztály javaslata mellett és az indítvány elfogadását hozta javaslatba. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az ülést véget ért.

() Tej és tejtermékek a szatéciszletekben. A budapesti kávémérők ipartársulata azzal a kérelemmel járult a polgármester elé, hogy a tej és tejtermékek elárulását a fűszerüzletekben és szatéciszletekben korlátozza, mert a legtöbb romlott és hamisított áru azokból az üzletekből kerül a közönség kezébe. A polgármester kijelentette, hogy a kérdést figyelemmel kíséri és az ügyosztályal tanulmányoztatni fogja.

() A Vampetikus-vendéglő bérlete. A főváros közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy az állatkerti vendéglőt 16.000 korona évi bérért 10 évi időtartamra Vampetikus Ferencz vendéglősnek bérbeadja. A belügyminiszter értesítette ma a fővárost, hogy Kasics Péter és társai főbebezésének elutasításával a közgyűlési határozatot jóváhagyta.

() Új egyetemi épület. A közoktatásügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy a kir. József műegyetemnek az Esterházy-utczában levő volt vegytani intézeti épületét a budapesti kir. tudományegyetem II. számú vegytani intézetének elhelyezésére óhajta felhasználni s azt megfelelően átalakítani. Az épület átalakítására és helyreállítására vonatkozó terveket leküldötte s kéri a fővárost, hogy az építési engedélyt adja meg.

GYÓGYITHATO A SÉRV?

A kérdésel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bár nek djjtalanni zart boiték az mekkelni
POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
 speciális orvosi rendelés-intezet
 Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félelelet
 Euész nap orvosi ingyenes rendelés.

Kérjük mindenütt a világhírű Hercules-sör

MALÁTA-TAPSÖR - különlegességet

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Második nap. —

A bécsi versenyek második napja feltűnően kis számú közönség előtt folyt le. A mai nap főszáma a Kanczadij volt, melynek Mátka volt a favoritja, de Jalouse is fogadták, mert nagyon jó hírek keringtek felőle. A versenyt Mátka nyerte meg igen könnyen négy hosszsal, míg a második helyért Jalouse és Alea jacta közt volt küzdelem, melyből előbbi került ki győztesen rövid fejhosszal. A verseny lefolyása a következő volt: Sikerült start után Matchme erős iramban vezet Jalouse és Gay Spinster előtt, míg Mátkát Taral a negyedik helyen tartotta. Az egyesnesbe Matchme fordult be elsőnek, Gay Spinster melléte, Mátka harmadik. A távnál Taral hosszakkal dobja előre az Egyedi-lovat, Jalouse is uira felnyomul és a második helyet okkupálja a szépen felített Alea jacta előtt. A napot megnyitó Stadlaui-djiban Beau merité könnyen győzött Simeon ellen. Az Eladó-versenyben erős küzdelem után fejhosszal győzte le Palatinszki a favorit Krikerit. A Mac G. handicapban Armada győzött Héja ellen, míg a fogadott Tulipán II. harmadik lett. A Nagy akadályversenyben hol álltak, hol lépésben mentek a lovak. Végre Why? vette át a vezetést Nugommorv előtt, Sárga csikó a harmadik helyen futott. Az egyesnesben Nugommorv átveszi a vezetést és félhosszal biztosan győz Why? ellen. Részletes eredmény a következő:

I. Stadlaui-dj. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Péchy A. 56 sm Beau merité 57 kg. (Taral), 2. Mauthner V. 46 pm Simeon 56½ kg. (Birkenruth), 3. gróf Wenckheim D. 36 pk Otage 49 kg. (Cockeram). Futottak még: Geständniss (Baumgartner), Tilos (Ulrichshoffer), Armand (Pratt), Telemach (Pis). Igen könnyen egy hosszsal nyerve, egy hosszsal harmadik. — Tot.: 10:19. 20:25, 27, 39.

II. I. osztályú eladóverseny. Díj 4000 korona. Táv 1000 méter. 1. Szemere M. sm Palatinszki 55 kg. (Szente), 2. gróf Trauttmannsdorff L. sk Krikeri 53½ kg. (Krouzil), 3. Milne F. pm Lesvár 51½ kg. (Blades). Futottak még: Sába (Miles), Grennlaw (Birkenruth), La Speranza (Opatovszki). Erős küzdelem után rövid fejhosszal nyerve, hat hosszsal harmadik. — Tot.: 10:69. 20:37, 26.

III. Osztrák kancza-dj. Díj 30.000 korona. Táv 2400 méter. 1. Egyedi A. pk Mátka 56 kg. (Taral), 2. Szemere M. sk Jalouse 56 kg. (Szente), 3. Meichl T. pk Alea jacta 56 kg. (Walkington), 4. báró Rothschild A. sk. Gay Spinster 56 kg. (Pratt). Futottak még: Illustra (Carslake), Palma (Birkenruth), Matchme (Krouzil). Igen könnyen négy hosszsal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. — Tot.: 10:25. 20:25, 26, 51.

IV. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Gróf Trauttmannsdorff L. pk Nemesis 52½ kg. (Krouzil), 2. gróf Pálffy J. pm Toby 54 kg. (Pratt). Igen könnyen öt hosszsal nyerve. — Tot.: 10:12.

V. Mac G. Handicap. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Söllinger R. százados 56 sk Armada 63 kg. (Carslake), 2. Zombory R. 46 sm Héja 58 kg. (Heidt), 3. Szemere M. 36 pm Tulipán II. 49 kg. (Juhász). Futottak még: Lossonczy E. Java (Seiler), Come in time (Blades), Pretty Dick (Drechsler), Dinomdánom (Vivian), Capt Jack (Krouzil), Jorio (Cockeram). Erős küzdelem után fél hosszsal nyerve, fél hosszsal harmadik. — Tot.: 10:32. 20:27, 41, 27.

VI. Nagy bécsi akadályverseny. Handicap. Díj 10.000 korona. Táv 6400 méter. 1. Gróf Trauttmannsdorff id. sm Nugommorv 78 kg. (Huxtable), 2. herceg Morouzzi Gy. 46 pm Why? 60 kg. (Fejes), 3. Matiausch H. 46 sm Sárga csikó 62½ kg. (Slinn). Futottak még: Sipista (Csompora). Biztosan fél hosszsal nyerve, tíz hosszsal harmadik. — Tot.: 10:15. 20:23, 34.

VII. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Mr. Joseph 66 pm Ito 54 kg. (Miles), 2. gróf Batthyány E. 56 pher Martyr 52½ kg. (Boardman), 3. báró Springer G. 36 pm Tolbiac 49½ kg. (Withalm). Futottak még: Dongal (Toma), Cekerót (Pamer).

— Harmadik nap. —

A harmadik nap főszáma a 10.000 koronával dobt, mériföldes távú Mai-Rennen, mely jó dolognak látszik a Rotschild-istálló számára, akár Sonnwendsteint, akár Kottinbrunt indítanak. A másik érdekesebb verseny az 5000 koronás Morpeth-handicap, melyben Tacitus és Meglio között várunk érdekes küzdelmet.

Jelöltjeink:

- I. Reewes H. ist. — Paff
- II. Nemesis — Gracieuse
- III. Kotschild-ist. — Kristály
- IV. Zöia Marczl — Isnaraic
- V. Tacuis Meglio
- VI. Tienie et quaranie — Eadmér
- VII. Brave — Vincenz Albert

Budapesti ügetőversenyek.

— Első nap. —

Rekkenő hőségben folyt le a nyári meeting mai első napja. A program főszáma a 10.000 koronás Király-díj volt, melyet József főherceg és Augustus főhercegnő is végignézték. Mindössze 4 fogat indult legjobb urkocsisaink vezérlete alatt és a gazdag díjat, mint nagy favorit, a Bernrieder által hajtott H. B. szövetség fogata nyerte meg a Black-fogat előtt, mely azonban csak az utolsó körben engedte át az elsőset. Egyébként a papírszámítás, mint ezt már a pesti ügető-versenyeken megszokhattuk, teljesen fejtetőre állott, a legvaskosabb meglepetések, szenzációk kvóták egymást érték és a nagy favoritok, mint Nicolo, Lotta, Elemér, Cyclonea, melyeknek legjobb időrekordjaik alapján győzni kellett volna, még helyre sem érkeztek.

Részletes eredmény a következők:

- I. Megnyitó verseny. Díj 1800 korona. Táv 2500 méter. 1. Wienerwaldi ménés Diogenes (Ederer), 2. Aga, 3. Kitty. Futottak még: Bankó, Dávid, Szamóca, Gyászos, Ékes, Fondor, Isar, Demokrat, Bisztra és Nikolo. Tot. 10:253, 20:166, 93 és 87.
- II. Főthíj-díj. Díj 1700 korona. Táv 3075 méter. 1. Sharovai ménés First class (Ryerson), 2. Victor, 3. Sir Potential. Futottak még: Eaester child, Lord Lancelot és Pepsi. Tot. 10:38, 20:31, 30 és 37.
- III. Balatoni-díj. Díj 2600 korona. Táv 2520 méter. 1. Dr. Hennoch Daisy (Keefe), 2. Imperator, 3. Marcsi. Futottak még: Siess P., Elemér, Pepus. Tot. 10:60, 20:57, 43.
- IV. Királytelki-díj. Díj 2500 korona. Táv 2025 méter. 1. Pusztaberényi ménés Indiana (Capovilla), 2. Gáva, 3. Esperanza. Futottak még: Györgyike. Tot. 10:13, 20:23 és 37.
- V. Egyesületi-díj. Díj 5000 korona. Táv 2570 méter. 1. Sharovai ménés Keserves (Ryerson), 2. Liselotte, 3. Lotta. Futottak még: Carrie Simons, Soci és Bluff. Tot. 10:228, 20:207 és 61.
- VI. Városigeti-díj. Díj 2400 korona. Táv 2200 méter. 1. Mr. Frank Ischl (Rauch), 2. Darabant, 3. Wiener. Futottak még: Aga és Cyprienne. Tot. 10:70, 20:47 és 36.
- VII. Király-díj. Díj 10.000 korona. Táv 6050 méter. 1. Szövetség H. B. Mézes-Vesztes (Bernrieder), 2. Attila-Fényes, 3. Kikiritis—Czimer O. Futottak még: Lotty—Pearl Simmons. Tot. 10:13, 20:23 és 26.
- VIII. Kettesfogatu bérkocsis-verseny. Díj 600 korona. 1. Feiser 13. sz. fogat, 2. 230. sz., 3. 206. sz., továbbá 31. számú. Tot. 10:13.

— Második nap. —

A pesti nyári meeting holnapi, második napján az időrekordok alapján legjobb eséllyel indulnak a következők:

Jelöltjeink:

- I. Flower — Rendez vous
- II. Admiral — Demokrat
- III. Rabló P. — Soci
- IV. Indiana — Kontrás S.
- V. Kuty Nikolo
- VI. Carry Simmons — Aufpasser
- VII. Thurnischi-jogat — Pusztaberényi-fogat.

() Debreceni lövészverseny. A tegnapi debreceni lövészverseny részletes eredménye a következők:

- I. Nyeretlenek versenye. Díj 1300 korona. Táv. 1200 méter. 1. Báró Baich 36 stpk Carmela 64 és fél kg. (Sibrik), 2. Igazság, 3. Márton. Futottak még: Faragatlan, Marasquin, Fannyi. Küzdelem után egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10:25, 20:36, 39.
- II. Pallagi-handicap. Díj 1500 korona. Táv. 1800 méter. 1. Berzeviczy B. 56 sher Trapper 69 és fél kg. (Lipsey), 2. Royal Anne, 3. Macska. Futottak még: Pink. Küzdelem után egy hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:41, 20:56, 35.

III. Totalisateur-verseny. Díj 1900 korona. Táv. 2400 méter. 1. Gróf Esterházy P. 36 pm Dornoch, 2. Nikita. Könnyen hat hosszal nyerve. — Tot. 10:15.

IV. Hadseregi akadályverseny. Díj 1000 korona. Táv. 4000 méter. 1. Sibrik S. 46 sm Westminster 62 kg (Tulaidonos), 2. Good for nothing, 3. Peia. Futottak még: Treff dame Egy és fél hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10:16, 20:28, 241.

V. Nagyerdő-akadályverseny. Díj 2000 korona. Táv. 4800 méter. 1. Liptay B. 46 fk Express 65 kg. (Gency), 2. Oyama, 3. Felemás. Futottak még: Fortunio, Orbán. Küzdelem után egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:20, 20:25, 27.

VI. Vigasz-verseny. Díj 1300 korona. Táv. 1200 méter. 1. Schey P. 36 pk Liane 61 kg. (Pretzner), 2. Faragatlan, 3. Trutscherl. Futottak még: Márton, Parázs. Küzdelem után egy hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:13, 20:25, 26.

() Czéllövők király-díja. A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub az első egyetemi czéllövő-tanfolyam befejezéséért vasárnap Szemere Miklós pusztaszentlőrinci lövőházában czéllövő-ünnepséget rendezett, melyen a tanfolyam rendes hallgatói és a klub senior-lövői vettek részt. Az ünnepség, melynek védőségét Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Szemere Miklós elnök és Török Aurél tudományegyetemi rektor vállalták el, sportszemponthól igen jól sikerült s a mérkőzések gyors és mintaszerű lebonyolítása a klub czéllövő-szakosztályának szakértelmét dicséri. A versenyben elért eredmények ismét bebizonyították, hogy a főiskolánkon tervszerűt rendezendő czéllövő-tanfolyamok és lövőgyakorlatok az ifjúság katonai kiképzését hathatósan segítik elő. Különös elismerés illeti még tehát Istvánffy Miklós századost, a Ludovika Akadémia tanárát, ki a czéllövő-tanfolyamot mindvégig fáradhatlan buzgalommal és kiváló szakértelemmel vezette. A verseny két csoportban folyt le. Az első csoportban az egyetemi czéllövő-tanfolyam rendes hallgatói közül Cottely Ernő joghallgató, a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub tagja került ki győztesként, aki az egyetemi czéllövők király-díját és a BEAK ezüstérmét nyerte. A második csoport győztese nemeskéri Kiss Géza (BEAK.) lett, ki a honvédelmi miniszter tiszteletdíját kapta. Részletes eredmény a következők:

A) csoport. 1. Cottely Ernő (18 tal. 43 kör), 2. Prokopp Sándor (17 tal. 41 kör), 3. Halász Aladár (16 tal. 28 kör), 4. Szinte László (14 tal. 29 kör), 5. Velez Rezső (13 tal. 31 kör). A második és harmadik Szemere Miklós elnök tiszteletdíját, a negyedik nemeskéri Kiss Géza díját és a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub ezüstérmét nyerte. A B) csoportban 1. nemeskéri Kiss Géza (19 tal. 50 kör), 2. Tettey Emil (18 tal. 48 kör), 3. dr. Nickl Alfréd (16 tal. 34 kör), 4. Kovách József (15 tal. 29 kör), 5. dr. Molnár Tibor (13 tal. 28 kör). A második és harmadik a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub tiszteletdíját és ezüstérmét kapta. A verseny után Bartheldy István tábornok, a Ludovika Akadémia parancsnoka buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a győzteseknek az értékes tiszteletdíjakat. Végül Klupathy Jenő egyetemi tanár, a BEAK. alelnöke méltatta a czéllövő-ünnep jelentőségét, majd megemlékezve a honvédelmi miniszter nagylelkű támogatásáról, melyben az Egyetemi Athletikai Klubot az első főiskolai czéllövő-tanfolyam rendezése alkalmából részesítette: köszönetet mondott mindazoknak, kik közreműködésükkel az Egyetemi Athletikai Klub czéllövő-ünnepségének sikerét előmozdították. Az ünnepség Bartheldy István tábornok zárószava után a király életével ért véget.

() A Manchester United mérkőzése. A híres angol professzionátus bajnoki csapat második mérkőzésén nem viselte magát egy csöppet sem méltóan bajnoki címéhez, hanem magaviseletével inkább egy kültelki football-csapatra emlékeztetett. Nekik, akik hivatásszerűen üzik a sportot, abból élnek és annál több a jövedelmük, minél jobb a hírnevük, nekik kellene leginkább respektálni a bírót személyt és ítéleteibe szó nélkül belenyugodni. Ezek az üzletemberek képesek voltak tettelegességgel megfenyegetni a bírót és a játékot többször megszakítva, durva jeleketeket régtőlőzni. A mérkőzésen megjelent 6000 főnyi közönség természetesen oly fenyegető magatartást tanúsított, hogy rendőri asszisztencia mellett voltak kénytelenek az angolok a pályáról kivonulni. A publikumról lévén szó, nem tudjuk eléggé kárhözvátatni magaviseletét, egyéb okokból is. Éktelen ordítással és dörömböléssel tüntettek ugyan az említett inzultusnál a bírót megfenyegető angolok ellen, de maguk se viselkedtek különben, mert a bírót is igen gyakran támadták sértő kifejezésekkel, ha nem nekik

tetsző ítéletet hozott. A miénkhez hasonló rakoncátlan és elfogult közönség aligha van máshol.

A bírót megfenyegető angol játékosok, a pályaszövetség elnökének, Iszer Károlynak és vezetőjüknél közbelépése után bocsánatot kértek Gabrovicz Emil bírótól, akinek bizonyára végleg elment a kedve a bíróságtól, pedig pártatlanul és szakértelemmel járt el, csak abban hibázott, hogy néha alkudozásba bocsátkozott a játékosokkal.

Erről a mérkőzésről nincs sok mondanivalónk. A ferenczvárosiak mindent megtettek, ami tőlük tellett. Sokkal jobbaktak, mint az első mérkőzés magyar csapata, de kevesebb volt a szerencséjük, no meg aztán az angolok is igazán belefeküdtek a játékba, nem voltak oly lomhák, mint pénteken. A Manchester United első és remélhetőleg utolsó szereplése alkalmával tegnap is könnyen győzött 7:0 eredménnyel.

() Bajnoki és egyéb mérkőzések. Az angol match előtt a Magyar Testgyakorlók Köre 4:1 (0:0) arányban győzte le az I. osztályú bajnokságért folytatott érdekes és szép küzdelemben a Török-sport Egyesület jól játszó csapatát. Az első félidőben a két csapat meglehetősen egyformán támadt és csak a második félidőben váltak nyilvánvalóvá a MTK. nagyobb tudása és fölénye. A matchet Schubert Ferencz (MUE.) bírta vezette lelkiismeretesen. — MTK. II.—Tör. S. E. II. 4:2 (1:0).

Az Ujpesti Torna Egyesület 2:1 (1:0) arányban győzte le a Magyar Athletikai Club csapatát az I. osztályú bajnoki küzdelemben a népszüneti pályán. A meglepetészerű vereség főoka az, hogy a MAC. csapatában tulajdonképpen csak négy első osztályú játékos szerepelt, a többi tartalék volt. Az újpestiek csapatában szintén szerepelt néhány tartalék. Bírta: Hajós József (FTC.). — UTE. II.—MAC. II. 1:0.

A BAK. 9:1 (2:0) arányban verte meg barátságos mérkőzésen a Tiszviselők L. E.-ét az amerikai-pályán. Bírta: Bakó Gyula (MTK.). — BAK. II.—Lithogr. I. 3:2 (2:1). — MAFC. II.—Sportkedvelők 4:0. — Nemzeti S. C. II.—Vivó és A. C. 2:0 (1:0). — KAOE.—Kőbányai T. E. 0:0.

Kolozsvári. A Kolozsvári Keresk. Akad. Sportkör 1:0 arányban győzte le a Kolozsvári Athletikai Club csapatát a kerületi bajnokságért, május 10-éről tegnapra halasztott 30 perczig tartott folytatatólagos mérkőzésen. A KAC. csak 10 emberrel állott ki. — A bajnoki match után a Kolozsvári K. A. S. 3:1 arányban verte meg barátságos mérkőzésen a Marosvásárhelyi Sport Egyesületet.

Szegeden: A BTC. 8:0 arányban verte meg a Szegedi Athletikai Clubot.

Győrött: A Föv. T. C. 6:2 (3:0) arányban győzte le a Győri Egyetértés csapatát.

Grácban: A Grazer A. C. 2:1 arányban verte meg a Typ. S. C.-ot. — Bécsben: WAC.—S. C. Smichow (Prága) 11:1. — Cricketer—I. Viena 3:0. — Rapid—Wiener S. C. 5:0.

() Nemzeti Sport. Az automobil-sport híveinek érdeklődése és figyelmé a Magyar Automobil-Club által rendezett IV. nemzetközi automobil-kiállítás felé fordul. A kiállítás sikere minden várakozást felülmúl. A kiállítók gazdagon jelentek meg és a kiállítók standjai izléses kivitelben vetekednek egymással. Az „Automobil”, a Nemzeti Sport melléklapja, az automobil-sport e nagy eseményének megfelelőleg lényegesen bővült (20 oldal) tartalommal és gyönyörű illusztrációkkal jelent meg. Bő ismertetést hoz a kiállítás megnyitására és az egyes gyárak standjairól, mintegy 20 fényképfelvételekkel. Az Automobil terjedelmének gyarapodása azonban teljesen érintetlenül hagyta a Nemzeti Sport tartalmát, mely szintén a szokásos terjedelemben jelent meg. Szakszerű ismertetést hoz a MTK. múlt vasárnapi atletikai versenyéről, a verseny egyes szebb és érdekesebb mozzanatainak illusztrációival tarkítva. A football-rovat a hazai eseményeken kívül feléleli az összes fontosabb külföldi híreket. Az uszó- és evezős-sport is kellő terjedelemben van méltatva s az összes, bármely sportbeli versenyzők gondkívüli haszonnal tanulmányozhatják dr. Záborszky István elméleti fejtegetéseit. A lawn-tennis-rovathatn érdeklődést fog kelteni az első olimpiai verseny a fedett pálya világ-bajnokságáért. Különösen nagy súlyt helyez a Nemzeti Sport főrangú körünk kedvelt sportjának, a lovas-polónak megfelelő ismertetésére. A rovatot élénkítő tevé pompás felvételek bármely külföldi lap sportképeivel is versenyre kelhetnek. A sport-események egymásra torlódását mi sem jellemzi jobban, mint hogy annak megfelelő ismertetésére a Nemzeti Sport 44 oldalnyi terjedelemben jelent meg.

Téli sport-cikketek

Mű- és versenyhíreink. Jégutakat. Hockey. Jégkorcsolya szabály 20 újr. Svéd-, norv. és svéd-, orosz-, háló- és asztali tenisz sport- és gyermek-szavak, tobban sár, Lillanföldi sár 20 korona Norvég-ki, absztrak, nótáinak Téli sportcikketek és utazási-cikketek Sport-rajzok ingyen.

KERTESZ TUDOR sportcikketek. BUDAPEST, IV., KRISTYF-TER

TÖRVÉNYSZÉK

A dánosi rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 25.

A mai tárgyaláson dr. Heis Béla, Lakatos Lulugya védője kezdte meg a védőbeszédet. Rámutat arra, hogy Lakatos Lulugya éppen a bűnpör koronatanuja, Lakatos Róza vallomása szerint nem volt ott a gyóni rablásnál. Egyetlen bizonyítékot hoz fel ellene a vád: azt a himzett kendőt, amelyet Fabókék lakásán találtak fel s amely a vádhatóság szerint Lulugyáé volt. Ha bűnös is védené, nem orgazdaságot, hanem legfeljebb bűnpártolást követelt el.

Dr. Bakonyi Pál, Kolompár Buer védője mondta el ezután védőbeszédét. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a cigányfaj nem speciálisan bűnre teremtett faj. Más fajknál sem tüntet fel a bűnügyi statisztika kisebb arányt, mint a cigányfajnál. Részletesen foglalkozik az ügyész vádbeszédével s arra az eredményre jut, hogy az ügyész alap nélkül vádolja orgazdasággal Kolompár Buert, aki ellen nincs még látszólagosan sem más bizonyíték, mint az a 200 korona készpénz, amit nála találtak. Védenéce erről a 200 koronáról is meg tudja mondani, hogyan jutott hozzá. A lovait és kocsiját adta el, ezek árából maradt nála a pénz. De ha a dánosi rablásból származik is ez a 200 korona, védenéce akkor sem orgazdaságot, hanem legfeljebb bűnpártolást követelt el, ez pedig, minthogy Kolompár Buer a 200 korona elrejtésével csak férje, Lakatos Balog Párnó büncselekményét akarta palástolni, a törvény értelmében nem büntethető.

Dr. Micheller István, Surányi Julcsa védője szintén azt vitatja, hogy védenécevel szemben a tárgyalás elegendő bizonyítékot nem produkált. Védenéce fiatal korára tekintettel állítja, hogy beláti képességgel sem birt a büncselekmény elkövetésekor s belátás hiánya címén is kéri Lakatos Julcsa felmentését.

Dr. Dési Géza, Lakatos Mari (Kaesi) védője szólalt fel ezután. Helytelennek tartja azt a fel fogást, hogy itt elrettentő például is szigorú ítéletet kell hozni. Hivatkozik egy nagyszabású cigány-bűnpörre, amelyet 1872-ben Hontmegyében folytattak le. Emberevés miatt pallós általi halálra ítélték 42 cigányt s mikor már ki is végezték a cigányokat, akkor derült ki, hogy az a 25 ember, akiknek meggyilkolásával vádolták a cigányokat, mind életben van. Az állományt és társadalmat hibáztatja azért, hogy a cigányok még most is kóbor, vad életet élnek. Részletesen foglalkozik a bizonyítékokkal s arra az eredményre jut, hogy védenéce ártatlan. Ha bűnös is, nem követett el sem orgazdaságot, sem bűnpártolást, hanem csak tulajdon elleni kihágást.

Dr. Blauner Mór, Lakatos Rozsi védője zárta be a védőbeszédet. Védenéce egyebet nem követelt el, mint, hogy egy koronát fogadott el a rablott pénzből; viszont értékes tanuvalomásokkal segítette ezt a bonyolult ügyet tisztázni. Felmentést kér, mert védenéce a kellő belátással nem birt.

Dr. Áll Endre kir. ügyész felel ezután a védőbeszédre. Sajnáolja, hogy az idő előrehaladott volta miatt nem válaszolhat mindegyik védőnek részletesen. Meggyőződése, hogy a dánosi borszalmak gyilkosságát csakis ezek a cigányok követhették el. A bűnjel és tanuvalomások egész sorozata bizonyítja ezt. A maga részéről is arra kéri az esküdteket, hogy a verdikt meghozatalánál egyedül az igazságot tartásuk szem előtt.

A kir. ügyész szavaira dr. Hevesi Illés, dr. Rácz Géza és dr. Dési válaszoltak s újból hangsúlyozták, hogy nincs elegendő bizonyíték védenéccel szemben. A többi védő kijelentette, hogy eláll a szólás jogától s ezzel lezárult a perbeszéd sor.

Elnök ezután a tárgyalást délután négy órára halasztotta el, amikor a kérdések újból való felolvasása következett. A kérdések felolvasása után az elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőtt kilenc órára halasztotta, amikor az elnöki rezume lesz.

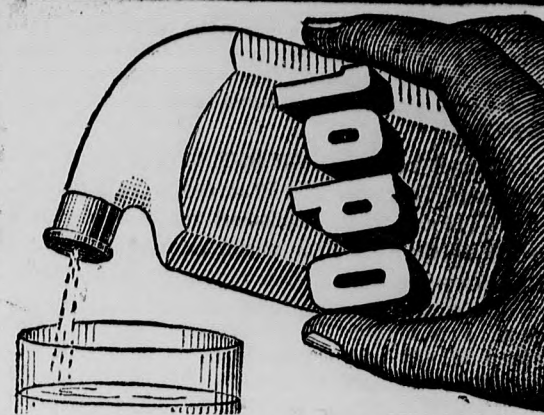
A Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportja vasárnap bélyei Rickl Gyula igazságügyi miniszteri tanácsos elnöklésével a Magyar Tudományos Akadémia ülésstermében rendes évi közgyűlést tartott. Az elnök megnyitó-beszédében az egyesület eddigi tudományos működését vázolta. Utána

dr. Rottenbiller Fülöp, az igazságügyminisztériumba beosztott királyi törvényszéki bíró előadást tartott az amerikai I. Nemzetközi Gyermekvédelmi Kongresszusról, amely az év tavaszán volt s amelyen dr. Rottenbiller a magyar kormány képviselőjében hivatalos küldötként vett részt. Az előzáróval fogadott előadás végén az elnök köszönetet mondott dr. Rottenbiller Fülöpnek szép előadásáért. Ezután a választásokat ejtették meg. Elnök bélyei Rickl Gyula lett, alelnökké Balogh Jenőt, Baumgarten Izidort és Moravcsik Ernő Emilt választották. Ügyvezető titkár Friedmann Ernő, titkár Bernolák Nándor, pénztáros Krammer Emil lett.

A „szerkesztő ur”. Pár évvel ezelőtt Tóth Pál, a „Népvezér” című nyomtatvány szerkesztője, nagyhangú hirdetésekkel óvadékkal rendelkező embereket keresett lapjához pénzeszedőknek, irodaszolgáknak. A szegény állástkereső embereket fel is fogadta s megtakarított készpénzüket óvadék fejében átvéve, elikkasztotta. A büntető-bíróság ezen bűnös üzemeltetése miatt négy évi börtönbüntetéssel sújtotta a veszedelmes embert. Tóth Pál ezen büntetését a múlt évben töltötte ki s alighogy szabadlábra került, folytatta szédelgését ott, ahol elhagyta. Megalapította most a „Szabad Sajtó” című lapot, amelyhez Gesztési Jánost 300 korona óvadékkal kiadóhivatali főnöknek, Klapper Gusztávot és Koron Jenőt 100, illetve 200 korona kauczióval pénzeszedőknek fogadta fel s az óvadékokat elikkasztotta. Emiatt csalás büntetése címén került ma újból a büntető-törvényszék elé s a bíróság háromrendbeli csalás büntetéseért három évi fegyházra ítélte a javíthatatlan embert.

Értélt pánszláv orvos. A rózsahegy törvényszék dr. Burján József ismert pánszláv orvost egy röpiratban elkövetett becsületsértésért négy száz korona pénzbüntetésre ítélte.

A pénzeslevélhordók réme. Furiangos módját eszelte ki a csalásnak ez év február és március hónapjában Rosenberg Vilmos volt pénzész. Az utcán megszólitotta a postakocsi mellett levő pénzeslevélhordókat s udvariasan megkérte őket, váltsanak fel neki egy 1000, vagy 100 koronás bankjegyet 100 vagy 20 koronás bankjegyekre. Mikor a levélhordók megszámlálva átadták a pénzt Rosenbergnek, ez mielőtt eltávozott volna, figyelmeztette jóakarátulag a levélhordókat, hogy az általa átadott bankjegyek egyik sarkán sérült. A levélhordók erre visszaadták a sérült bankjegyet Rosenbergnek, akitől visszavették a váltás fejében adott bankjegyeket. Ekkor azonban Rosenberg ügyesen egy-két bankjegyet már elrejtett, úgy, hogy a levélhordók nem vették észre s többnyire megolvasatlanul visszavette tőle a pár pillanat előtt adott pénzt. Ilyen pénzváltás ügye alatt károsította meg Bánfi György, Waverka Ferenc, Kalmár Károly, Róth Sándor és Kovács Ferenc levélhordókat 20—40 korona erejéig. Ez év március 27-én a Bálvány-utcában Gulyás István pénzeslevélhordót szólította meg s kérte, hogy váltsón fel neki egy 1000 koronás bankjegyet 100 koronás bankjegyekre. Gulyás eleget tett a kérésnek s mikor Rosenberg figyelmeztetése után visszavette a váltott pénzt, észrevette, hogy két darab 100 koronás hiányzik belőle. Rosenberg ezt a pénzt meg is találta. Ezután a szélhámost átadta egy rendőrnök. A főkapitányságnál letartóztaták s elvették tőle mint bűnjelt az 1000 koronás bankjegyet. A levélhordók panaszára egy csalás büntetése és nyolc csalás vétsége miatt került Rosenberg Vilmos ma a büntető törvényszék elé. A tárgyaláson a levélhordók, miután kárukat a vádlott megtérítette időközben, visszavonák panaszaikat s kijelentették, hogy a vádlott megbüntetését nem kívánják. Dr. Aczél kir. ügyész indítványára a bíróság beidézte a pénzeslevélhordók főnökét, Pridavka Gézát, hogy megkérdezze tőle, vajon a postaigazgatóság fenntartja-e a panaszt a vádlottal szemben? A postafőnök kijelentette, hogy az igazgatóság ragaszkodik a vádlott megbüntetéséhez. Miután a levélhordók közül Gulyás Istvánnak nem volt készpénz-biztosítéka a postaigazgatósággal szemben letéve s így károsodás esetén a postakincstár lett volna a sértett fél, a kir. ügyész csakis az ezzel szemben megkísérlett csalás kísérletének büntetéseért tartotta fenn Rosenberggel szemben a vádat s kérte a büntelt képező s a vádlottól lefoglalt 1000 koronás bankjegy elkobzását. A bíróság azonban dr. Kisfalvi A. Rezső védelme után a vádlottat felmentette a vád alól s úgy intézkedett, hogy az 1000 koronás bankjegy a vádlottnak adassék ki. Az ítélet ellen az ügyész és a postaigazgatóság képviselője fellebbezést jelentettek be.

Az Odol külön hatása különösen ama sajátságán múlik, hogy beszívódik az odvas fogakba és nyákhártyákba s azokat egyszerűen tisztítja.

E hatás mikéntiének óriási fontosságát értsük meg jól: míg tehát a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájbélítést rövid pillanatokban hatékonyan, addig az Odol határozottan tartós hatása, mely hatás még jóval tovább tart, mint ameddig a fogakat tisztítjuk. E tartó- és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát teszi, melyek valamennyien egyértelműen bebizonyították, hogy az Odol e különös hatása folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájból s így a fogak elpusztulását megakadályozza.

KÖZGAZDASÁG.

Megálltak a malmok. A budapesti malmok üzembeszüntetéséről már megemlékeztünk. Megirtuk azt is, hogy a malmok aratás előtt néhány hétre teljesen megszűntek az üzemek s ezzel tömörked kár háramlik a magyar közgazdaságra. A malmok a liszt-készletek felhalmozódása folytán kényszerhelyzetben vannak s maguk is nagy áldozatot kénytelenek hozni az üzembeszüntetés révén. Az üzembeszüntetésről a „Hitel” a következőket írja:

„A kiegyezési megállapodások semmiéle gazdasági ágra sem oly károsak, mint a malomiparra. Ha ezek a megállapodások mindenképpen végre lesznek hajtva, a fővárosi malomipar a pusztulásnak lesz kitéve, mert a kiegyezés a tarifakérdést határozottan a magyar malomipar kárára oldotta meg, a határidőzletet pedig, amely a malmoknak megadja a lehetőségét annak, hogy a változó konjunktúrákat kiaknázhassa, megszorítja, végül pedig az őrlési forgalom visszaállítását tiz esztendőre lehetetlenné teszi. A malomipar helyzete a legrikítóbb képe a helytelen gazdasági politikának és a fővárosi malomipar, amelybe 30—33 millió korona tőke van befektetve és amely 4000—5000 munkásnak ad keresetet, a pusztulás előtt áll. A legutóbbi statisztikai kimutatások szerint Magyarország liszt kivitele az év első három havában az idén 1,100.634 q volt, a tavalyi 1,809.463 q. ellenében. Április és május hónapokban, amely időszakról a statisztikai kimutatások még nincsenek meg, még jelentékenyebben rosszabbodott a helyzet. A belföldi fogyasztásnál, ami csakis a barna lisztben mérvadó a nagy kereskedelmi malmok számára, szintén óriási apadás tapasztalható, részint a szokásos szurrogátumok nagyobb mérvű fogyasztása miatt, részint pedig azért, mert a vámorlás még eddig sohasem volt oly nagyterjedelmű, mint mostanában. Ezek az állapotok az idén sokkal korábban kényszerítették arra a malmokat, hogy az üzemet korlátozzák, mint más években. Mások csak az aratás előtt korlátozták a malmok az őrlést, az idén már az év eleje óta. De nemcsak korábban, hanem nagyobb mértékben is, amennyiben hetenkint négy napon át szünetel most az őrlés és csak három napig tart a munka. Még ez is sok, mert a malmok az ily korlátozott üzem mellett sem képesek természetüket oly áron elhelyezni, hogy a szokásos őrlési haszon megmaradjon. Ezért már a múlt hónapban felmerült az az eszme, hogy az őrlést néhány hétre teljesen szüntessék be. Akkor a Concordia-malom akadályozta meg ezt a megállapodást. A héten a Haggenmacher-féle malom újból felvetette az eszméjét a teljes beszűntetésnek és miután a malmok most felette válságos helyzetben vannak, a fogyasztás teljesen pang, a kivitel főleg Csehország felé szünetel, minthogy Csehországban olcsóbb a gabona, mint nálunk és így az ottani malmokkal a magyar lisztipar nem tud versenyezni, kilátás van arra, hogy a megállapodás a malmok között létre

Reggelizés előtt fél pohár **Igmándi keserűvíz** az elrontott gyomor 2-3 óra alatt tel. Jelen rüdbe hozza. Kís. üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

Schnildhauer-féle Használatra valódi Áldás gyomorbetegségek és székszorulásban szenvedőknek

is fog jönni, mely esetben pár hétre szünetelne Budapestén a lisztgyártás és így az a 4000—5000 malommunkás erre az időre kereset nélkül maradna. Kell-e ennél dicsőbb illusztráció a magyar iparpártolásra?"

A Keleti Tengerhajózási R.-T. közgyűlése. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta Kilyényi Hugó miniszteri tanácsos elnökle mellett és Gonda Béla miniszteri tanácsos, kormánybiztos jelenlétében X-ik rendes évi közgyűlést.

A társaság az elmúlt üzletévben fennállásának tizedik évét töltötte be. A társaság fennállása első évében 151,476 tonnát tevő forgalma az elmúlt évben 242,923 tonnára emelkedett. Szolgálatát illetően kiterjesztése képezi a legszembetűnőbb eredményét annak, hogy eredetileg 4, összesen 15,500 tonna hordképességű gőzösből álló hajóállományát az igazgatóság kilencz gőzösré emelte fel, amelyek összes hordképessége 42,200 tonna. Kezdetleges hajóraját a felmerülő igényeknek mindenben megfelelő modern új hajókkal egészítvén ki, szélesebb alapokra helyezték a társaság teljesítő képességét. A múlt évi jelentésben jelzett két újabb, egyenként 6200 tonna hordképességű hajó elkészülvén, azok szeptember, illetve október havában üzembe helyeztetek. Ezen hajók a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélye folytán a „Turul” és „Orsova” nevet viselik. A lebonyolításra került áruirgalm az előző évi 190,333 tonnával szemben 242,923 tonnára emelkedett. Ebből az al-dunai, feketetengeri és levantei kikötők forgalmára esik: a kivételben 92,624 tonna, a behozatalban 42,623 tonna, a közbeeső kikötők egymásközi forgalmára pedig 107,676 tonna. Saját hajói 97 járatot teljesítettek és a befutott távolság 208,989 tengeri mérföldet tesz ki. Az elmúlt évben jelentékenyebb lépéssel vitte előre az igazgatóság a hajószemélyzetnek magyar ajku egyénekkel való kiegészítése ügyét. E részben nemcsak a tisztikar fokozatos megmagyarosodásában értek el számottevő eredményt, de szem előtt tartván azt, hogy a tengerészeti szolgálat gerinczét a homogén elemekből egybeállított legénység képezi, az altszűk és matrózok karának jobb alimentálhatása czéljából az országos gyermekvédő liga védenzei közül eddigleg 18 ifjút alkalmaztak a hajókon, akiknek számát fokozatosan szaporítani igyekeznek. Az 1907-ik üzletévre vonatkozólag előterjesztett zárszámadások szerint — amelyeket már alkalmunk volt közölni — az értékesítkendő tartalékalapnak 264,409 korona 55 fillérrel, a biztosítási tartalékalapnak 43,589 korona 10 fillérrel történt alapszabályszerű dotációja után — amely leírások következtében az előbbi 1,193,690 korona 07 fillérre, az utóbbi pedig 267,820 korona 96 fillérre emelkedett — valamint egyéb eszközölt leírások tekintetbe vételével a múlt évről elővezetett 3880 korona 08 fillér nyereség-maradvány betudása után 157,643 korona 37 fillér tiszta nyereség mutatkozik. Ennek hováfordítását illetőleg következőket javasolja a közgyűlésnek az igazgatóság. Alapszabályai 40. §-a értelmében a tiszta nyereség 1%-a, vagyis 1576 korona 43 fillér, a magyar tengerészisztek nyugdíjintézete javára beszolgáltatandó és az ezután rendelkezésre álló tiszta nyereségből 5%, vagyis 7893 korona 35 fillér a tartalékalaphoz csatolandó. A még fennmaradó 148,263 korona 59 fillér tiszta nyereségből a 2,200,000 koronát tevő eredeti részvénytőke 5%-os kamatoztatására 110,000 korona fordítván, az ekkép fennmaradó 38,263 korona 59 fillérből az igazgatóságnak 10%-nyi jutalék kifizetendő, a 34,437 korona 24 fillért tevő felesleg pedig új számlára viendő át.

A közgyűlés az igazgatóság előterjesztését elfogadta s a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta, az igazgatóság tagjaivá dr. Brüll Ignác m. kir. udvari tanácsos, Fehrer Henrik, Hoffmann Sámuel m. kir. udvari tanácsos, boglári Simon Jakab és gróf Zichy Ferraris Manót, a felügyelő bizottság tagjaivá pedig Bálint Zsigmond, Fehér Miksa, Kálmán Adolf, dr. Kovács Gyula m. kir. udvari tanácsos és Schwarcz Ármint újból megválasztották.

Gazdasági tudósítók. A földmívelésügyi miniszter Alsó-Fehér vármegye kisenyedi járására Szántzy Jenő örményszékési lakost, Arad vármegye borosjenői járására Nitsch Rezső barakonyi lakost, Borsod vármegye ózdi járására Grosz Dávid bolyoki lakost, Gömör és Kishont vármegye nagyrozei járására Ademis Gyula vizesréti lakost, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye jászszéki felső járására Brüll Jakab jános-hidi lakost, Jászberényi rend. t. város területére Véniss Gyula jászberényi lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye monori járására Szita János urii la-

kost, Somogy vármegye csurgói járására Mayer-öfer Ödön csurgói lakost, Szabolcs vármegye nagykálói járására Gödény László balkányi lakost és Torontól vármegye antalfalvi járására Jovanovits Gyula antalfalvi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Terméskilátások. Ugy a gazdaközösséget, mint a kereskedői világot hetek óta egyre nagyobb aggodalommal tölti el a változatlanul száraz, csapadék nélküli való időjárás. A májusi esőzés elmaradása nagy kihatással van a jövőbeni termés minőségére és a terményárakra. Ma azután alaposan megjavultak a terméskilátások. Az ország sok helyéről jótékony, bő eső híre hozta a táviró. A várva-várt eső megeredt s a vetés, amely hónapok óta szomjuhozta az esőt, bőséges csapadékot kapott.

Kecskemétről jelentik, hogy öt heti szárazság után ma hajnalban jótékony eső esett.

Tiszaföldváról jelentik: Ma hajnaltól itt és a határon csöndes, bő eső esik.

Csaczáról jelentik: Néhány nap előtt itt nagy zivatar volt villámok és mennydörgéssel.

Magyarokanizsáról táviratozzák: Hosszu szárazság után az éjjel itt és a környéken csöndesen esett, mely a gabonára igen jótékonyan hat.

Barcsról jelentik: Egy hónap óta tartó szárazság után tegnap óta bő eső esik, mely a vetésekre igen jó hatással van.

Legalább néhány napig tartó országos eső sokat segítene az idei termésben.

Malátagyárosok közgyűlése. A Magyar Malátagyárosok Egyesülete vasárnap Pozsonyban tartotta meg ezidei közgyűlését. A közgyűlés elhatározta, hogy az árpavám kérdésében Németország részéről tanúsított érdekeinket súlyosan sértő eljárás dologban a kormányt erőlyes felszólamlásra fogja felkérni. A munkaközvetítés kérdésében az egyesület az állami munkaközvetítés ellen foglal állást. A közgyűlést követő választmányi ülésen szóba került a Délnémetországba és Svájcba irányuló exportforgalomnál életbevágó jelentőséggel bíró kötelékdijszabásoknak június 30-ára történt felmondása. Végre dr. Paganini igazgatónak indítványát tárgyalták, mely terveszerű akciót javasol a sörárpa minőségének javítása érdekében. Erre nézve megbízták az elnökséget, hogy az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesülettel karöltve megfelelő lépéseket tegyenek.

Az Osztrák-Magyar Bank tanulmányozása. A Magántisztviselők Otthonának mintegy száz tagja vasárnap délelőtt Gelléri Adolf főtitkár és Balázs igazgató vezetésével testületileg látogatta meg az Osztrák-Magyar Bank szabadság-téri palotáját. A minden tekintetben modern és mintaszzerű berendezést és a bank összes helyiségeit az igazgatóság engedelmével egy főtisztviselő kalauzolása mellett, töviről-hegyire megismerlétek és nem győzték dicsérni a berendezés gyakorlatiasságát és mintaszűrségét, amelynek alig lehet páriát találni a monarchiában. Az Otthon tagjai a látogatás alatt igen sokat tanultak a legközelebbi tanulmányi látogatásról a titkárság a hírlapok útján fogja értesíteni a tagokat.

Gabonacladás. A bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtok, a gödöllői koronauradalom, a kolostordai ménesgazdaság, a palánkai m. kir. csikótelep, a pusztapékai m. kir. rizsgazdaság, a silingyiai bérsgazdaság és a csákányi m. kir. kincstári birtok 1907. (1906.) évi terméséből június 2-ikán délelőtt 11 órakor a földmívelésügyi minisztériumban zárt irásbeli ajánlatok után nyilvános versenyárgyalás fog megtartani. Eladásra kerül összesen: 17,345 q őszi buza, 540 q rozs, 250 őszi árpa, 950 q tavaszi árpa, 300 q zab, 3500 q új tengeri. Ezek a termények az említett birtokok magtáraiban a minták, valamint a részletes eladási feltételek pedig a minisztériumban a gazdasági főigazgatónál, mint az említett birtokokon megtekinthetők.

Viczinálások fuzionálása. A Szatmár—erdői h. é. vasut r.-t. e hó 13-án közgyűlésen ki fogja mondani a Szatmár—bikszádi h. é. vasutársasággal való egyesülését. Ugyanekkor tartja közgyűlését a Szatmár—bikszádi h. é. vasut is.

Az Osztrák-Magyar Bank állása május hó 23-án: Bankjegyforgalom 1,719,040,000 (—54,289,000) korona. Érczkészlet 1,502,244,000 +2,787,000) korona. Leszámitolási tárcza 418,119,000 (—17,623,000) korona. Lombardkölcsonök 72,531,000 (—3,014,000) korona.

Adómentes bankjegytartalék 183,195,000 (+57,077,000) korona.

Technológiai Iparmúzeum. A Technológiai Iparmúzeum felügyelő-bizottsága lovag Falk Zsigmond elnökle alatt ülést tartott. A szépen látogatott ülésen az elnök mindenekelőtt köszönetét fejezte ki Gaull Károly igazgatónak a legutóbbi szaktanfolyamok alkalmával elért szép sikerekért. Gelléri Mór bizottsági tag napirend előtt szóba hozta azt a körülményt, hogy a bizottsági elnöki állás másfél év óta nincsen betöltve, amit annál inkább sajnál, mert így a bizottság csunka lévén, nem felelhet meg teljesen a hozzá fűzött reményeknek és igényeknek, kivált ha a külszöbön álló reformok szempontjából súlyt akarunk helyezni a felügyelő-bizottság buzgó közreműködésére. Gaull Károly igazgató jelenti, hogy az elnöki állás betöltése bizonyára csak azért késik, mert az intézet átszervezése tervbe van véve és a miniszter az új szervezési szabályzat keretében kívánja az új bizottság megalakulását. A felvetett kérdéssel kapcsolatban élénk eszmecsere indult meg, amelyben a főntebbien kívül Thék Endre, Thaly Zsigmond, Asbóth Emil és Röck István biz. tagok vettek részt. A bizottság meghallgatta a jelentéseket, jóváhagyta az új iparágak meghonosítására vonatkozó memorandumot, hozzájárult a költségvetéshez és az ülés után megtekintette az ipari szaktanfolyamokból rendezett kiállítást.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Hartmann János papirkereskedő Nagykanizsa. — Goldmann Fülöpné kereskedő Czinkota. — Goldmann Fülöp kereskedő Czinkota.

Országos sörárpa- és komlókiállítás. Az idén október hó 1—7-ig terjedő időben Budapestén országos sörárpa- és komlókiállítást rendez az O. M. G. E. A kiállításra beküldendő árpaminták a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás czimére küldendők. A bírálat alapján legjobbnak talált árpa- és komlómintákat pénz, oklevél, illetve értéktárgy díjakkal fogják kitüntetni.

Gazdasági akadémikusok és a tüzoltás. A Magyaróvári magyar királyi gazdasági akadémiai hallgatók gazdasági egyesülete a földmívelésügyi miniszter támogatásával 10 napos tüzoltási tanfolyamot rendezett avégből, hogy a fiatal gazdanemzedék a tüzoltás gyakorlati fogásait elsajátíthassa. A tanfolyamot dr. Balogh Dezső budapesti tüzoltóparancsnok tartotta, aki tíz nap alatt sok és érdekes tapasztalatait adta elő és a gazdasz-ifjuságot a tüzoltás terén a mentés és oltásban ugyszólván teljesen ki is képezte. Maga az egylet elnöke, Molnár Bálint is ugy erkölcsileg, mint szellemileg oda törekedett, hogy e szép és hasznos tanfolyam sikerüljön. Ami teljes sikerrel is járt.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézete. Elektromágnesses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—89.

Gyógytényezők: Ideggyengésgel állapotok
Elektromágnesses gyógyítás. Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való kezelés. Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizatio). Idegfájdalmak idegzésbék (Neuralgiák, Ischias).
Kék fényvel való kezelés. Genincvelősrövidítés (Tarsus).
Villamos hőfürdők (Elektrothermi). Szívbetegségek.
Villamos masszage (Vibratio). Vérérdénytelmeszesedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Kőszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Villamos vízfürdők. Székrekedés.
Szénsavas fürdők. Anyagcserebajok. (Elhízlás, cukorbetegség, vesebetegség).
Főbb javallatok: Bőrbajok Bőrvészkelet.
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria). Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
— **Hendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.** —
— **Kezelés egész napon át.** — **Kívánatra prospektum.**

Edig itn volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic” nyakkendő

Sebők Gyula divatruháza és kalap gyári raktára

ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czelszerű, izléses és olcsó. Nagy városokban szabó-nél szabó mintában kapható a testálmánál. Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessék képes árjegyzéket kérni.

Most elevenen

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Budapest, május 25.

A várva-várt eső végre megjött. Tegnap és ma az ország minden részében volt csapadék, mely az összes növényzetre kétségtelenül igen jó hatással volt. Vidéki ősztönzés híján, a helyi spekuláció, nem tartván elegendőnek a csapadék mennyiségét, a néhány fillérrel gyengült októberi buza árfolyamát újabb vételre használta fel, úgy, hogy a szombati és mai árfolyamok között alig mutatkozik különbség. A szombati 10.19-es zárlati árfolyamhoz képest az októberi buza ma 10 fillérrel olcsóbban, 10.19-en indulván, ismét 10.18-ra javította a kurzusát. Októberi rozs és zab ugyanilyen árhullámmal mentek át és csak tengeri maradt majdnem teljesen változatlan. A készáru-piaczon a kedvtelen helyzet tovább tart. A malmok teljes üzembeszünetése június 1-én lép életbe és így készbuzát eladni nagyon nehéz. Ma is csak 7000 mázsára akadt vevő, melyek 5—10 fillérrel adtak kevesebbet, mint szombaton. A többi cikk ára nem változott.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 78 kg. 23.35 korona, 250 mm. 78 kg. 23.25 korona, 500 mm. 77.5 kg. 23.50 korona, 1450 mm. 77 kg. 23.20 korona, 100 mm. 77 kg. 23.10 korona, 200 mm. 76 kg. 23.20 korona, 300 mm. 76 kg. 22.95 korona, 300 mm. 76 kg. 22.90 korona, 1000 mm. 75 kg. 23.— korona, 100 mm. 75 kg. 22.50 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 77.3 kg. 23.— korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, 150 mm. 75.5 kg. 22.50 korona, 500 mm. 73 kg. 22.— korona.
Hartai: 1260 mm. 76.5 kg. 23.— korona.
Bácskai: 280 mm. 73.5 kg. 21.80 korona.
Raktárból: 800 mm. 72 kg. 21.20 korona.
Rozs: 100 mm. 20.— korona, 100 mm. 19.90 korona, 100 mm. 19.20 korona.
Zab: 100 mm. 14.80 kor., 100 mm. 14.35 korona.
Árpa: 100 mm. 14.50 korona.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. májusra 11.32, 11.37.
Buza 1908. októberre 10.10, 10.13, 10.07, 10.15, 10.11.
Rozs 1908. októberre 8.75, 8.84.
Zab 1908. októberre 6.85, 6.83, 8.02.
Tengeri 1908. májusra 6.56, 6.57, 6.55, 6.58.
Tengeri 1908. júliusra 6.57, 6.62.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	11.32	11.33
októberi buza	10.12	10.13
októberi rozs	8.83	8.84
októberi zab	6.90	6.91
májusi tengeri	6.57	6.58
júliusi tengeri	6.61	6.62

Délutáni forgalom.

Délután a derült égboltozatra az irány tovább szilárdult.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	11.40	11.41
Buza októberre	10.21	10.22
Rozs 1908. májusra	10.15	10.20
Rozs új októberi	8.92	8.93
Zab 1908. májusra	7.15	7.20
Zab októberre	6.94	6.95
Tengeri 1908. májusra	6.59	6.60
Tengeri júliusra	6.63	6.64

Budapesti gabonatorgalom.

1908. május 23-ától május 24-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	17657	—
Rozs	1405	424
Árpa	1003	—
Zab	8708	12059
Tengeri	6858	21226
Liszt	—	17991
Korona	—	3534

Értéktőzsde.

A külföldi jelentések ma nem elégtették ki a várakozásokat, minek következtében az üzlet bátorisan hangulatban és a szombati zárlatnál va-

lamivel alacsonyabb jegyzésekkel indult az értéktőzsdén. Az előtőzsdén lanyha irányzat jutott érvényre, mire tulajdonképpen a newyorki tőzsdejelentések szolgáltatták az okot. A spekuláció ennek hatása alatt semmi kedvet sem mutatott és az árfolyamok némileg gyengültek. A kedvelenség különben a forgalom folyamán is tartotta magát. Kivételt csupán a Rima képezett, amely érték abban a reményben, hogy a legközelebb közzéteendő évi mérleg kedvezőbb lesz, mint a tavalyi volt, élénk keresletnek örvendett és csekélységgel javult. A déli tőzsdén nem állott be változás, az irányzat továbbra is lanyha volt, amihez természetesen élénken hozzájárult Berlin alacsonyabb jelentése. Némi kereslet volt Lipótvárosi Takarékpénztár, Magyar Asphalt- és a Városi villamos-részvényekben. A járadékpiacz lanyhább, különösen a spekuláció nyomja az árfolyamokat. A leszámítási piaczon változás nem volt észlelhető. Az Osztrák-Magyar Banknál 3/4 millió korona benyújtás volt. Az Osztrák hitel ma 632 koronán indult és 631-re gyengült, a Magyar hitel 750.50 koronás kezdő árfolyama 748.75-ig ment vissza, az Államvasut pedig 694 koronáról 693.25-re gyengült, aztán 693.50-re javult. Forgalmoban került továbbá: Jelzálog 438 koronán, Rima 559.75—562 koronán, Városi villamos vasut 269—268.50 koronán, Közúti 551—552.50 koronán, Magyar koronajáradék 93.40 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 632.—631.50. Magyar hitelrészvény 750.50—749.25. Osztrák-magyar államvasut 694.—693.—. Rimamurányi vasmű 559.75—562.—. Városi villamos vasut 269.—268.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 631.50. Magyar hitelrészvény 749.25—748.50. Osztrák-magyar államvasut 694.—693.—. Rimamurányi vasmű 562.—561.50. Jelzálog-bank 438.75. Közúti vaspálya 552.50—551.—. Városi villamos vasut 268.75—268.—. Magyar koronajáradék 93.42. Hazai sorsjegy 101.—101.50. Pesti magyar kereskedelmi bank 3330.—3335.—. Lipótvárosi takarékpénztár r.-t. 159.—. Aszfalt r.-t. 138.—.

Prémium-bizlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényeké: holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. június hó végére 26—28 K.

Utőtőzsde.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 631.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, május 25. (Saját tudósítónk jelentése.) A hidegre fordult időjárás és a kevés eső miatt az irányzat az itteni piaczon tartott, az árak általában változatlanok, de üzlet nagyon szűk keretek között fejlődhetett ki csak, mert a konzum nem jelentkezett a piaczon és a kedvező vetésekről szóló jelentések tették, hogy más részről sem mutatkozott érdeklődés. A külföldi piaczok általában némileg javult árfolyamokat jelentettek.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.25—12.75 korona, mosoni 11.80—12.20 korona, tótfelvidéki 11.70—12.30 kor., délvasuti 11.70—12.10 korona, marchfeldi 11.60—11.90.

Új-rozs: tótfelvidéki 10.60—10.85 korona, csepeli 10.55—10.75 kor., pestmegyei 10.65—10.85, délvasut 10.55—10.75 korona, különféle magyar 10.50—10.75 kor., osztrák 10.60—10.80 korona.

Árpa: morvaországi 7.30—7.70 kor., marchfeldi — kor., bácsvidéki 7.50—7.90 kor., tótfelvidéki 6.50—7.75 kor., csepeli — kor., győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.—7.20, új — korona, cinquantin 8.—8.55, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 7.55—7.85 korona, elsőrendű 7.85—8.10 kor., válogatott 8.10—8.45 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 25. A newyorki piaczról jelentett reakció az itteni piaczot kedvetlen, gyengébb irányba terelte. A spekuláció vezető értékeinek árfolyama lemorzsolódásnak indult. Államvasuti részvényektől eltekintve a két hitelrészvény és az alpesi bányarészvények árfolyama is alacsonyabb színvonalon mozgott. A korlátértékeket a baisse nem érintette, a kulissza értékel azonban az előtőzsde zárlatáig bágyadt magatartást tanúsítottak. A déli tőzsde csende-

sen, kevésbé változott árfolyamokkal indult. Alpesi bányarészvények helyi vételekre javult.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 630.75, Magyar hitel. 748.—, Länderbank 442.—, Államvasut 693.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 134.40.—, Alpesi bányatársulat 654.50, Rimamurányi 562.—, Májusi járadék 97.20, Magyar koronajár. 93.40 Orosz érték —, Török sorsjegy 189.—, Német márka 117.65.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 630.75, Magyar hitel 748.—, Länderbank 442.—, Unio-bank 538.—, Államvasut 693.25, Anglo-bank 295.—, Bankverein 521.—, Déli vasut 134.50, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 655.—, Májusi járadék 97.20, Magyar koronajáradék 93.45, Török sorsjegy 189.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut 444.—, Rimamurányi 562.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, május 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.55, 1860-as sorsjegy 150.25 Osztrák hitelsorsjegy 459.— Angol osztrák bankrészvény 295.50, Bécsi Bankverein 520.68 Osztrák-magyar bank 1741.— Déli vasut 134.25 Dunagőzhajózási társ. 1020.— Dohány rész. 408.— Cs. k. arany (vert) 11.25 Német bankv. 117.67 Osztr. Lloyd 419.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.20 99.15, Osztr. koronajáradék 97.40, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 630.75, Unio-Bank 537.50, Osztrák Länderbank 440.75, Osztrák-magyar államvasut 692.65, Elbavölgyi vasut 443.—, Alpesi részvény 659.—, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.15 Lipótkohó —, Töröksorsjegy 188.25 Nyugodt.

Bécs, május 25. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.65, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 144.75, Magyar hitelbank részvény 749.—, Magyar leszámítóló és váltó részvény 473.—, Rimamurányi 560.60, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 410.—, Magyar koronajáradék 93.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 436.50, Magyar keresked. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, május 25. (Tőzsdei jelentés.) Az új héten a tőzsde teljesen a szombati zárlatnak megfelelően indult és az irányzat későbbben is lanyha maradt, főleg miután a new-yorki árfolyamesések is rontottak az üzletkedven. A bányarészek piaczán a lefelé irányuló mozgalom ma is tartott, úgy hogy a legtöbb papír eleinte 1%-ot, egyesek 2%-ot, sőt 3%-ot is vesztek. Zárlat felé azonban ismét némi emelkedés állott be. Amerikai vasutak is 1/2—2%-kal estek. A többiek megtarthatták árfolyamukat. Gőzhajószészvények realizációkra szintén engedtek és csak a járadékpiaczot nem érintette az általánosan kedvetlen irányzat. Különösen oroszok követtek jobb irányzatot külföldi vásárlások hatása alatt. A készpénzpiaczok ipari értékei egyenetlen, többnyire azonban szilárd irányzatot követtek. Napipénz 3/4%, ultimópénz 4/4%, magánleszámítási kamatláb 3/4%.

Zárlatok jegyzetelt: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 197.70, Déli vasut 23.10, orosz bankjegyek 213.85, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.—, Disconto Commandit 174.90, Dinamitruszi 160.25, Harpeni 197.10, Unifikált török járadék 96.30, 4-2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.70, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 48.90, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 216.10, Gelsenkircheni 191.70, Laurakohó 212.75 Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) május 25. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.05, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.70, Osztrák hitelintézeti részvény 197.75, Osztrák-magyar államvasut 148.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.92, Bécsi Bankverein 130.60, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.—, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.15, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 99.60, Osztrák-magyar bank 124.30, Déli vasut részvény 23.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 81.20, Unio bankrészvény 135.50, Alpesi bányarészvény — Gyenge.

Hamburg, (Zárlat.) május 25. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 23.25, 4 százalékos aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 198.—, Osztrák-magyar államvasut 148.25, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.75, Szilárd

London, május 25. Angol consol 86 $\frac{1}{2}$.
Paris, május 25. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.87, Osztr. aranyjáradék 98.80, Magyar aranyjáradék 95.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 503.—, 4 százalékos Olasz járadék 104.55, Déli vasut elsőbbségi kötv. 308.—, 5 százalékos marokkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. —, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.30, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 506.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.70, 4 százalékos unifikált török jár. 96.25, Török sorsjegy 181.—, Török dohányrészvény 432.—, Osztrák földhitelintézet 1116.—, Osztr. Länderbank 468.—, Magyar jelzálogbank 460.—, Banque de Paris 1429, Banque Ottomane 720.—, Osztr. magyar államvasut 752.—, Déli vasut 140.—, Meridional vasut 687, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 509.—, Rio Tinto 15.82, Sucrerie d'Egypte 30.—, Tula 233.—, Thomson Houston —, Urikányi köszén 153, Chartered 21.75, De Beers 267.—, East Rand 96.—, Jagersfontein 86.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 48.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.06, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) $\frac{1}{4}$, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) $\frac{3}{16}$, Csek Londonra 251.30, Magyaramatláb 2 $\frac{1}{16}$, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Juhvásár.

Budapest, május 25. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 313 darab juhot. Árjegyzések: elsőrendű üru 58-60 fillér kgr.-ként, vagy 47-56 korona páronként, középmínőségű üru 22-57 fill., kéként vagy 35-45 korona páronként, anyajuhok — fillér kéként, vagy — korona páronként, kosok — fillér vagy — korona páronként, Az irányzat élénk volt, az árak 2-3 fillérrel kéként emelkedtek.

Bécsi vágómarhavásár.

St-Marx, május 25. (Saját tudósítónk tefeljelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 2051 darab magyar, 613 drb galicizai, — drb bukovinai, 1172 németországi, összesen 3836 darab szarvasmarha. Jegyzések kilogrammonként élősúlyban: Magyar hizókör I-ső minőségű 74-80 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 66-72 fillér, III. min. 52-69 fillér, kivét. — fillér, galicizai hizókör I-ső minőségű 78-86 fillér, II. minőségű 72-76 fillér, III. minőségű 68-71 német hizókör I. min. 84-92 fillér, kivételesen — fillér, II. min. 74-83 fillér, III. minőségű 66-72 fillér, legelő ökör 52-64 fillér, paraszt ökör — fill., bika 57-70 korona, kivétel. — korona, tehén 56-76 korona, bivaly 44-52 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 25-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 130-132 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 132-134 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 136-140 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 200 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi május 23. napján volt készlet 36722 drb., 1908. május hó 24-én felhajtott 1120 darab, 1908. május 25-én elszállított 62 darab, 1908 május 25. napjára maradt készletben 37780 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 25. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 787 darab sertés, 185 darab süldő, 49 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 386 darab sertés, 16 darab süldő, — darab malacz, összesen 1373 darab sertés, 200 darab süldő, 39 darab malacz. Eladatott 1016 darab sertés, 6 darab süldő, 3 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 257 drb sertés, 194 darab süldő, 36 drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül élletsúlyban 100-108 fillér, élletsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 96-100 fillér, élletsúlylevonással

— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, élletsúlylevonással 126-136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, élletsúlylevonással 130-138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, élletsúlylevonással 130-138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, élletsúlylevonással 96-104 fillérig. Belföldi süldő — 110 fillérig, horvát süldő 86-94 fillér Malacz — fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes. Az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kubinyi Albert szilágysomlyói járásbírói joggyakornokot a debreczeni járásbíróshoz és dr. Bándy Ferencz budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki joggyakornokot a nagybecskereki törvényszékhez jegyzőkké. Réh József budapesti törvényszéki telegkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetővé. Lakatos Artur budapesti lakos, iparrajziskolai tanárt az igazságügyminisztérium felügyelete alatt álló kassai kir. börtöni ipariskolához, egyelőre ideiglenes minőségben, szaktanárrá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a sajozséptéri adóhivatalhoz Bólya Kálmán szenczi adóhivatali segédet adóhivatali ellenőrré; a belügyminiszter dr. Kovács Jánost a marosvásárhelyi állami kórház másodorvosává, a belügyminiszteri számvevőséghez Kröszl Gusztáv és Vágó István számvevőségi díjnokokat díjtalan számgyakornokokká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Szilágyi András okleveles tanítót, 1908. évi szeptember 1-től számitandó hatálylyal, a helpai állami elemi népiskolához rendes tanítót, Pázmány József okleveles tanítót a tótkerebesi állami elemi népiskolához rendes tanítót, 1908. évi szeptember 1-től számitandó hatálylyal; a debreczeni ítélőtábla elnöke Virág Géza ügyvédjelölt, zilahi lakost a debreczeni ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Gosztony Sándor ógvallai és Igaz László símezi járásbírói irnokokat kölcsönösen, Kiss József kassai javítóintézeti családfőt a kolozsvári javítóintézetbe; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Orendi Mária perecsenyi és Baloghné Jäger Lenke algói állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Csáp Elvira somkerekai állami óvónót a töröcsvári állami óvodához ugyanebben a minőségben áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Kohn Lajos budapesti lakos „Kund“-ra, Blau Béla (Bernát) budapesti lakos, valamint Etel nevű kiskoru gyermeke „Boros“-ra, Friedmann Róza homonnai lakos, valamint kiskoru Terka nevű gyermeke „Fábián“-ra, kiskoru Kohn Emil illői lakos „Kertész“-re és Fuchs Jenő tornaljai lakos családi nevének „Farkas“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A soproni törvényszéknél, a dévai és a mátyásfalvai járásbírósköknél albirói, a naszádi járásbírósköknél jegyzői, a nagyszabenyi és tasnádi adóhivataloknál adótitstiz, az erdőgazgatóságok mellé rendelt számvevőségeknél számtizti állásra 2 hét; a pestvidéki járásbírósköknél irnokai, a beregszászi pénzügyvizgatóság mellé rendelt számvevőség nagyszabenyi kirendeltségénél szolgál állásra 4 hét; a községi katonai alreáliskolánál egy hadseregszolgai, a budapesti tudományegyetemen szolgál állásra 6 hét és a dévai pénzügyvizgatóság kerületében több pénzügyi vizgázói állásra 8 hét alatt beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

		m á j. 24		m á j. 25.				m á j. 24.		m á j. 25.	
Inn	Shárding	2.75	2.67	Szev	M.-Sziget	0.48	0.55	Kőrös	Causes	0.01	0.02
	Passau	3.98	3.88		Tokaháza	0.55	0.64		Arad	0.20	0.12
	Linz	1.41	1.31		V.-Námény	0.94	1.11		Makó	1.04	1.18
	Bécs	1.47	1.17		Fokaj	1.44	1.98		K.-Kostály	0.94	1.02
	Pozsony	3.28	3.18		Vizsalföld	2.—	2.64		Kiszoló	0.89	0.90
	Komárom	4.06	4.16		Szolnok	2.96	4.72		Temesvár	0.10	0.03
	Budapest	3.78	4.22		Csongrád	3.60	3.14		Becsckerek	1.85	4.17
	Paks	3.60	4.18		Szeged	4.45	5.68				
	Mohács	5.18	5.04		T.-Bocsa	5.40	4.81				
	Gombos	5.94	6.04		Titel	5.84	5.88				
Ujvidék	5.43	5.45	Ódora	1.02	0.97						
Pancsova	4.92	4.88	Tapoly	0.50	0.74						
Orsova	4.85	4.91	Bártfa	1.24	1.84						
Morvaalu	1.27	1.50	Sajó	1.50	1.57						
Zsolna	0.68	1.10	Hornád	0.27	0.28						
Trencsén	0.64	0.74	Berettyó	0.—	0.08						
Szolnok	1.01	1.17	Maros	0.06	0.05						
Szeged	0.24	0.50	B.-Ujfalva	0.40	0.50						
Székely	0.12	0.16	Causes	0.01	0.07						
Győr	3.21	3.44	N.-Váradi	0.08	0.15						
Vasvár	2.28	2.28	Bálmány	0.06	0.08						
Zákány	0.96	0.88	Tenke	0.29	0.30						
Bárcs	1.81	1.88	Gurahony	0.—	0.—						
Eszék	3.44	3.54	Borosjenő	0.36	1.12						
M.-Szerdah.	1.54	1.62	Békés	1.76	3.—						
Zágráb	0.28	0.32	Gy.-Fehérvár	0.20	0.46						
Szilsek	0.51	0.89	Branyicska	1.—	0.—						
Mitrovicza	5.52	4.—	Soborain	0.—	0.—						
Décs	0.01	0.27	Arad	0.20	0.12						
Szatmár	0.98	1.12	Makó	1.04	1.18						
N.-Majtény	0.40	0.70	K.-Kostály	0.94	1.02						
Latorca	0.22	0.24	Kiszoló	0.89	0.90						
Homonna	0.22	0.28	Temesvár	0.10	0.03						
Ung	0.—	0.18	Becsckerek	1.85	4.17						

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

RAIF

Reichenbergi Automobilgyár

G. M. B. H. Reichenberg

(Csehország)

**Turakocsi 24-30 HP. Első
rendű gyártmány, rendkívüli
mérésékelt árak.**

Magyarországi vezérképviselőt:

HELIOS

Automobilvállalat

Budapest, V., Bálvány-u. 12.

**Telefon
73-65.**

IDŐJÁRÁS

A meteorologiai központi intézet iktatási jelentése.
1908. május 25-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő felhősebb lett és ma reggelre az ország nyugati nagyobb felén csaknem mindentől volt kisebb eső, mely többnyire zivatarral járt; a csapadék mennyisége csak itt-ott az északi Felföldön emelkedett 10 mm. fölé. A hőmérséklet ma reggelre - főleg nyugaton - süllyedt; maximuma: Debreczenben 32 C° és a minimuma: Magyaróvárt 7 C° volt.

Tegnap délelőtt 10 órakor Kecskemét vidékén földrengést észleltek, melyet a budapesti és temesvári műszerek is jeleztek.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hőváltással és helyenkint esővel vagy zivatarral.

Allomás	Legnyomás mm Hg +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet max. min.
A-Bzlatina	61.4	19.2	E	3	0	31 11
Ungvár	59.7	18.8	NE	1	0	31 10
Körmärk	58.1	19.0	S	1	2	27 19
Losonc	59.1	14.5	SW	3	0	27 19
Ózvald	61.1	13.8		1	6	25 11
Budapest	61.6	14.7	NW	1	0	27 11
Hörény	62.2	13.0	E	1	0	26 11
Keszthely	62.0	18.4	NW	0	3	24 11
Pécs	62.7	15.6	N	3	0	25 11
Zágráb	63.6	14.9	N	2	0	ny 25
Fiume	62.9	15.2	SW	1	1	15 12
Szeged	62.1	15.3	NW	1	8	30 14
Temesvár	62.0	15.8	N	4	4	31 14
Nagyvárad	62.2	20.4	N	3	4	31 10
Szolnok	61.8	16.0	N	1	1	31 11
Nagyereben	61.5	17.7	S	3	0	27 14
Szatmár	-	-	-	-	-	-
Eger	-	14.4	S	3	4	21 16
Arvaváralja	-	13.9	-	0	4	24 9
Selmeczbánya	-	11.0	SW	1	0	24 9
Komárom	-	19.3	NW	4	1	26 11
Magyaróvár	-	11.6	NW	2	4	24 7
Sopron	-	11.3	NW	3	3	27 7
Győr	-	17.9	N	2	1	ny 20
Cirkvenica	-	16.4	SW	1	4	20 10
Debreczen	-	19.5	SW	1	4	ny 32
Kecskemét	-	14.2	N	4	8	24 14
Óroszlány	-	14.3	NW	3	4	30 14
Uroszlány	-	17.8	N	3	4	30 14
Arad	-	15.5	NW	2	4	31 14
Zombolya	-	21.5	NW	1	4	ny 30
Vasce	-	21.5	NW	1	4	ny 30
Úrszab	-	21.4	NW	1	3	ny 30

LUTOR RESZLETFIZETÉSRE
EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca sarkán)
RENDSZERVÉNY ELCSÓÁRAM HÁRHATÓ
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SARKÁN)
KIVÉL ÁRJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 6227

Peronospora, lisztharmat, sárgaság, egyéb gomba és rovar-károsítók ellen a szőlő, kert és mező részére

SCHLOESING

Hírhírű franciaországi, mezőgazdasági vegyész felgyelete alatt a marseilli Schloesing-ház 5 francia gyárában készített és a világ legelső elméleti és gyakorlati szakértői által kitűnően elismert Bördöl pora és Lecsapott kénporai biztos és olcsó védelmet nyújtanak. Leírás és árjegyzék mindenkinek díjmentesen. Egyedüli vezérképviselő a magyar birodalom területére **FRANKL ADOLF** banküzlete, Budapest, Eötvös-u. 19. (Eötvös-udvar, saját ház). — Telefon szám 25-40.

SCHLOESING permotörzője, háti- és kézi kénporfújtatója (a világon a legjobb és legtekintélyesebb) szintén nálunk rendelhető.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár

Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Hattyu.
Eladok egy szép példányu hattyut. Szoláry János, körjegyző Tát.

Hajfestő-fésű

egyszerű festés által fest és a vagy vörös haját valódi székere, barnára, vagy feketeire! Teljesen ártalmatlan! Ezeket használhatók! Ezeket használhatók. Egy darab ára 5 korona. Székhely: SCHÜLLER J. Által. Bécs, I. Kurzbaugasse 41K.

20,000 Ft-éa

magas törzsi kapható. Árjegyzék bérmentve Novák János rózsatelepén Székelyhid.

Titkos betegségek.

Sainos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori konyelműsége és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörvü állapoton csak nagy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálta orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasított hivatású Dr. Pálóc v. kórházi orvos-speciálta országos hírt intézete (Budapest, VII., Rákóczi (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhagyottabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyvesztőhöz, ideg- és hátgerincsbajokat, az önfertőzés és asztmát, atóbiáját, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elmesavart, aranyeret, sérvket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemű szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélbe csak válaszhológot kell mellékelni). A gyógykezelés befeljezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Pálóc v. kórházi orvos, speciálta Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

EGYETERTÉS

politikai napilap.
Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor

használata eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájízét. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 8 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

szalicil-vizrel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is megátalja. Doboz 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan

30 fill. 3 drb 80 fillér, 1 tucat 3 kor.

MÜLLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszere- és piperezszippan-gyárosnál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.
KWIZDA-FLUID
Kigyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)
Röptető kitalálások elismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erősítő és erőtmegetlítés céljából használják az összes turisták, kerekpárosok és lovaglók turák után.
Ára 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20
KWIZDA-fle FLUID
VALÓDI A GYÓGYTÁRÁKBAN KAPHATÓ.
Képes árjegyzék ingyen és bérment. küldetik.
Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26

Szabott gyári árak!

Részejándéktárgyak minden árban.
Spitzer Miksa utóda
HOLCZER
m. kir. szab. ékszerész.
Nagy rektár: Gyémánt és brilliáns-buonok, gyűrűk, melltűk és más nemes kőárakból.
Saját gyártmány! Ékszer átalakítások. — Jutányos árak.
Budapest, IV., Károly-körút 22. Könyv Bazar.
Gyár: VII., Király-utca 13.

Lelekiismeretes [szolgálat]

SZINHÁZAK
Kedden, 1908. május 26-án.

Magyar színház
A Sasfiók
L' Aigloni Dráma 5 felvonásban
Ira Rostand Edmond, fordította Abrányi Emil.

Ferencz Törzs
Flambeau Csorlos
Metternich Rátkai
Ferencz császár Réthey
Marmont tabornagy Szirmai
A szabó Z. Molnár
Gentz Garas
Báró Obenaus Boros
Mária Lujza Forrai R.
Camorata grófnő Polgar I.
De Lorent Peréz T. Halmi M.
Féhercegnő Mészáros G.

Kezdete fél 8 órakor

Király színház
100 év múlva
Enekes, táncos, látványos tréfa
4 felvonásban, 10 képben, írta
Marios Ferencz. Zenéjét össze-
állította Marthon Géza.

Személyek:
N. Zajthay István Németh
Beczár Gaszton Fodor
Tóth Léna Ötvös G.
Péter, hoteltulajdo-
nos átalakítógazd. Boross
Franco, Major, mi-
nister, szerkesztő Szirmai
Pavlicsek, Pribosek,
Sasa, szorecsen Rátkai
Sasa Laszlo R.
Peicskei polgármes-
ter, Döngi Z. Molnár
Kek, Huszárkapi-
tány Raskó
Fácán, Rózsakirály Szilgyi D.

Kezdete 8 órakor

Vigszínház
Reinhard Miksa Bertini szín-
társulatának vendégjátéka.
Szentivánéji álom.
Színmű 3 felvonásban,
Kezdete fél 8 órakor

Urania színház
Az éjféli nap országa
Kezdete fél 8 órakor

Városligeti Nyári Színház
A gépiró kisasszony
Vig operett 3 felvonásban. Írta:
W. Krieger és G. Zwerenz. Ze-
néjét szerelte: Raiman Ferencz
Magyar színműre alkalmazta: Föld
Audi.

Kezdete fél 8 órakor

Apollo Projektográf
(Telefon 68-39.)
Kocskajáték, Kenyérbe sü-
tött pénz.
Césár mint chanteur.
Éjféli után, Kaczér kis
leány.
**Medvevadászat Oroszor-
szagban.**
Szigoru apa Csavargó
leány.
A tanítónő.
Visszaemlékezés a szín-
padra.

Kezdete fél 6 órakor.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-45
Ma, este 8 órakor.

nagy fényes előadás
a 12 óriási oroszán és az egész nagy műsor.

Wampetics vendéglőjében
Kedvező idő esetén
naponta délután és este valamint
vasárnap és ünnepnap délelőtt is

katona zene

Az újpesti hajóállomási vendéglőben
naponta élethiból a közönség előtt
szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ
Dunai terrasz. Gyönyörű kilátás.
Katona-hangverseny.

Panpanin Tomea
fagyalt különlegességek gyára
Budapest, VII., Tökölly-ut 46. sz.
Szátküld saját kocsiján fagyaltot elsőrendű minőségben
Tisztaság és ízletesség garantálva.
A ozimre tessék ügyelni.

TATRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCZA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul
Nemzetközi Cabaret előadás.
Nemes Lessenn Melia Cabaretdiva saját eredeti
műsorával, Keller Bernhard baróné eocottalok
(hartakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette.
Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa
Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt
Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.
Maara Gnsti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret
énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.

Penstarnyítás 5 órakor. Kezdete 8 órakor.
Telefon 10-15

OLSZEWSKY TADEUSZ
fogműterme
Budapest, Múzeum-köru 23. I. emelet.

Természetű fogak és fogsorok innap nélkül fájdalom-
mentesen eszközöltenek, melyek a rágásra, valamint
a beszéd könnyítésére kitűnően alkalmasak. — Ezen
hirdetés felmutatójának 12 forintért készítenek arany
koronát a legjobb aranyból.

Órajavítás 1korona.
Pótlandó új részekon kívül. Zseborátev, mutató 10 kr.
Ferenc-körut 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Két világmárka
PUCH
ITALA
AUTOMOBILOK
képvislete
Puch Márton
Erzsébet-körut 48. szám.

**Orgona-
harmoniumok**
mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítatnak

Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Delej-utca 11/II.
(Tisztviselő-telep).

Bedálos harmoniumok pontos orgona
merekkel.
Bőrmontas szállítás az utolsó vasúti állomáig.
Tanároknak és tanítványoknak külön árazsók-
engedély, Részletfizetés engedélyezve.

FRANÇOIS
'TRANSYLVANIA'
SEC

„VALUTA“ erszény
egy darab bőrből készítve ára
1 korona kizárólag

„Székely“ bördöndősnél
VII. 9 Rakoci-ut 4

Arjegyzék ingyen

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-
dóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg-
finomabbig. Képes arjegyzék ingyen. Album 50 fillér
belyegben.

Nagy Imre lakberendezési
vállalata.
Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Michelstädter utóda
OSKÓ GEZA
BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

**CZIPŐ-
különlegességei**

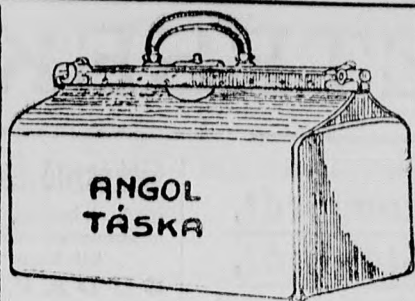
A szabott árak a
talpba része.

HETI MŰSOR:

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar színház	Föv. nyári színház	Urania színház
27 Szerda . I . . .	Fatum	A tévedt nő Arnoldson Szigríd vendégjátékkal.	Láncszemek	100 év múlva	Paris amaja, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza	A császár katonái	Gülbaba	Új asszonyok
28 Csütörtök . (d.u.) (este)	A párhaj	Karmen Burrian Karoly ven- dégjátékkal.	A tanítónő A velencei kalmár	100 év múlva	A nagymama Paris amaja, utána Wiesenthal-lányok	Sasfiók	Fantáziák Könyvelő leány	Órsz. apas nézet
29 Péntek	Vetélytárs	—	Szeretkezés	100 év múlva	Három feleség	A Sasfiók	Stréberek	Virágok városa
30 Szombat	Ember tragédiája	Trisz an és Izode Burrian Karoly ven- dégjátékkal.	Láncszemek	100 év múlva	Paris amaja, utána Wiesenthal-lányok klasszikus táncza	A császár katonái	Stréberek	Nincs előadás
31 Vasárnap (d.u.) (este)	A boszorkány	A csavargó	Ítárjárás A velencei kalmár	Varazskeringő 100 év múlva	Ezeregy éj A nagymama	Nincs előadás A Sasfiók	A vig özvegy Milliomos kisassz.	—

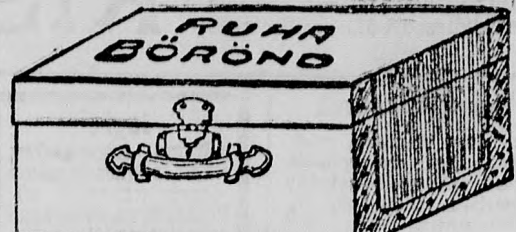
513. szám. Kézi táskák, fekete grograinbőrbeli, rém kereten, kulccsal zárható, erős béles és belül egy oldalzseb.
Hossza 27 32 36 42 48 54 ctm.
Ár K 6.50 8.— 9.— 10.50 12.— 13.50

526. szám. Angol táskák, finom barna tehénbőrbeli, erős rém kereten, kulccsal zárható sárgaréz zár és áthajlítással (patent) fogó finom béles és belül egy oldalzseb.
Hossza 40 45 50 55 60 65 ctm.
Ár K 24.— 27.— 30.— 34.— 39.— 42.—

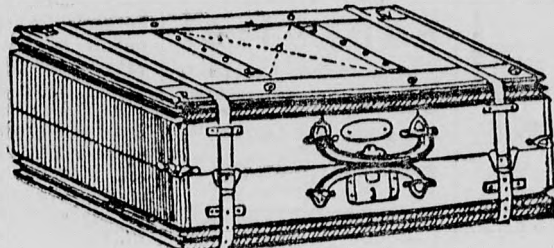
535. szám. Okmánytáska, fekete finom tehénbőrbeli, (patent) fogó, kulccsal zárható két tolozár, finom béles és belül egy oldalzseb.
Hossza 36 42 48 54 ctm.
Ár K 11.— 12.50 14.— 16.—

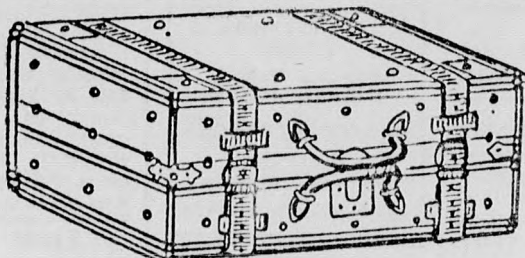
552 1/2. szám. Ruha bőrönd, barna vagy sötétke, vízhatlan vítorlavászonnal borítva, erős bőrfogó és finom zár.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 9.— 10.50 11.—

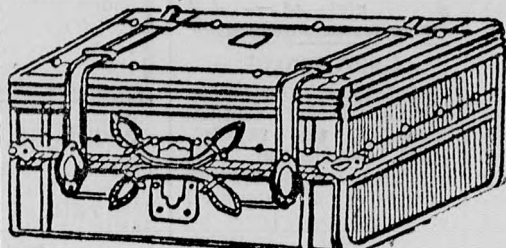
515. szám. Női kalapbörönd, vítorlavászonnal borítva, finom zár, satainbélés (patent) tartókkal, a melyre a kalap csak kalaptüvel át lessz tűzve, igen cölserű, mert a kalapnak gyűrődése vagy törése ki van zárva és igen könnyű. 3 tartó de 4 kalap elhelyezhető. Ára K 9.50

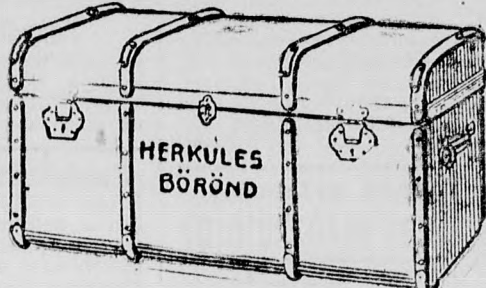
539. szám. Ránézott kézi bőrönd, barna vagy világos vítorlavászonnal borítva, mindkét oldalán tágítható, díszes bőrfelbesség és levarrva, védőleccet átkötő szíjakkal és kulccsal zárható.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 9.50 10.50 11.50

548. szám. Disznóbőr-kézi bőrönd, mindkét oldala tágítható átkötő szíjakkal, finom, kulccsal zárható zár, cromó béles, elválasztó rekesz mappaszerű táskával.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 31.50 33.— 34.50

544. szám. Disznóbőr-kézi bőrönd, kivitele ugyanolyan mint az 543. számú, csak az egyik oldala tágítható, másik oldala kemény és két zárvédővel.
Hossza 60 65 70 ctm.
Ár K 86.— 87.50 89.—

507. szám. Új bőrönd, háromszoros furnierből készült állvány, vítorlavászonnal borítva, olajfestékekkel festve, köröskörű tömörén hejlesztett kemény fa lécekkel, biztonsági zárok, egy zárvédő és egyéb vasalások sárgarézbeli, bőrfogó csővel bélelve, egy betét lecsatoló hevederrel.
Hossza 80 90 100 110 ctm.
Ár K 46.— 52.— 56.— 62.—
508. szám. Ugyanolyan kivitel mint az 507. szám, magasabb és két betéttel.
Hossza 90 100 110 ctm.
Ár K 59.— 63.— 74.—

Az anyag előnyös bevásárlása folytán, abban a helyzetben vagyok, hogy elismert elsőrangú gyártmányaimat ezen előnyárak mellett forgalomba hozhattam.

Heller Mór Utóda Budapest, VII., Károly-körút 3.

Ezen árlapot kérem (az összehasonlítás céljából) megőrizni és engem szükség esetén, becses megrendeléseivel megtisztelni.

Mielőtt jégszekrényt venne tekintse meg **Moskovitz S.** székelykőszobai jégszekrényeit Budapest Róka Szilárd-utca 10. Ajánlja saját találmányu jégszekrényeit, melynek belső szerkezete teljesen szétcsapható, miáltal tisztántartása rendkívül előnyös és 50% jégmegtakarítás érhető el. Kívánatra árjegyzék ingyen és bémmentve. 20 százalékkal olcsóbb mint bárhol.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága. 117808/908. A III. szám.

Pályázati hirdetemény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága 1165 darab katonai kocsiimpas szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes módzatokat tartalmazó «Ajánlati felhívás», ajánlati úrlap és bővebb felvilágosítás a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. em. 46. ajtó) kapható.

A katonakocsi lámpásokról a budapest józsefvárosi állomáson levő központi szertartban kötelező minta van, mely ott mehetnek.

Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként egy koronás bélyeggel ellátandó lezárt és a cég pecsétjével lepecsételt ajánlatok 1908. évi június hó 13-án déli 12 óráig a fentebb említett szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján oda beküldeni.

A bántépénz 1908. évi június hó 12-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak főpenztáránál (Budapest, VI., Andrassy-ut 75. sz.) teendő le.

Budapest, 1908. május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik).

BIZTOS gyógyulást keresőknek kik bármily nemi betegségben szenvednek, mint húgyvese és hólyagbajok, húgyveszűkötések, veselés zavara, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis, az önterítőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülsők stb. nőknél fehértályas, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjainkat fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. ca. és kir. osztály főorvos országos hírv és a legértebb, 22 éve leannáló rendelő intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Itendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyvese es hólyag bajok vizsgálata villamos húgyvesztőkör segítségével. Vidékiek levelekre kimerül ó választ és szakaszerű tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

«ETERNEL» HALÓ-SZOBA BUTOROK

fényezett tömör keményfa, mahagoni betéttel: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, tveglappal, mozdótűkörrel és márvánnyal 240 ft.; ugyan az, csak a betétek fényezve 200 ft. Szállásoknak kedvezmény. Közvetlenül csak az asztalosnál:

IX., Tüzöltő-utca 38. földszint.

NŐI RUHAZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

1 lüszter berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó szines és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 »	1 gyermek-gallér	6 »
1 vaszon felöltő	14-18 »	1 selyem-batiszt bluz	5 »
1 pepita utazó gallér	10-14 »	1 cloth alsó-szoknya	4.50
1 lüszter utazó köppený	15-20 »	1 delain pongyola	7 »
1 taftt kabát	25-30 »	1 mosó pongyola	5 »
1 angol zefir bluz	3-5-6 »		

Fehérenemű osztály: Női ingek, hálókötösök, sifon- és batiszt alsók, pamuttrükközök, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, creftonok, delenek, selymek, lüszterek **olcsóbban, mint bárhol Budapesten.** Naponta óriási maradékvásár mindentelje árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám. Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80. Szabott árak!

A hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 283

Vadászfegyver

gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint, Grener-záru, Bücksflinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélszekerekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamerles, ugyanitt egy Gőrz ténykepezőgépjegy perzsaszőnyeg és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IVE. Egyetem-ter 5. szám Radonál. Fegyvereket, tenykepezőgépeket, valamint minden más tárgyakat veszek a legmagasabb árban, ugyiszintén mindent újakra becserélek. 49082

Májusi

friss csemege juhturót szálit 5 kgos bödönökben, 6 koronáért Hegyi téglásajt kilója 1.60 korona. Hegyi juhturógyár, Nagyszabos. (Gömör m.) Helyi képviselők kerestének. 28508

Belhelyiség

és lakások: 3 szobás azonnala kiadók. Garai-ter 14. és Lózsai-körut 66.

Gépezeket

cseplős idényre ugyiszintén gazdasziszteket és az összes gazdasági személyzetet, szakterelem és józanság-ért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költés és díjmentesen ajánl Kratancor Armin Budapest. Nagyme-ző-u 25. Telefon 94-76.

Ugorkát, tököt,

gombát, carfiót, kalargébet, zöldvababot, kolkaposztát, cukorborsót, spárgát és új burgonyát. 3-20 kor. Csemegecsereznyét postakosaranként 4 kor. ismétel-adóknak külön árajánlat, Gyümölcskivétel Csongrád-rol.

Parketagyár

Gyóggyűsön ajánlja svárt-mányait. 27733

Zálogcedulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Egy

lyukas billiard, karambol-betéttel olcsón eladó. Lipka vendéglős, Bia.

Kiadó

egy villa Lellen, a Balaton partján. Négy szoba, előszoba, konyha, két verenda. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Méhészet

1870 négyszögöl belsőék Aperi, Hevesmezgyében 400 termő gyümölcsösök kis lakással, méhesek, paronok és duczokban 800 kaptár 120 élő méncsalád teljes felszereléssel és egy szőlős föld 552 négyszögöl, összesen 14.600 koronáért eladó. Bővebbet Némegy Béla tulajdonos-nál Aszódon. 18632

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén Államvizsgá-tiloitan Államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szemlértalom, Budapesti IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Csereznyét,

naegyszemleket postakosa-ranként 4 kor. ugorkát, kalarabét, zöld vababot, tököt, kolkaposztát, gombát, cukorborsót, spárgát, carfiót és új burgonyát, vegyesen 3 kor. ismét el-adóknak külön árajánlat, Szabó Csongrád-rol.

Polgári, gimnaziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Saját gyártmányu Vas-és rézbutorok

Rézagy — — — 45.-- frt
Vaságy matracszal 8.50 •
Gyermekágy — — 11.50 •
Sodronyágy-betét 3.50 •
Vas-és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

„Stenográfia“

Országos Gabelberger gyorsíró és gépiróiskola Váci-körut 33.

Díjtalan gépirásoktatás. Havonta új gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szak-tanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Okleveles tanárok. Beiratkozás naponta. Váci-körut 33.

Verecsányabelőtt

BARTHA-féle, 6 kilós postakosárlívag 6.-- korona FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesm. 86972

Kolozsvári

jogetudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speozifális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen ocsékely díjazás al Levél-beli érdeklődésekre ki-mertően válaszol! Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Magánnyomozó
Törv. be ovezett cég el-vállal bizalmi, házassá-görökségi és egyéb könyes-ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok üzletek feltűnés nél-küli megfigyelését s el-tunt egyének és névte-len levelek iróinak kin-yomozását, bel és kül-földön. Barna Libor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 108-52. 28587

Sodronykeritéseket

bámulatos olcsón készít **Heizer és Társa** cég Budapest, VIII., Népszínház-u. 1-3.

Rekedtség

Bizos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czu-korka, 60 fillérért minde-áult kapható 7218

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes meg-bizátásokat, megfigyelése-ket, nyomozásokat elvállal-ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

30 forint. Varrógépek

egy új valódi csa-edi Singer varró-gép zárazokrony-nyel 5 évi jótállá-sal oszális **SINGER A.**

Műrepésznel Budapest, főüz-let Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elváll-alom. Árlevezél ingyen.

Polgári áruki

Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabást! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél ár-mélyeséket olmegek. **Zeliszka János** angol uri szabóterme- Budapest, Andrásy-ut 56. I. em. Allandó választék a leg-dívtatosabb angol és bal-— földi szövetekből.

Urasági butor

Eladók és veszek; maha-goni háioszobákat, ebéd-lőket, szalonokat, rézbu-torokat, zongorákat, perzsa és szmírna szőnyegeket, függönyöket, üveg-és bronzcsillárokat, petro-leum-lámpákat, bronzszo-borokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítási IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen. 26618

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt** készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű **bank hitel** utján kizárólag osakis **Reményi** nagy magyar hang-zerlelepon. Prospektus és Árjegyzék in-gyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Zalogcedulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresafonya belőttel, malna-, sza-móca-, csipkebogyóval, gomba-és huskonzerve-eket, pástétomokat ajánl a **FELKAI KONZERVGYAR** Felka, Szepesmege. Kerjen ár-jegyzéket.

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat

és legteljesebb berendezé-sseket (gyárakat és üzle-teket is) veszek és eladok. **Nagy Zsigmond** VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körut mellett).

Gyönyörű választék a leg-finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy mastajta háló, ebédő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, bergarnitú-rák és kárpitoslétkber Perzsa, amyra és más sző-nyegeket és függönyökben, modern bronzcsillárookban gáz, villamos stb.-hez. 26597

30 korona
Hírom szövetből dívtatos fártól-töny vagy fel-öltő mőrték után romek szabás és Hírom kivitelben „Házi veresny-szabóság” Buda-pest, VII. Thókóly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre min-ták bormentve.

Előkészítő tanfolyam
éplős, kőműves, kőfaragó és ácsmeisteri vizsgához. Si-ker biztosítva. **BUDAPEST, VII. ker., Baross-ter 17. sz. VAGI JOSEF** műépítész, igazgató.

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tisztviselőkölcseont 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem aka-dály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **Elzálogkölcseont** 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05%-o annuitás mel-jett. Másodhelyre 6 1/2%-o-ra. **Óvadékokra** az érték 75%-o-ig. **Katonatiszteknek** hadnagy-tól kezdve előnyös felté-lekkel. **Tarcsahitelt, Válté-kölcseont** gyorsan és elő-nyösen folyósítunk. **Ingat-lanok** erdők, bányák adá-s-vétele **Osztrálysorsjegyek** hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden fel-világosítás díjtalan!! Kép-viselek alkalmaztatnak! **Rún és Társa** bankbizom-ányi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

Eladó urilak.

Budapesthez 1 és fél, vas-uti állomáshoz negyedóra-nyira fekvő 3 és fél holdas igen csinos belsőség, 8 szobás kényelmes urilakkal melléképületekkel, fél hold szőlővel, gyümölcsös és konyhakerttel eladó. A kertben kitűnő Artézi viz-Czím a kiadóhivatalban. 28488

Magánjaro

gőzcséplőkeszlet 8 lőrejeű, kifogastalan gyári javítá-sal, magyar állami gyárt-mány, igen előnyös árban és fizetési módzatokkal megvételre ajánlatik Szűcs Odón czég által Batán.

BUTOR

árverésről, finom és egy szerű butor, háioszobák és garszon szobák Szalon bér-letellek, gyönyörű tűkör, diván, bőrszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

15 forintért tisztá-gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű **öltöny** vagy **felöltő** **Krausz F. és Tsa** uri szabómeister Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértéknyi álli utasítással bormentva. Helyben szabásunkat mintákkal ház-hoz küldök.

BUTOROK

háló-, ebédő-, szalonbe-rendezések, továbbá ur-izoba, iroda berendezési rú-és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök salódi angol bergarnitúrák eladása és vétele. **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268 **Esztély-utca sarok.**

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
GEREBEN BELA KRAISZ-UTCA 2
Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelei” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

A Falkogen

tűdóbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-ter 2. sz. 27795

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsosajtok, kertkeretsek, koramillapok, Kehlheimi lapok olcsón kaphatók.

Kelemen Mór,

épület-bontós vállalkozónál Budapesti, Nádor-u. 72-74. Fiók üzlet Sziget-ut 5.

Fenyőborovicska

(Inniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.60, 4 liter K 9.-- bormentve. **FELKAI KONZERVGYAR** Felka, Szepesm 28973

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-ték, csillárok, vas-és réz-butorokban. **GROSZ SANDOR** és társa Budapest, Liszt Ferenc-ter 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-69.

VALÓ

di francia külön-köszögek (óvszer) csakis **F. BERGUERANFILS** leghíresebb párisi gyárstól legelőnyö-söbben barmozották **Polgár Sandornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körut 69. **Részletes képeket ár-jegyzék ingyen és bormentve.**